

SALTUS Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna

z siedzibą w Sopocie

SPRAWOZDANIE

niezależnego biegłego rewidenta

**z badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji
finansowej**

za rok 2017

Zespół Ekspertów Finansowych **AUDITOR** Sp. z o.o.

81-805 Sopot, Al. Niepodległości 792/6, tel. 58-5551666, 58-5551667, fax 58-5502923

e-mail: biuro@auditor.sopot.pl, www.auditor.sopot.pl

NIP: 583-000-19-36, Regon: 190597588, Konto bankowe: Bank Handlowy S.A. 18 1030 0019 0109 8530 0036 1221

Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ VIII Wydział Gospodarczy KRS 0000075966, Kapitał Zakładowy 50.000 zł

Firma audytorska do badania sprawozdań finansowych. Nr ewidencyjny KIBR 914

Spis treści

1	INFORMACJE OGÓLNE O JEDNOSTCE.....	3
1.1	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA ZAKŁADU	3
1.1.1	Badana jednostka	3
1.1.2	Podstawa działania.....	3
1.1.3	Przedmiot działalności	3
1.1.4	Kapitał akcyjny.....	3
1.1.5	Władze Spółki	4
1.1.6	Rejestracja statystyczna i podatkowa	4
2	OPIS ZAKRESU BADANIA	4
3	OPINIA	6
4	PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADANIA	6
4.1	WYCENA AKTYWÓW DLA CELÓW WYPŁACALNOŚCI	6
4.1.1	Rzeczowe aktywa wykorzystywane na użytek własny	6
4.1.2	Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	7
4.1.3	Należności z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji	8
4.1.4	Pozostałe należności.....	8
4.1.5	Środki pieniężne i pozostałe aktywa.....	9
4.1.6	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	9
4.2	WYCENA ZOBOWIĄZAŃ DLA CELÓW WYPŁACALNOŚCI INNYCH NIŻ REZERWY TECHNICZNO – UBEZPIECZENIOWE.....	9
4.2.1	Pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe)	9
4.2.2	Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń	9
4.2.3	Pozostałe zobowiązania	9
4.3	PRAWIDŁOWOŚĆ USTALENIA WARTOŚCI REZERW TECHNICZNO – UBEZPIECZENIOWYCH DLA CELÓW WYPŁACALNOŚCI	10
4.4	PRAWIDŁOWOŚĆ OBLICZENIA PRZEZ ZAKŁAD KAPITAŁOWEGO WYMÓGU WYPŁACALNOŚCI.....	10
4.5	DOPUSZCZONE ŚRODKI WŁASNE A KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI.....	11
4.6	MINIMALNY WYMÓG KAPITAŁOWY	11
4.7	DOPUSZCZONE PODSTAWOWE ŚRODKI WŁASNE A MINIMALNY WYMÓG KAPITAŁOWY	12
4.8	WYJAŚNIENIA DOTYCZĄCE ISTOTNYCH RÓŻNIC PODSTAW I METOD WYCENY DLA CELÓW WYPŁACALNOŚCI I DLA CELÓW RACHUNKOWOŚCI.....	12

1 INFORMACJE OGÓLNE O JEDNOSTCE

1.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA ZAKŁADU

1.1.1 Badana jednostka

SALTUS Towarzystwo Ubezpieczeń Na Życie Spółka Akcyjna z siedzibą w Sopocie, ul. Władysława IV 22, kod 81-743.

Zgodnie ze statutem, spółka może używać skrótu: SALTUS TU ŻYCIE SA.

1.1.2 Podstawa działania

Podstawą prowadzenia działalności jest wpis w Krajowym Rejestrze Sądowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000014478.

Podstawą wpisu do Rejestru Handlowego był Statut Spółki sporządzony w formie aktu notarialnego przez Notariusz Magdalenę Proniewicz w dniu 16.12.1999 r. w Warszawie - Repertorium A Numer 13167/99.

1.1.3 Przedmiot działalności

Zgodnie z aktualnym wypisem z KRS przedmiotem działalności Spółki jest:

- ubezpieczenia na życie – PKD 65,11,Z
- działalność związana z oceną ryzyka i szacowaniem poniesionych strat - PKD 66,21,Z
- pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych – PKD 66,19,Z.

Spółka prowadzi działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń na życie na podstawie zezwolenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 1999 roku. Zezwolenie obejmuje działalność ubezpieczeniową w Dziale I w grupach 1-5.

1.1.4 Kapitał akcyjny

Kapitał zakładowy zgodnie z umową Spółki oraz wpisem do rejestru wynosi 21 030 000 zł i dzieli się na 750.000 akcji o wartości nominalnej 28,04 zł każda.

Aktualna na dzień 31.12.2017 r. struktura własnościowa kapitału udziałowego przedstawia się następująco:

akcjonariusz	liczba akcji	Wartość akcji	udział % w kapitale
TUW SKOK	195 000	5 467 800,00	26,00%
Fundacja Wspierania Ubezpieczeń Wzajemnych	555	15 562,20	0,07%
SKOK Holding S.a.r.l.	554 445	15 546 637,80	73,93%

1.1.5 Władze Spółki

Walne Zgromadzenie

Rada Nadzorcza - organ nadzoru - działająca na dzień bilansowy w składzie:

Pan Grzegorz Bierecki	Przewodniczący RN
Pan Janusz Ossowski	Wiceprzewodniczący RN
Pan Jarosław Bierecki	Członek RN
Pan Lech Lamenta	Członek RN
Pani Małgorzata Ostrowska	Członek RN
Pani Wioletta Kożuch	Członek RN

Rada Nadzorcza uchwałą z dnia 17 października 2017 roku, powołała do życia komitet audytu w składzie:

Pan Lech Lamenta	Przewodniczący KA
Pani Małgorzata Ostrowska	Członek KA
Pani Wioletta Kożuch	Członek KA

Zarząd - organ do reprezentowania Towarzystwa – zgodnie z wpisem do KRS, na dzień wydania opinii, działający w składzie:

Pan Grzegorz Paweł Buczkowski	Członek Zarządu
Pan Krzysztof Zbigniew Kosznik	Wiceprezes Zarządu
Pan Robert Łoś	Członek Zarządu

Zgodnie z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego według stanu na dzień bilansowy, do składania i podpisywania oświadczeń w imieniu Spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków zarządu.

1.1.6 Rejestracja statystyczna i podatkowa

Regon	016228050
NIP	525-21-50-753

2 OPIS ZAKRESU BADANIA

Informacje ogólne

Przeprowadziliśmy badanie sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej SALTUS TU ŻYCIE SA z siedzibą przy ul. Władysława IV 22 w Sopocie, za rok zakończony dnia 31.12.2017 r, („sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej”).

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zostało przygotowane w celu wypełnienia wymogów art. 284 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Badane sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa zostało przeprowadzone przez Zespół Ekspertów Finansowych „Auditor” Sp. z o.o. z siedzibą w Sopocie przy Al. Niepodległości 792/6. W imieniu firmy audytorskiej

badanie przeprowadzone zostało pod nadzorem kluczowego biegłego rewidenta Tomasza Chojnowskiego (nr w rejestrze 9635) Zarówno firma audytorska jak i kluczowy biegły rewident są niezależni od badanej jednostki w rozumieniu art. 69-73 ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich i nadzorze publicznym (Dz.U 2017 poz. 1089 z dnia 06.06.2017 r.)

Zarząd Towarzystwa w dniu wydania niniejszego sprawozdania złożył oświadczenie o kompletności, rzetelności i prawidłowości sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej przedstawionego do badania, ujawnieniu wszelkich zobowiązań warunkowych istniejących na dzień 31.12.2017 r. oraz niezastąpieniu do dnia złożenia oświadczenia zdarzeń wpływających w sposób istotny na wielkość danych wykazanych w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej za rok 2017.

W trakcie badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwo udostępniło nam wszelkie dokumenty i informacje niezbędne do wydania opinii i sporządzenia raportu.

Odpowiedzialność kierownika jednostki i osób sprawujących nadzór za sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej

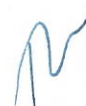
Kierownik jednostki jest odpowiedzialny za prawidłowość stosowanych zasad, metod wyceny, sporządzenie i rzetelną prezentację sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy z dnia 11.09.2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz.U. 2015 poz. 1844 z dnia 10.11.2015 r. z późniejszymi zmianami) („Ustawa o działalności ubezpieczeniowej”) oraz tytułu I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10.10.2014 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (Dz.U UE L.12 z dnia 17.01.2015 r. str. 1 z późniejszymi zmianami) („tytuł I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35”).

Kierownik jednostki jest również odpowiedzialny za ustanowienie i wdrożenie kontroli wewnętrznej, którą uznaje za niezbędną, aby zapewnić prawidłowe sporządzanie i przekazywanie informacji dla celów nadzoru.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Naszym zadaniem było wyrażenie opinii o tym, czy sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej we wszystkich istotnych aspektach zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy o działalności ubezpieczeniowej i tytułu I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35. Badanie to przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- 1) ustawy o działalności ubezpieczeniowej,

- 2) rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 4.12.2017r w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń i reasekuracji przez firmę audytorską (Dz.U. 2017 poz. 22284 z dnia 08.12.2017)
- 3) krajowych standardów rewizji finansowej, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce,

Regulacje te nakładają na nas obowiązek postępowania zgodnego z zasadami etyki oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, że sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej jest wolne od istotnych zniekształceń. Na zakres badania miał wpływ przyjęty poziom istotności.

Badanie polegało na zaplanowaniu i przeprowadzeniu procedur mających na celu uzyskanie dowodów badania dotyczących kwot i informacji ujawnionych w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej. Wybór procedur badania zależy od osądu biegłego rewidenta, w tym oceny ryzyka wystąpienia istotnego zniekształcenia. Zniekształcenia mogą powstać na skutek błędu lub oszustwa.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii.

3 OPINIA

Naszym zdaniem, zbadane sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej we wszystkich istotnych aspektach zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy o działalności ubezpieczeniowej i tytułu I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35.

4 PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADANIA

4.1 WYCENA AKTYWÓW DLA CELÓW WYPŁACALNOŚCI

Aktywa w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej sporządzonym za rok 2017 zostały wycenione i ujawnione zgodnie z art. 223 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz rozdziałem II w tytule I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35.

4.1.1 Rzeczowe aktywa wykorzystywane na użytek własny

Do wyceny wartości godziwej zgodnie z MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” wykorzystywany jest model wartości przeszacowanej, informacje rynkowe pochodzą z ogólnodostępnych portali internetowych oraz bazy danych Info Ekspert. Główną pozycję stanowią urządzenia z grupy IT i samochody. Przyjęty model wyceny jest odpowiedni do charakteru, skali i złożoności tej grupy aktywów.

4.1.2 Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)

2.1.2.1 Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi)

Dla instrumentów finansowych, dla których istnieje aktywny rynek wycena dokonywana jest według wartości rynkowych. W przypadku gdy składnik lokat jest przedmiotem obrotu na więcej niż jednym aktywnym rynku wartością rynkową jest kurs ustalony na rynku głównym.

Na dzień 31.12.2017 według wartości rynkowej wycenione zostały następujące lokaty:

Wyszczególnienie	Aktywny rynek	Wartość tys. zł	Udział % w lokatach ogółem
Obligacje Skarbu Państwa	kursy fixing ogłaszane na rynku BondSpot	62 826	58%
Jednostki uczestnictwa funduszach inwestycyjnych	ogłoszona przez Fundusz wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa	12 687	12%
Akcje notowane na rynku regulowanym	kurs zamknięcia GPW	364	0%
Razem		75 877	70%

Przyjęte metody wyceny są odpowiednie do charakteru, skali i złożoności tej grupy aktywów.

Dla instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycena dokonywana jest według wartości godziwej przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny.

Na dzień 31.12.2017 r. według wartości godziwej wycenione zostały następujące lokaty:

Wyszczególnienie	Metoda wyceny	Wartość tys. zł	Udział % w lokatach ogółem
skrypty dłużne	podejście dochodowe w oparciu o metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych	1 486	1%
obligacje korporacyjne	podejście dochodowe w oparciu o metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych	25 470	24%
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	podejście dochodowe w oparciu o metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych	4 872	5%
Razem		31 828	30%

Przyjęte metody wyceny są odpowiednie do charakteru, skali i złożoności tej grupy aktywów.

2.1.2.2 Aktywa dla ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym

W zależności od charakteru aktywa wycena dokonywana jest wg zasad opisanych w pkt. 2.1.2.1.

Na dzień 31.12.2017 r. wycenione zostały następujące aktywa związane z UFK:

Wyszczególnienie	Metoda wyceny	Aktywny rynek	Wartość tys. zł	Udział % w UFK
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	wartość rynkowa - notowana cena rynkowa na aktywnych rynkach tych samych aktywów	ogłoszona przez Fundusz wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa	6 819	95%
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	wartość nominalna	ze względu na nieistotną wartość zastosowano uproszczenie polegające na wycenie wg wartości nominalnej	389	5%
Razem			7 208	100%

Przyjęte metody wyceny są odpowiednie do charakteru, skali i złożoności tej grupy aktywów.

4.1.3 Należności z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji

Należności z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji obejmują należności wymagalne, wyceniono je w wartości godziwej uwzględniającej wartość nominalną pomniejszoną o dokonane odpisy aktualizujące.

Należności z tytułu reasekuracji zostały wyliczone zgodnie z metodologią i założeniami używanymi w kalkulacji odpowiednich rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i odpowiadają kwotom udziału reasekuratora w kwotach obecnych i przyszłych zobowiązań z tytułu ubezpieczeń.

W stosowanych zasadach rachunkowości oraz wyceny aktywów i pasywów, Towarzystwo przyjmuje zasadę, że data wymagalności składki przyjęta do wyceny, nie może być późniejsza, niż ostatni dzień miesiąca, od którego rozpoczyna się ochrona ubezpieczeniowa. Zasada jest konsekwentnie stosowana zarówno do należności i zobowiązań, jak i naliczania przychodów z tytułu składki przypisanej oraz kosztów z nich wynikających.

4.1.4 Pozostałe należności

Pozostałe należności obejmują zarówno należności wymagalne jak i niewymagalne, wyceniono je w wartości godziwej uwzględniającej wartość nominalną pomniejszoną o dokonane odpisy aktualizujące.

4.1.5 Środki pieniężne i pozostałe aktywa

Środki pieniężne stanowiące gotówkę w kasie i na bieżącym rachunku bankowym oraz rozliczenia międzyokresowe kosztów inne niż związane z działalnością ubezpieczeniową wyceniane zostały według wartości nominalnej, którą uznaje się za wartość godziwą.

4.1.6 Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustalono z tytułu ujemnych różnic przejściowych pomiędzy wykazywaną w sprawozdaniu wartością aktywów i zobowiązań a ich wartością podatkową z zachowaniem zasady ostrożności. Przy ujawnianiu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego zastosowano uproszczenie polegające na założeniu liniowego rozłożenia w czasie odwracania się rezerw i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego dla wybranych grup różnic przejściowych. Uproszczenie to jest akceptowalne i w sposób istotny nie zniekształca wartości aktywów.

4.2 WYCENA ZOBOWIĄZAŃ DLA CELÓW WYPŁACALNOŚCI INNYCH NIŻ REZERWY TECHNICZNO – UBEZPIECZENIOWE

Zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej sporządzonym za rok 2017 zostały wycenione i ujawnione zgodnie z art. 223 ust. 2 i 3 ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz rozdziałem II w tytule I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35.

4.2.1 Pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe)

W ramach pozostałych rezerw ujawnione zostały rezerwy na świadczenia pracownicze, w tym na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne. W pozycji tej wykazywane są również zobowiązania, z tytułu zwrotu składek z umów już zamkniętych, co do których nie znany jest termin zapłaty.

Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego utworzono w związku z wystąpieniem dodatnich różnic przejściowych pomiędzy wykazywaną w sprawozdaniu wartością aktywów i zobowiązań a ich wartością podatkową, z uwzględnieniem 19% stopy podatku dochodowego.

4.2.2 Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń dotyczą zarówno zobowiązań wobec ubezpieczających jak i pośredników ubezpieczeniowych. Wycenione zostały w wartości nominalnej, którą jest równoważna z wartością godziwą. Ze względu na termin wymagalności zobowiązań nie uwzględniono dyskonta w wycenie.

4.2.3 Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania to zobowiązania oraz rozliczenia międzyokresowe bierne nie związane z działalnością ubezpieczeniową o terminie wymagalności do 1 roku, w związku z tym nie uwzględniono dyskonta w ich wycenie. Wycenione zostały w wartości nominalnej.

4.3 PRAWIDŁOWOŚĆ USTALENIA WARTOŚCI REZERW TECHNICZNO – UBEZPIECZENIOWYCH DLA CELÓW WYPŁACALNOŚCI

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe zostały wycenione i ujawnione zgodnie z art. 224–235 ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz rozdziałem III w tytule I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35, tj. poprzez dyskontowanie przepływów finansowych wynikających z umów ubezpieczenia, lub też metodami uproszczonymi, o których mowa w rozporządzeniu lub w „Wytycznych dotyczących wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych” (EIOPA-BoS-14/166). Przyjęte uproszczenia są akceptowalne i nie zniekształcają wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

4.4 PRAWIDŁOWOŚĆ OBLICZENIA PRZEZ ZAKŁAD KAPITAŁOWEGO WYMOGU WYPŁACALNOŚCI

Kapitałowy wymóg wypłacalności został obliczony zgodnie z przepisami ustawy o działalności ubezpieczeniowej dotyczącymi obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności według formuły standardowej oraz rozdziału V i X w tytule I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35. Przy obliczaniu kapitałowego wymogu wypłacalności uwzględniono ryzyka rynkowe, niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, ryzyko w ubezpieczeniach na życie, ryzyko w ubezpieczeniach zdrowotnych i ryzyko operacyjne.

Zastosowano uproszczone metody obliczania wymogu kapitałowego dla ubezpieczeń na życie:

- A) Ryzyka śmiertelności, zgodnie z art. 91 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35,
- B) Ryzyka wydatków w ubezpieczeniach na życie, zgodnie z art. 94 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35,
- C) Ryzyka rezygnacji z umów, zgodnie z art. 95 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35,
- D) Ryzyka katastroficznego, zgodnie z art. 96 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35.

Przy obliczaniu kapitałowego wymogu wypłacalności uwzględniono ograniczenie ekspozycji na ryzyko związane z dywersyfikacją działalności, wynikające z faktu, że strata z tytułu realizacji jednego rodzaju ryzyka może zostać skompensowana brakiem realizacji lub niepełną realizacją innego rodzaju ryzyka, w przypadku gdy ryzyka te nie są w pełni skorelowane.

Obliczając kapitałowy wymóg wypłacalności dokonano korekty z tytułu zdolności odroczonej podatku do pokrywania strat. Korektę tę oszacowano z zachowaniem zasady ostrożności.

4.5 DOPUSZCZONE ŚRODKI WŁASNE A KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI

Środki własne zostały obliczone zgodnie z art. 238 -248 ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz rozdziału IV w tytule I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35.

Towarzystwo posiada podstawowe środki własne obejmujące nadwyżkę aktywów dla celów wypłacalności nad zobowiązaniami dla celów wypłacalności w kwocie 60 926 tys. zł., czyli na poziomie wyższym niż kapitałowy wymóg wypłacalności.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartości w tys. zł
1.	Podstawowe środki własne	60 926
	- kapitał zakładowy - kategoria I	21 030
	- rezerwa uzgodnieniowa - kategoria I	39 896
2.	Uzupełniające środki własne	0
3.	Dopuszczone środki własne (EOF)	60 926
4.	Kapitałowy wymóg wypłacalności (SCR)	18 666
5.	Nadwyżka dopuszczonych środków własnych nad kapitałowym wymogiem wypłacalności	42 260
6.	Współczynnik EOF/SCR	326%

Towarzystwo dokonało oceny jakości środków własnych oraz ustaliło wysokość dopuszczonych środków własnych stanowiących pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności i wysokości dopuszczonych podstawowych środków własnych stanowiących pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego zgodnie z art. 238 i art. 240-248 ustawy i rozdziałem IV w tytule I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35.

4.6 MINIMALNY WYMÓG KAPITAŁOWY

Minimalny wymóg kapitałowy został obliczony zgodnie z art. 271 -275 ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz rozdziału VII i X w tytule I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35.

Towarzystwo ustaliło minimalny wymóg kapitałowy w kwocie 15 724 tys. zł. Jako równowartość 3 700 tys. EUR przeliczonych po kursie z dnia 2017-10-31, który wynosił 4,2498 zł/EUR. Odpowiada on kwocie bazowej dla nieprzekraczalnego dolnego progu minimalnego wymogu kapitałowego.

4.7 DOPUSZCZONE PODSTAWOWE ŚRODKI WŁASNE, A MINIMALNY WYMÓG KAPITAŁOWY

Towarzystwo posiada dopuszczalne środki własne na poziomie wyższym niż minimalny wymóg kapitałowy.

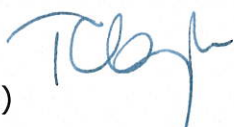
Lp.	Wyszczególnienie	Wartości
		w tys. zł
1.	Dopuszczone środki własne (EOF)	60 926
2.	Minimalny wymóg kapitałowy (MCR)	15 724
3.	Nadwyżka dopuszczonych środków własnych nad kapitałowym wymogiem wypłacalności	45 202
4.	Współczynnik EOF/SCR	387%

4.8 WYJAŚNIENIA DOTYCZĄCE ISTOTNYCH RÓŻNIC PODSTAW I METOD WYCENY DLA CELÓW WYPŁACALNOŚCI I DLA CELÓW RACHUNKOWOŚCI

Towarzystwo przedstawiło kompletnie wyjaśnienia dotyczące istotnych różnic podstaw i metod stosowanych do wyceny aktywów, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności w porównaniu z wyceną tych pozycji dla celów rachunkowości.

Sprawozdanie sporządzono w 4 egzemplarzach

Tomasz Chojnowski
(nr w rejestrze 9635)

Kluczowy Biegły Rewident
przeprowadzający badanie w imieniu
Zespołu Ekspertów Finansowych „Auditor” sp. z o.o.
Sopot, Al. Niepodległości 792/6
wpisanego na listę firm audytorskich pod nr 914

Sopot, dnia 25 kwietnia 2018 r.

**Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji
finansowej na dzień 31 grudnia 2017 roku
i za rok obrotowy kończący się tego dnia**

SALTUS TU ŻYCIE SA

Spis treści

Podsumowanie	4
A. Działalność i wyniki operacyjne	4
A1. Działalność	4
A2. Wynik z działalności ubezpieczeniowej	6
A3. Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)	8
A4. Wyniki z pozostałych rodzajów działalności	10
A5. Wszelkie inne informacje	10
B. System zarządzania	11
B1. Informacje ogólne o systemie zarządzania	11
B2. Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji	17
B3. System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności	19
B4. System kontroli wewnętrznej	22
B5. Funkcja audytu wewnętrznego	25
B6. Funkcja aktuarialna	26
B7. Outsourcing	26
B8. Wszelkie inne informacje	27
C. Profil ryzyka	27
C1. Ryzyko aktuarialne	28
C2. Ryzyko rynkowe	31
C3. Ryzyko kredytowe	34
C4. Ryzyko płynności	35
C5. Ryzyko operacyjne	36
C6. Pozostałe istotne ryzyka	38
C7. Wszelkie inne informacje	43
D. Wycena do celów wypłacalności	43
D1. Aktywa	47
D2. Rezerwy techniczno – ubezpieczeniowe	54
D3. Inne zobowiązania	60
D4. Alternatywne metody wyceny	63
D5. Wszelkie inne informacje	64

E.	Zarządzanie kapitałem	64
E1.	Środki własne.....	64
E2.	Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy	65
E3.	Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności.....	66
E4.	Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym.....	66
E5.	Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności	66
E6.	Wszelkie inne informacje	66

Podsumowanie

Zgodnie z art. 284 w zw. z art. 335 ust. 9 i 10 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej SALTUS Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA (dalej: „Towarzystwo”) odpowiedzialne jest za sporządzenie sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej, które przedstawia w sposób rzetelny i jasny wszelkie istotne informacje ilościowe i jakościowe dotyczące działalności i wyników operacyjnych Towarzystwa, jego systemu zarządzania, profilu ryzyka, wyceny do celów wypłacalności oraz zarządzania kapitałem.

30 czerwca 2017 roku, Walne Zgromadzenia Akcjonariuszy TU SKOK ŻYCIE SA podjęło uchwałę o zmianie nazwy Towarzystwa na SALTUS TU Życie SA. Zasadniczym celem stojącym za podjętą decyzją stała potrzeba i chęć zintensyfikowania działań zmierzających do pozyskania nowych klientów, również spoza rynku spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

W związku z prowadzoną działalnością, zgodnie ze stanem na 31 grudnia 2017r., Towarzystwo było zobowiązane do utrzymywania środków własnych równych kapitałowemu wymogowi wypłacalności na poziomie 18 666 tys. PLN. Był to poziom wyższy od minimalnego wymogu wypłacalności, który wyniósł 15 724 tys. PLN. Środki własne Towarzystwa wyniosły 60 926 tys. PLN, więc pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi wyniosło 326%.

Tak duża nadwyżka w pokryciu wymogów wypłacalności świadczy o solidnym wyposażeniu kapitałowym Towarzystwa w stosunku do rozmiarów prowadzonej działalności ubezpieczeniowej.

Towarzystwo wdrożyło system zarządzania ryzykiem, który spełnia wymogi dyrektywy Wypłacalność II oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Dla wszystkich istotnych z punktu widzenia Towarzystwa rodzajów ryzyka powstała dokumentacja opisująca proces identyfikacji, pomiaru, ograniczania, monitorowania i raportowania. Wdrożony system zarządzania ryzykiem jest zorganizowany adekwatnie do skali i charakteru prowadzonej działalności.

Integralną część niniejszego sprawozdania stanowi Załącznik 1 – formularze ilościowe dotyczące sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej odpowiadające działalności Towarzystwa.

A. Działalność i wyniki operacyjne

Niniejszy rozdział zawiera podstawowe informacje na temat profilu działalności Towarzystwa oraz wyniki finansowe osiągnięte w 2017 roku.

A1. Działalność

Informacje na temat Towarzystwa

Nazwa Towarzystwa: SALTUS Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna. Towarzystwo może używać skrótu: SALTUS TU ŻYCIE SA.

NIP: 525-21-50-753

REGON: 016228050

Adres Towarzystwa: 81-743 SOPOT, ul. Władysława IV 22.

Towarzystwo prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej, zawiązanej aktem notarialnym w dniu 16 grudnia 1999 roku przed notariuszem Magdaleną Proniewicz prowadzącym Kancelarię Notarialną w Warszawie (Repertorium Nr A-13167/99). Spółka jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym, prowadzonym przez Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem 0000014478.

Towarzystwo nie należy do grupy.

Nazwa i siedziba organu nadzoru

Odpowiedzialność za nadzór finansowy nad Towarzystwem ponosi Komisja Nadzoru Finansowego z siedzibą w Warszawie, przy Placu Powstańców Warszawy 1.

Nazwa i siedziba podmiotu przeprowadzającego badanie

Biegłym rewidentem odpowiedzialnym za przeprowadzenie badania niniejszego Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej jest Tomasz Chojnowski (numer ewidencyjny 9635) oraz reprezentujący Zespół Ekspertów Finansowych „Auditor” Sp. z o.o. z siedzibą w Sopocie przy Al. Niepodległości 792/6, tel. 502-508-270.

Struktura właścicielska i kapitałowa

Akcjonariusze Towarzystwa na dzień 31.12.2017 r.:

- 1) SKOK Holding S.a.r.l. z siedzibą w Luksemburgu, będące właścicielem 554.445 akcji,
- 2) SALTUS Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych (poprzednia nazwa: Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo – Kredytowych) z siedzibą w Sopocie, będące właścicielem 195.000 akcji,
- 3) Fundacja Wspierania Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą w Sopocie, będąca właścicielem 555 akcji.

Wszystkie akcje są zwykłe.

Istotne linie biznesowe Towarzystwa

Towarzystwo prowadzi działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń na życie na podstawie zezwolenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 1999r. Zezwolenie obejmuje działalność ubezpieczeniową w Dziale I w grupach 1-5. Towarzystwo prowadzi działalność na terenie RP, głównie na rynku Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo – Kredytowych (SKOK) i ich członków. Zostały wyodrębnione następujące linie biznesowe:

UBEZPIECZENIA NA ŻYCIE Z UDZIAŁEM W ZYSKU

Wskazane są tutaj ubezpieczenia na życie i dożycie, gwarantujące wypłatę środków zarówno w przypadku śmierci ubezpieczonego, jak i dożycia przez ubezpieczonego określonego wieku. Produkty tej linii biznesu nie są aktywnie oferowane, w jej skład wchodzi jedynie ubezpieczenia tzw. „starego portfela” przejętego od MetLife.

UBEZPIECZENIA ZWIĄZANE Z UBEZPIECZENIOWYMI FUNDUSZAMI KAPITAŁOWYMI

Produkty zaliczone do tej linii mają głównie charakter inwestycyjny, aczkolwiek łączą w sobie element oszczędnościowy, umożliwiający gromadzenie na rachunku polisy kapitału oraz element ochronny. Do tej grupy zaliczamy m. in. IKE. Istotność produktów tej linii ulega stopniowemu obniżeniu.

POZOSTAŁE UBEZPIECZENIA NA ŻYCIE

Uwzględniono wszystkie produkty, które nie spełniają definicji innych linii biznesowych. Wśród ubezpieczeń oferowanych w tej linii biznesowej wyróżniamy produkty zapewniające ochronę z tytułu zgonu ubezpieczonego, posiadającego pożyczkę/kredyt/linię pożyczkową, a także z tytułu zgonu ubezpieczonego nie posiadającego produktu finansowego. Produkty tej istotnej linii biznesowej Spółki oferowane są w formie indywidualnej oraz grupowej.

UBEZPIECZENIA NA WYPADEK UTRATY DOCHODÓW

Do tej linii biznesowej zaliczamy wszystkie ryzyka wypadkowe oraz chorobowe w ramach ubezpieczeń będących w portfelu Towarzystwa. Są to produkty w formie indywidualnej oraz grupowej. W przypadku ubezpieczeń niepowiązanych oferta Towarzystwa obejmuje szeroki zakres ryzyk wypadkowych i chorobowych, natomiast w przypadku ubezpieczeń dedykowanych dla ubezpieczonych posiadających linię pożyczkową, dodatkowe świadczenie obejmuje zakresem jedynie zdarzenia śmierci w wyniku nieszczęśliwego wypadku.

Istotne zdarzenia gospodarcze

W okresie sprawozdawczym istotny wpływ na Towarzystwo miała wysoka konkurencyjność, a także problemy kapitałowe i reputacyjne systemu SKOK, które spowodowały zmniejszenie skali ich działalności, a co za tym idzie zmniejszenie przypisu Towarzystwa generowanego z głównego rynku docelowego. Ponadto, Towarzystwo na podstawie umowy sprzedaży akcji w celu ich umorzenia zawartej w dniu 22-12-2017 r. sprzedało akcje TZ SKOK sp. z o.o. SKA łącznie za kwotę 6.080 tys. PLN i tym samym na dzień bilansowy nie posiada udziałów i akcji nienotowanych. Szczegółowe informacje zawarto w części D1.

A2. Wynik z działalności ubezpieczeniowej

Zaprezentowane w niniejszym rozdziale wyniki z działalności ubezpieczeniowej zostały ustalone zgodnie z zasadami sporządzania sprawozdania statutowego.

Saltus TU Życie S.A. - wynik techniczny	2016	2017	zmiana
Składki na udziale własnym	61 965	54 535	-7 430
Składka przypisana brutto	45 091	37 912	-7 180
Zmiana stanu rezerw składek na udziale własnym	16 915	16 658	-257
			0
Odszkodowania i świadczenia	22 760	22 181	-579
Wypłacone odszkodowania brutto	22 886	19 625	-3 261
Zmiana stanu rezerw na odszkodowania na udziale własnym	-63	2 645	2 708
Zmiana stanu innych rezerw technicznych na udziale własnym	-485	-185	300
Koszty działalności ubezpieczeniowej na udziale własnym	41 563	35 125	-6 438
Wynik z działalności lokacyjnej	98	3 724	3 626
Wynik techniczny wg PSR	-1 825	1 102	2 928

SALTUS TU Życie S.A. uzyskał wynik techniczny wg sprawozdania statutowego na poziomie 1 102 tys. PLN. Towarzystwo odnotowało istotny wzrost realizacji wyniku technicznego w stosunku do poprzedniego okresu. Przyczyną tego wzrostu było uzyskanie w 2017 roku wyższego niż planowano wyniku na działalności lokacyjnej, który wyniósł 3 724 tys. PLN i był o 3 626 tys. PLN wyższy w stosunku do roku 2016.

W stosunku do poprzedniego roku zmniejszeniu uległa o 7 180 tys. PLN (15,9%) składka przypisana brutto, na co głównie wpłynęło zmniejszenie skali działania sektora SKOK w ostatnich latach, będącego docelowym rynkiem dla SALTUS TU Życie S.A. Spadek przypisu składki w wysokości 7 121 tys. PLN zanotowano w najistotniejszej linii biznesowej spółki - LOB 32 Pozostałe ubezpieczenia na życie generującej 82,1% przypisu składki spółki w 2017 r., głównie w produktach zapewniających ochronę z tytułu zgonu ubezpieczonego posiadającego pożyczkę lub kredyt. W drugiej pod względem wielkości przypisu linii biznesowej LOB 2 Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów sprzedaż utrzymała się na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym i wyniosła 16,4% przypisu składki spółki

Ogólny wskaźnik poziomu kosztów działalności (koszty działalności ubezpieczeniowej/składka przypisana brutto) kształtował się w latach 2016-2017 na podobnym poziomie i wynosił odpowiednio 92,2% i 92,6%. W relacji do składki przypisanej koszty administracyjne uległy zwiększeniu i wynosiły w porównywanych okresach odpowiednio 31,8% i 34,1%.

Wskaźnik poziomu szkodowości na bazie składki zarobionej wyniósł 35,7% i uległ nieco obniżeniu w stosunku do roku ubiegłego, kiedy wyniósł 36,9%.

W poniższej tabeli przedstawione zostały wyniki techniczne osiągnięte przez Towarzystwo w podziale na istotne linie biznesu w 2017 roku wraz z informacją porównawczą.

Wyszczególnienie (w tys. PLN)	Pozostałe ubezpieczenia na życie (linia 32)			Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów(linia 2)		
	2016	2017	zmiana	2016	2017	zmiana
Składki zarobione netto	55 428	47 914	-7 514	5 878	6 025	147
Odszkodowania i świadczenia netto	18 302	17 974	-328	2 500	2 128	-372
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	2	1	-1	-66	0	66
Koszty poniesione, w tym:	38 975	32 377	-6 598	3 398	3 459	60
Koszty działalności lokacyjnej netto	429	233	-196	6	5	-1
Koszty likwidacji szkód netto	462	477	15	206	267	61
Koszty akwizycji netto	25 979	20 939	-5 040	1 224	1 244	20
Koszty ogólne netto	12 106	10 728	-1 378	1 963	1 942	-20
wynik linie biznesowe S-05	-1 850	-2 438	-588	45	438	393
przychody netto z działalności lokacyjnej	226	3 215	2 989	3	71	68
wynik techniczny wg PSR	-1 624	777	2 401	48	509	461

Szczegółowe informacje o przychodach i kosztach poszczególnych linii biznesowych zawierają formularze S.05.01.02-01 oraz S.05.01.02-01 w układzie zgodnym z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji UE 2015/2452 z dnia 02 grudnia 2015 oraz Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 2017/2189 z dnia 24 listopada 2017r. Towarzystwo prowadzi działalność jedynie na obszarze RP, dlatego nie wypełniało formularza S.05.02.01.

A3. Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)

Poniżej przedstawiono tabele ze szczegółowymi przychodami i kosztami z działalności lokacyjnej Towarzystwa z informacją porównawczą za rok 2016 oraz wyniki z działalności lokacyjnej bez uwzględniania pozostałych kosztów działalności lokacyjnej w podziale na rodzaje posiadanych lokat finansowych.

Przychody i koszty z działalności lokacyjnej	2016	2017	zmiana
Przychody z lokat, w tym:	4 445	4 920	476
Przychody z innych lokat finansowych, w tym:	1 809	998	-810
- z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	287	245	-42
- z dłużnych papierów wartościowych	1 437	664	-772
- z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	85	89	4
- z pozostałych lokat	0	0	0
Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	0	0	0
Wynik dodatni z realizacji lokat	2 636	3 922	1 286
Nie zrealizowane zyski z lokat	271	538	267
Koszty działalności lokacyjnej, w tym:	4 488	1 719	-2 769
Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	502	336	-166
Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	1 871	0	-1 871
Wynik ujemny z realizacji lokat	2 115	1 383	-732
Nie zrealizowane straty na lokatach	130	16	-114
Wynik z działalności lokacyjnej bez uwzględniania pozostałych kosztów z działalności lokacyjnej	600	4 060	3 460
Wynik z działalności lokacyjnej po uwzględnieniu pozostałych kosztów z działalności lokacyjnej	98	3 724	3 626
Razem [tys.PLN]			

Wynik z działalności lokacyjnej - rodzaj lokaty	2016	2017	zmiana
Obligacje Skarbu Państwa	1 712	3 080	1 392
Skrypty podporządkowane	610	163	-379
Jednostki uczestnictwa TFI	117	858	752
Depozyty bankowe	73	89	6
Akcje notowane	-21	5	26
Certyfikaty depozytowe	-86	0	86
Udziały w TZ SKOK	-1 804	-401	1 403
Obligacje korporacyjne	0	266	174
Razem * [tys.PLN]	600	4 060	3 460

* bez uwzględnienia pozostałych kosztów lokacyjnych

Dane dotyczące rentowności posiadanych aktywów finansowych zamieszczono poniżej w tabeli wraz z informacją porównawczą za rok 2016. Do wyliczenia wskaźników uwzględniono zyski i straty ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny lokat portfela Saltus TU Życie S.A.

Wskaźniki rentowności lokat	2016	2017	zmiana
Wskaźniki rentowności lokat pozycja B bilansu	0,2	3,6	3,4
Wskaźniki rentowności lokat pozycja C bilansu	1,9	7,0	5,09

Dane w [%]

Rentowność lokat dla pozycji B bilansu statutowego wzrosła o 3,4 punkty procentowe w stosunku do roku ubiegłego, na co miały wpływ wyższy dochód z działalności lokacyjnej w porównaniu z ubiegłym rokiem o 3 840 tys. PLN (po uwzględnieniu zmian w kapitale z aktualizacji wyceny).

W 2017 roku odnotowano ponad pięciopunktowy wzrost rentowności lokat dla pozycji C bilansu ekonomicznego w 2017 w stosunku do roku ubiegłego. Kwota osiągniętego dochodu (pochodząca głównie z wyceny bilansowej posiadanych aktywów) wzrosła o 352 tys. PLN w porównaniu do roku 2016.

Poniżej zamieszczono tabelę z informacją dotyczącą zysków i strat z działalności lokacyjnej ujętych bezpośrednio w kapitale własnym (kapitale z aktualizacji wyceny) z informacją porównawczą za rok 2016.

Kapitał z aktualizacji wyceny - rodzaj lokaty	2016	2017	zmiana
Jednostki uczestnictwa w UFK	-225	806	1 032
Skrypty podporządkowane	29	3	-26
Obligacje Skarbu Państwa	-166	56	222
Obligacje korporacyjne	0	74	74
Aktywa/Rezerwy z tytułu podatku odroczonego	69	-178	-247
Razem * [tys. PLN]	-293	761	1 054

* różnica między wartością rynkową, a skorygowaną ceną nabycia aktywa finansowego

W roku 2017 Towarzystwo odnotowało wzrost kapitału z aktualizacji wyceny w kwocie 1 054 tys. PLN w stosunku do roku poprzedniego. Na dodatnie odchylenie miała wpływ korzystna koniunktura na rynku finansowym.

Poniżej w tabeli zawarto informację dotyczącą działalności sekurytyzacyjnej prowadzonej przez Towarzystwo w roku 2017 wraz z informacją porównawczą za rok 2016.

Zabezpieczone papiery wartościowe	01.01.2017	zmiana	31.12.2017
Skrypt podporządkowany 26.B.SP	3 547	-2 087	1 459
Razem [tys.PLN]	3 547	-2 087	1 459

Towarzystwo w 2017 roku było w posiadaniu jednego skryptu podporządkowanego 26.B.SP. nabytego w roku 2015 od spółki Ask Invest S.a.r.l z siedzibą w Luksemburgu.

W ciągu roku 2017 nastąpiła częściowa spłata kapitału - skryptu w wysokości 2 087 tys. PLN. Wartość rynkowa skryptu podporządkowanego na 31.12.2017 roku wyniosła 1 459 tys. PLN. Towarzystwo w najbliższej przyszłości nie planuje zakupu kolejnych skryptów podporządkowanych.

A4. Wyniki z pozostałych rodzajów działalności

Towarzystwo uzyskało przychody z pozostałej działalności operacyjnej:

Przychody z pozostałej działalności operacyjnej	2016	2017	zmiana
Wynajem składników majątku	100	81	-19
Sprzedaż pozostałych składników majątku	44	83	39
Pośrednictwo w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa	26	22	-4
Rozwiązanie rezerw zwrotów z tytułu zwrotu składek	2 410	1 086	-1324
Pozostałe	19	63	44
Razem [tys.PLN]	2 599	1 335	-1 264

Wynik z pozostałej działalności operacyjnej wyniósł 1 335 tys. PLN i zmalał w stosunku do roku poprzedniego o 1 264. tys. PLN na co wpływ miały głównie malejące odpisy z rezerwy utworzonej w poprzednich latach na niepodjęte zwroty z tytułu ubezpieczeń grupowych.

Umowy leasingowe

Towarzystwo na dzień 31.12.2017 roku nie posiadało żadnych umów leasingowych.

A5. Wszelkie inne informacje

Towarzystwo przewiduje kontynuację działalności przede wszystkim na dotychczasowym rynku docelowym Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo – Kredytowych (SKOK) i ich członków. Po okresie intensywnego spadku w skali działalności SKOK w poprzednich latach ich sytuacja wydaje się zmierzać ku stabilizacji, co pozwala

Saltus TU na Życie S.A. zakładać możliwość wzrostu składki przypisanej brutto w porównaniu z rokiem ubiegłym. W efekcie Towarzystwo planuje w 2018 osiągnięcie poziomu składki przypisanej brutto w wysokości 50 579 tys. PLN, wyniku technicznego w kwocie 98 tys. PLN oraz wyniku netto w wysokości 848 tys. PLN.

Postępowania pozasądowe wszczęte w 2017r.

Lp.	Podmiot prowadzący postępowanie	Produkt	Grupa ministerialna	Status sprawy
1	Rzecznik Finansowy	Optimum Max	1	w toku
2	Rzecznik Finansowy	Optimum Max	1	w toku
3	Rzecznik Finansowy	Promesa Premium	1	w toku

B. System zarządzania

W niniejszym rozdziale zaprezentowano podstawowe informacje na temat funkcjonującego w Towarzystwie systemu zarządzania.

B1. Informacje ogólne o systemie zarządzania

Organy Towarzystwa

Organami Towarzystwa są: Walne Zgromadzenie, Rada Nadzorcza i Zarząd

Walne Zgromadzenie

Walne Zgromadzenie jest najwyższą władzą Towarzystwa i wykonuje swoje zadania na podstawie postanowień Statutu Towarzystwa oraz kodeksu spółek handlowych. Do kompetencji Walnego Zgromadzenia należy między innymi:

- 1) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdania zarządu z działalności Towarzystwa, bilansu dla celów rachunkowości oraz rachunku zysków i strat za rok obrotowy,
- 2) podejmowanie uchwał o podziale zysku lub pokryciu strat za rok obrotowy,
- 3) udzielanie członkom Rady Nadzorczej i Zarządu absolutorium z wykonania przez nich obowiązków,
- 4) powoływanie i odwoływanie Rady Nadzorczej,
- 5) ustalanie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej z racji pełnionych przez nich obowiązków,
- 6) dokonywanie zmian statutu,
- 7) dokonywanie oceny funkcjonowania polityki wynagradzania,
- 8) podejmowanie uchwał o rozwiązaniu Towarzystwa lub połączeniu z innym Towarzystwem.

Rada Nadzorcza

Stały nadzór nad działalnością Towarzystwa sprawuje Rada Nadzorcza. Rada Nadzorcza powołuje i odwołuje Zarząd Towarzystwa, reprezentuje Towarzystwo przy zawieraniu umów pomiędzy Towarzystwem a członkami Zarządu oraz reprezentuje Towarzystwo w sporach pomiędzy członkami Zarządu a Towarzystwem. Do kompetencji Rady Nadzorczej należy stały nadzór nad działalnością Towarzystwa we wszystkich dziedzinach jej działalności, a w szczególności

- 1) ocena sprawozdania finansowego Towarzystwa oraz sprawozdania Zarządu z działalności Towarzystwa w zakresie ich zgodności z księgami i dokumentami jak i ze stanem faktycznym,

- 2) ocena wniosku Zarządu w sprawach podziału zysku albo pokrycia straty,
- 3) składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego pisemnego sprawozdania z wyników tej oceny,
- 4) zatwierdzenie wniosków Zarządu w sprawach nabywania, obciążania i zbywania nieruchomości Towarzystwa,
- 5) rozpatrywanie spraw wnoszonych przez Zarząd,
- 6) przygotowanie, uchwalanie i nadzór na realizacją polityki wynagradzania członków Zarządu oraz ustalanie wynagrodzeń członków Zarządu Towarzystwa,
- 7) opracowywanie i przedstawianie raz w roku Walnemu Zgromadzeniu raportu z oceny funkcjonowania polityki wynagradzania w Towarzystwie,
- 8) zawieszanie w czynnościach z ważnych powodów poszczególnych lub wszystkich członków Zarządu,
- 9) delegowanie poszczególnych lub wszystkich członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu nie mogących sprawować swoich funkcji,
- 10) wyrażanie opinii w przedmiocie zawierania przez Towarzystwo transakcji z podmiotami powiązanymi z Towarzystwem istotnie wpływających na sytuację finansową lub prawną Spółki lub prowadzących do nabycia lub zbycia albo innego rozporządzenia znacznym majątkiem Spółki,
- 11) zatwierdzanie strategii prowadzenia działalności Towarzystwa,
- 12) wybór biegłego rewidenta dla przeprowadzenia badania rocznego sprawozdania finansowego Towarzystwa,
- 13) monitorowanie realizacji przyjętych przez Towarzystwo zasad dotyczących dystrybucji ubezpieczeń,
- 14) podejmowanie niezbędnych czynności nadzorczych w zakresie realizacji przyjętych celów strategicznych, istotnych zmian poziomu ryzyka lub materializacji istnych ryzyk w działalności Towarzystwa, a także w zakresie sprawozdawczości finansowej,
- 15) wykonywanie zadań komitetu audytu,
- 16) ocena stosowania wprowadzonych w Spółce Zasad Ładu Korporacyjnego,
- 17) wyrażanie zgody na powoływanie i odwoływanie przez Zarząd osoby kierującej komórką audytu wewnętrznego oraz osoby kierującej komórką do spraw zapewnienia zgodności,
- 18) zatwierdzanie strategii zarządzania ryzykiem oraz nadzór na jej realizacją,
- 19) dokonywanie okresowej kontroli adekwatności, efektywności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.

W okresie od 01 stycznia 2017 r. do 21 listopada 2017 r. w skład Rady Nadzorczej wchodził:

- 1) Grzegorz Bierecki - Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- 2) Janusz Ossowski - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- 3) Adam Jedliński - Sekretarz Rady Nadzorczej,
- 4) Lech Lamenta - Członek Rady Nadzorczej,
- 5) Jarosław Bierecki - Członek Rady Nadzorczej.

W dniu 21 listopada 2017 r. zmarł prof. dr hab. Adam Jedliński pełniący funkcję Sekretarza Rady Nadzorczej.

Zarząd

Zarząd Towarzystwa działa na podstawie ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz innych obowiązujących przepisów prawa odnoszących się do działalności prowadzonej przez Towarzystwo, a także Statutu i Regulaminu Zarządu. Zarząd kieruje działalnością Towarzystwa i do jego kompetencji należą wszelkie sprawy niezastrzeżone na mocy przepisów prawa lub postanowień statutu na rzecz innych organów Towarzystwa.

Do kompetencji Zarządu należy w szczególności:

- 1) zawieranie umów ubezpieczeniowych oraz zaciąganie innych zobowiązań niezbędnych do realizacji zadań Towarzystwa,
- 2) zatwierdzanie ogólnych warunków ubezpieczenia,
- 3) przygotowywanie dokumentacji związanej z prowadzeniem działalności ubezpieczeniowej,
- 4) przygotowanie planów działalności i rozwoju Towarzystwa,
- 5) przygotowywanie planu finansowego Towarzystwa i przedkładanie do zatwierdzenia Radzie Nadzorczej,
- 6) określanie struktury organizacyjnej Towarzystwa,
- 7) lokowanie wolnych środków finansowych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
- 8) prowadzenie księgowości Towarzystwa,
- 9) przedkładanie Walnemu Zgromadzeniu, do zatwierdzenia, rocznego sprawozdania z działalności Towarzystwa, bilansu dla celów rachunkowości oraz rachunku zysków i strat za rok obrotowy,
- 10) zatrudnianie pracowników Towarzystwa,
- 11) nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej w Towarzystwie,
- 12) nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem.

W stanie na 31.12.2017r. w skład Zarządu wchodził:

- 1) Robert Łoś - Prezes Zarządu odpowiedzialny za Pion Sprzedaży i Marketingu,
- 2) Krzysztof Kosznik - Wiceprezes Zarządu odpowiedzialny za Pion Ubezpieczeń i Finansów,
- 3) Grzegorz Buczkowski - Członek Zarządu odpowiedzialny za Pion Korporacyjny.

Prezesowi Zarządu odpowiedzialnemu za Pion Sprzedaży i Marketingu, który jednocześnie pełni funkcję Dyrektora Sprzedaży i Marketingu, podlegają następujące obszary: audyt wewnętrzny, sprzedaż, komunikacja i marketing, infolinia, reklamacje, system zarządzania jakością, IT.

Wiceprezesowi Zarządu odpowiedzialnemu za Pion Ubezpieczeń i Finansów, który jednocześnie pełni funkcję Dyrektora Finansowego, podlegają następujące obszary: likwidacja roszczeń, reasekuracja, rozliczenia z klientem i kontrahentem, finanse, zarządzanie ryzykiem, aktuariat oraz system kontroli wewnętrznej.

Członkowi Zarządu odpowiedzialnemu za Pion Korporacyjny, który jednocześnie pełni funkcję Dyrektora Generalnego, podlegają następujące obszary: prawny i compliance, administracja, sprawy personalne, obsługa organów władz Towarzystwa, inwestycje oraz nadzór właścicielski, bezpieczeństwo informacji.

Komitety powołane w Towarzystwie

Obok struktury organizacyjnej zostały powołane komitety: Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem, Komitet Projektowy oraz Komitet Audytu.

Komitet Audytu

Komitet Audytu składający się z trzech członków Rady Nadzorczej, pełni funkcje konsultacyjno-doradcze dla Rady Nadzorczej Towarzystwa w zakresie sprawozdawczości finansowej, systemu kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem. Do zadań Komitetu Audytu należy w szczególności:

- 1) monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej,
- 2) monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej,
- 3) monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności przeprowadzania przez firmę audytorską badania, z uwzględnieniem wszelkich wniosków i ustaleń Komisji Nadzoru Audytowego wynikających z kontroli przeprowadzonej w firmie audytorskiej,

- 4) kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności w przypadku, gdy na rzecz Towarzystwa świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie,
- 5) informowanie Rady Nadzorczej Towarzystwa o wynikach badania oraz wyjaśnianie, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w Towarzystwie, a także jaka była rola Komitetu Audytu w procesie badania,
- 6) dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta oraz wyrażanie zgody na świadczenie przez niego na rzecz Towarzystwa dozwolonych usług niebędących badaniem,
- 7) opracowywanie polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania,
- 8) opracowywanie polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem,
- 9) określanie procedury wyboru firmy audytorskiej przez Towarzystwo,
- 10) przedstawianie Radzie Nadzorczej rekomendacji dotyczącej wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie,
- 11) przedkładanie zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej w Towarzystwie.

Komitet Projektowy

Komitet Projektowy został powołany uchwałą Zarządu, podlegają mu wszystkie inicjatywy projektowe związane z rozwojem strategicznym i rozwojem działalności operacyjnej Towarzystwa. Przewodniczącym Komitetu Projektowego jest członek Zarządu. Szczegółowy zakres funkcjonowania komitetu zawarty jest w regulaminie Komitetu Projektowego.

Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem

Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem został powołany uchwałą Zarządu a jego celem jest nadzorowanie procesów zarządzania ryzykiem w Towarzystwie. Członkami Komitetu ds. Zarządzania Ryzykiem są: Zarząd, osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem, osoba nadzorująca funkcję aktuarialną oraz Specjalista ds. inwestycji. Do zadań Komitetu należy w szczególności:

- 1) definiowanie, rozwijanie i monitorowanie efektywności Systemu Zarządzania Ryzykiem,
- 2) nadzór nad procesami identyfikacji, pomiaru, monitorowania, kontroli i raportowania ryzyka,
- 3) badanie okresowej informacji przedstawiającej rodzaje i wielkość ryzyka w działalności Towarzystwa,
- 4) opiniowanie i/lub podejmowanie działań zmierzających do utrzymania głównych ryzyk na akceptowalnym poziomie,
- 5) opiniowanie i/lub podejmowanie działań związanych z wdrożeniem i utrzymywaniem modelu standardowego Towarzystwa,
- 6) podejmowanie decyzji w zakresie funkcjonowania Systemu Zarządzania Ryzykiem w Towarzystwie,
- 7) promowanie Systemu Zarządzania Ryzykiem wśród pracowników Towarzystwa.

Struktura organizacyjna Towarzystwa

Wszystkie zadania dla jednostek organizacyjnych, osób nadzorujących kluczowe funkcje oraz samodzielnych stanowisk określone zostały w Regulaminie organizacyjnym Towarzystwa. Poszczególne osoby posiadają też stosowne pełnomocnictwa nadawane przez Zarząd.

W 2017r. w Towarzystwie zaszły następujące zmiany w strukturze organizacyjnej:

- 1) zmiany w składzie Zarządu,
- 2) kluczową zmianą w Pionie Korporacyjnym było wydzielenie Zespołu Zarządzania Zasobami Ludzkimi, który ma poprawić jakość zarządzania zasobami ludzkimi, dostosować działania do standardów funkcjonujących na rynku w tym poprawić komunikację, motywację pracowników oraz tryb prowadzenia rekrutacji,
- 3) w Pionie Ubezpieczeń i Finansów w ramach Działu Ubezpieczeń powołano nowy Zespół Klienta Instytucjonalnego, który ma rozwinąć współpracę w tym obszarze z instytucjami poza rynkiem SKOK,
- 4) w Pionie Sprzedaży i Marketingu w ramach Działu Klienta Indywidualnego i Bancassurance powołano samodzielne stanowisko ds. rozwoju sprzedaży, którego zadaniem jest poszukiwanie możliwości rozwoju dystrybucji produktów ubezpieczeniowych

Wprowadzenie powyższych zmian wynikało z konieczności dostosowania struktury organizacyjnej do nowych wyzwań, w szczególności poprawy efektywności sprzedaży i jej rozwoju poza rynek SKOK. Zmiany te nie powinny generować większego ryzyka dla Towarzystwa z wyjątkiem okresu przejściowego, który wymaga dostosowania infrastruktury, wypracowania nowej mapy procesów oraz ponownego zdefiniowania celów operacyjnych, a także zasad działania w omawianych pionach. Zmiana ta daje możliwość, ale nie gwarancję poprawy efektywności i jakości działania czyli istnieje ryzyko nie osiągnięcia oczekiwanych rezultatów. Obecnie można stwierdzić, że zmiany zostały skutecznie przeprowadzone, ale o efektach można będzie mówić po okresie kilku miesięcy.

Struktura organizacyjna SALTUS TU ŻYCIE SA przedstawia się następująco:

Członek Zarządu Pion Korporacyjny	Wiceprezes Zarządu Pion Ubezpieczeń i Finansów	Prezes Zarządu Pion Sprzedaży i Marketingu
Biuro Zarządu	Zespół Finansowo - Księgowy	Dział Klienta Indywidualnego i Bancassurance
Stanowisko ds. inwestycji	Dyrektor ds. Ryzyka	Dział Ubezpieczeń Zdrowotnych
Pełnomocnik Zarządu ds. nadzoru właścicielskiego	Dział Ubezpieczeń	Pełnomocnik Zarządu ds. SZJ i CSR
Dział Prawny i Zapewnienia Zgodności	Dział Aktuarialny	Biuro Obsługi Klienta
Compliance Officer		Dział Obsługi Sieci Sprzedaży
Zespół Zarządzania Zasobami Ludzkimi		Zespół Analiz Biznesowych
Zespół Kadr i Płac		Dział IT
Inspektor Ochrony Danych		Zespół Marketingu
Inspektor ds. BHP i P. POŻ		Audytor Wewnętrzny
Stanowisko ds. Analiz		Doradca ds. Dystrybucji Funduszy Inwestycyjnych

W strukturze organizacyjnej Towarzystwo wyodrębnia osoby nadzorujące kluczowe funkcje: Audytora Wewnętrznego, Compliance Officera, Dyrektora Działu Aktuarialnego oraz Dyrektora ds. Ryzyka. Zadania, tryb działania oraz stosowne uprawnienia osób nadzorujących kluczowe funkcje zostały opisane w następnych rozdziałach.

Polityka wynagradzania

Wynagrodzenie dla Rady Nadzorczej ustala Walne Zgromadzenie. Wynagrodzenie dla Zarządu ustala Rada Nadzorcza. Z kolei nadzór nad polityką wynagradzania pracowników (w szczególności pełniących funkcje kluczowe) sprawuje Zarząd, który z oceny tej polityki przygotowuje raport dla Rady Nadzorczej, która go opiniuje.

Zgodnie z Regulaminem wynagradzania obowiązującym w Towarzystwie wynagrodzenie za pracę odpowiada rodzajowi pracy i wymaganiom kwalifikacjom, z uwzględnieniem ilości i jakości wykonywanej pracy. Na wynagrodzenie pracownika składa się wynagrodzenie zasadnicze i miesięczna premia regulaminowa w wysokości nie wyższej niż 20% wynagrodzenia zasadniczego. Wypłata powyższej premii uzależniona jest od staranności, z jaką pracownik wykonuje powierzone mu zadania oraz spełniania warunku przestrzegania zasad wynikających z kodeksu pracy lub regulacji wewnętrznych.

Zmiennym składnikiem wynagrodzenia pracowników jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za sprzedaż jest premia sprzedażowa. Jej wysokość uzależniona jest od:

- 1) realizacji planów sprzedaży,
- 2) osiągnięcia ustalonego wskaźnika zabezpieczenia pożyczek ubezpieczeniami,
- 3) realizacji celów w programach aktywizacji osób wykonujących czynności agencyjne.

Przy ustalaniu wysokości premii oceniana jest również jakość pracy i jeżeli ocena daje podstawy do uznania, że pracownik działa bez uwzględniania interesów klientów, wysokość premii ulega zmniejszeniu. W szczególności ocenia się:

- 1) możliwości wystąpienia w procesie sprzedaży konfliktu interesów,
- 2) liczby wypowiedzianych przez klientów umów ubezpieczenia (tzw. lapy), wynikających m.in. z błędów popełnionych przez pracownika podczas oferowania produktów nieadekwatnych do potrzeb klienta,
- 3) poziom szkodowości,
- 4) wyniki satysfakcji klienta oparte na analizach reklamacji a także badaniach marketingowych,
- 5) praktyki sprzedażowe polegające na budowaniu u klientów poczucia niezbędności umowy ubezpieczenia, poprzez wywieranie presji celem jej zawarcia.

Polityka wynagradzania osób pełniących kluczowe funkcje przewiduje przy przyznawaniu premii uznaniowej zastosowanie korekty w dół w przypadku nadmiernej ekspozycji na obecne bądź przyszłe ryzyka, biorąc pod uwagę profil ryzyka Towarzystwa i koszt kapitału.

Pracodawca oferuje swoim Pracownikom Pracowniczy Program Emerytalny i gwarantuje maksymalną składkę podstawową obciążoną jedynie podatkiem, tj. 7% oskładkowanego wynagrodzenia otrzymywanego od Pracodawcy. Uczestnictwo w programie jest dobrowolne a przystąpienie do niego warunkowane jest przepracowaniem co najmniej trzech miesięcy u Pracodawcy.

Informacje na temat ważnych transakcji z udziałowcami, osobami wywierającymi istotny wpływ na Towarzystwo, członkami Zarządu oraz Rady Nadzorczej

W zakresie transakcji zawartych z udziałowcami, osobami wywierającymi znaczący wpływ na zakład oraz z członkami organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego, na dzień bilansowy aktywne są:

- 1) siedem umów ubezpieczenia z członkami Zarządu Towarzystwa na łączną sumę ubezpieczenia 446 tys. PLN, w tym umowy z Ubezpieczeniowymi Funduszami Kapitałowymi w wysokości 169 tys. PLN
- 2) dwie umowy ubezpieczenia z członkami Rady Nadzorczej na łączną sumę ubezpieczenia 70 tys. PLN, w tym umowy z Ubezpieczeniowymi Funduszami Kapitałowymi w wysokości 70 tys. PLN.

Istotne zmiany w systemie zarządzania

- 1) W dniu 21 listopada 2017 r. zmarł członek pełniący funkcję Sekretarza Rady Nadzorczej. Ponadto uchwałą z dnia 21 września 2017 r. Walne Zgromadzenie Towarzystwa dokonało zmiany statutu Towarzystwa polegającej na poszerzeniu składu Rady Nadzorczej do 6 osób. Uzupełnienie Rady Nadzorczej o dwóch członków miało miejsce w dniu 26 stycznia 2018 r.
- 2) W 2017 roku skład Zarządu ulegał zmianom. W związku z planowanym przejściem na emeryturę, Katarzyna Bieranowska, członek Zarządu, złożyła z dniem 27 czerwca 2017 r. rezygnację z członkostwa w Zarządzie Towarzystwa. Jednocześnie w czerwcu 2017 r. Komisja Nadzoru Finansowego a w lipcu 2017 r. Rada Nadzorcza wyraziły zgodę na pełnienie przez Roberta Łosia funkcji Prezesa Zarządu. Wobec powyższego:
 - a) w okresie od 01 stycznia 2017 r. do 27 czerwca 2017 r. trzyosobowy skład Zarządu tworzyli:
 - i. Krzysztof Kosznik - Wiceprezes Zarządu,
 - ii. Grzegorz Buczkowski - Członek Zarządu,
 - iii. Katarzyna Bieranowska - Członek Zarządu.
 - b) w okresie od 03 lipca 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. trzyosobowy skład Zarządu tworzyli:
 - i. Robert Łoś - Prezes Zarządu,
 - ii. Krzysztof Kosznik - Wiceprezes Zarządu,
 - iii. Grzegorz Buczkowski - Członek Zarządu.

W związku z powyższym, w 2017r. nastąpiły zmiany w zakresie podziału odpowiedzialności pomiędzy Członkami Zarządu. Członkowi Zarządu odpowiedzialnemu za Pion Korporacyjny, który jednocześnie pełni funkcję Dyrektora Generalnego, podlegają następujące obszary: audyt wewnętrzny, obszar prawny i compliance, administracja, sprawy personalne, obsługa organów władz Towarzystwa, inwestycje oraz nadzór właścicielski, bezpieczeństwo informacji.
- 3) Z uwagi na wejście w życie Ustawy z dnia 11 maja 2017 r., o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1089), w dniu 13 października 2017r. Rada Nadzorcza powołała Komitet Audytu.

Ocena adekwatności systemu zarządzania

W ocenie Towarzystwa system zarządzania opisany w niniejszym dokumencie jest adekwatny do rodzaju, skali i złożoności ryzyk w działalności Towarzystwa.

B2. Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji

Towarzystwo powierza wykonywanie zadań z zakresu jego działalności osobom posiadającym niezbędną wiedzę i umiejętności, nad którymi nadzór sprawują osoby posiadające także odpowiednie doświadczenie. Określając zakres powierzanych zadań Towarzystwo bierze pod uwagę możliwość właściwego i rzetelnego wykonania tych zadań na danej funkcji/stanowisku.

Głównym dokumentem obowiązującym w Towarzystwie opisującym zasady i procedury zapewnienia spełnienia wymogów weryfikacji kwalifikacji i reputacji pracowników pełniących kluczowe funkcje/stanowiska jest „Polityka weryfikacji kwalifikacji i reputacji”, zatwierdzona przez Zarząd Towarzystwa.

Polityka powyższa opisuje:

- 1) sposób i odpowiedzialność na etapie rekrutacji kluczowych pracowników, w tym minimalne kryteria kompetencyjne i reputacyjne dla poszczególnych kluczowych funkcji, które są wyznacznikiem w procesie rekrutacji,
- 2) zasady weryfikacji i uzupełniania wiedzy oraz kwalifikacji osób pełniących kluczowe funkcje/stanowiska.

Dokumentem uzupełniającym do powyższej Polityki jest „Profil stanowiska pracy” przygotowany dla poszczególnych kluczowych funkcji/stanowisk. Przeglądu profili stanowisk pracy, ze szczególnym uwzględnieniem adekwatności do wymagań funkcji/stanowisk kluczowych, dokonuje raz w roku Kierownik Zespołu Zarządzania Zasobami Ludzkimi we współpracy z Zarządem Towarzystwa.

Osoby, które faktycznie zarządzają zakładem lub wykonują czynności w ramach innych kluczowych funkcji podlegają szczególnym zasadom rekrutacji. Podczas rekrutacji kandydaci zobowiązani są przedłożyć do wglądu dokumentację potwierdzającą wiedzę, kwalifikacje, reputację oraz doświadczenie niezbędne na danym stanowisku. W trakcie rekrutacji na kluczowe funkcje Towarzystwo stosuje określone wymagania kompetencyjne i reputacyjne, w szczególności (w zależności od rodzaju stanowiska):

- 1) w ramach podstawowych kryteriów w zakresie doświadczenia i kwalifikacji: odpowiednie wykształcenie, doświadczenie zawodowe, znajomość języków obcych, zarządzanie projektami, niekaralność, posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych, posiadanie niezbędnych licencji
- 2) w ramach wymagań technicznych i kompetencyjnych: znajomość branży finansowo-ubezpieczeniowej, wysoko rozwinięte kompetencje menedżerskie w dedykowanych obszarach, wysokie umiejętności interpersonalne, komunikacyjne i analityczne, wiedza nt procesów biznesowych,

Osoby pełniące kluczowe dla Towarzystwa funkcje/stanowiska podlegają regularnej ocenie pracowniczej. Podczas przeprowadzania oceny kompetencji brane są pod uwagę w szczególności:

- 1) wiedza specjalistyczna niezbędna do realizowania powierzonych zadań w ramach pełnionej kluczowej funkcji/stanowiska,
- 2) jakość wykonywanych zadań,
- 3) stopień oraz sposób realizacji założonych celów,
- 4) nastawienie na podnoszenie kwalifikacji,
- 5) zaangażowanie w promowanie postaw proaktywnej współpracy.

Podczas przeprowadzania weryfikacji reputacji, brane są pod uwagę w szczególności:

- 1) postępowanie zgodnie z systemem wartości, zasadami i regułami obowiązującymi w Towarzystwie,
- 2) dbałość o wizerunek Towarzystwa,
- 3) otrzymane nagrody oraz upomnienia i kary,
- 4) analiza opinii dotyczących postawy pracownika pozyskanych od współpracowników i kontrahentów.

W przypadku stwierdzenia luki w wiedzy bądź kwalifikacjach, przełożony ustala ścieżkę rozwoju mającą na celu usunięcie stwierdzonych braków i we współpracy z Managerem ds. Szkoleń i Rozwoju wnioskuje do Zarządu o wyrażenie zgody na doksztalcenie.

W przypadku niespełnienia wymogów w zakresie reputacji, Zarząd przeprowadza analizę stopnia naruszenia wymogu i, wspólnie z ocenianym, ustala możliwości skorygowania postawy ocenianego.

W przypadku rażącego naruszenia powyższych wymogów, właściwy organ władzy Towarzystwa (w zależności od kluczowej funkcji/stanowiska) może podjąć decyzję o rozwiązaniu stosunku pracy lub innego stosunku cywilnoprawnego.

B3. System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności

System Zarządzania Ryzykiem Towarzystwa obejmuje strategię, procesy oraz procedury niezbędne do identyfikowania, pomiaru, monitorowania, zarządzania i raportowania ryzyk.

Jednym z podstawowych dokumentów w Systemie Zarządzania Ryzykiem jest Strategia zarządzania ryzykiem, która zawiera następujące elementy:

- 1) podstawowe definicje ryzyka i kategorii ryzyka, na które narażone jest Towarzystwo,
- 2) odpowiedzialność za zarządzanie ryzykiem (model trzech linii obrony przed ryzykiem),
- 3) apetyt na ryzyko,
- 4) zasady zarządzania ryzykiem,
- 5) charakterystyka cyklu zarządzania ryzykiem,
- 6) częstotliwość aktualizacji dokumentu,
- 7) wykaz dokumentów powiązanych (m. in. dokumenty opisujące szczegółowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka).

Proces zarządzania ryzykiem jest nadzorowany przez Komitet Audytu oraz Radę Nadzorczą Towarzystwa, która raz na kwartał otrzymuje od osoby nadzorującej funkcję zarządzania ryzykiem Raport ryzyka zawierający informacje o profilu ryzyka w Towarzystwie oraz najważniejszych działaniach podejmowanych w zakresie zarządzania ryzykiem. Ponadto, raz na dwa miesiące Członek Rady Nadzorczej spotyka się z osobą nadzorującą funkcję zarządzania ryzykiem w celu omówienia bieżącej sytuacji w obszarze ryzyka a następnie informacje te referuje podczas posiedzenia Rady Nadzorczej.

Zarząd Towarzystwa odpowiada za strategiczne zarządzanie ryzykiem, w tym za nadzorowanie i monitorowanie działań podejmowanych przez Towarzystwo w zakresie zarządzania ryzykiem. Zarząd podejmuje najważniejsze decyzje mające wpływ na profil ryzyka Towarzystwa oraz uchwała regulacje niezbędne do wdrożenia efektywnego Systemu Zarządzania Ryzykiem.

W ramach Systemu Zarządzania Ryzykiem Zarząd powołał Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem. Skład Komitetu oraz jego zadania zostały opisane w części B1.

Proces zarządzania ryzykiem jest realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony:

pierwsza linia obrony – obejmuje bieżące zarządzanie ryzykiem na poziomie jednostek i komórek organizacyjnych. Czynności te realizowane są przez wszystkie biznesowe i operacyjne jednostki organizacyjne Towarzystwa, w szczególności przez Dyrektorów Działów / Kierowników Zespołów pełniących funkcję Właścicieli ryzyk, natomiast pozostali pracownicy Towarzystwa odpowiedzialni są za przestrzeganie zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Towarzystwie w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń.

druga linia obrony – obejmuje inicjowanie oraz koordynowanie określonych działań zarządczych związanych z zarządzaniem ryzykiem i systemem kontroli wewnętrznej, w tym compliance, tj. tworzenie metod, narzędzi, procesów zarządzania ryzykiem. W ramach drugiej linii obrony szczególną rolę w procesie pełni

Dyrektor ds. Ryzyka (osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem) oraz Compliance Officer (osoba nadzorująca funkcję compliance).

Funkcja zarządzania ryzykiem realizowana jest w Towarzystwie przez samodzielne stanowisko Dyrektora ds. Ryzyka umiejscowione w strukturze organizacyjnej w Pionie Finansów i Ubezpieczeń. Dyrektor ds. Ryzyka jest osobą nadzorującą funkcję zarządzania ryzykiem i odpowiada w szczególności za:

- 1) rozwój strategii, metod, procesów i procedur identyfikacji, oceny, monitorowania i kontroli ryzyk, na jakie narażone jest Towarzystwo,
- 2) rozwijanie i utrzymanie systemu zarządzania ryzykiem,
- 3) opracowanie, wdrożenie i rozwijanie metodologii i procesów systemu kontroli wewnętrznej,
- 4) monitorowanie skuteczności systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej,
- 5) odpowiedzialność za proces przeprowadzania własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ORSA),
- 6) dążenie do optymalnego wykorzystania systemu zarządzania ryzykiem w procesie podejmowania decyzji przez Zarząd Towarzystwa,
- 7) sporządzanie sprawozdań dotyczących ryzyka dla Zarządu, Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej oraz organów nadzoru,
- 8) podejmowanie inicjatyw zmierzających do propagowania kultury zarządzania ryzykiem w Towarzystwie.

trzecia linia obrony – obejmuje audyt wewnętrzny, który przeprowadza niezależne audyty elementów systemu zarządzania ryzykiem oraz mechanizmów kontrolnych wbudowanych w działalność Towarzystwa. Funkcja ta realizowana jest przez Audytora Wewnętrznego.

Cykl zarządzania ryzykiem w Towarzystwie obejmuje następujące etapy: identyfikacja, ocena, postępowanie z ryzykiem oraz monitorowanie i raportowanie ryzyka.

Celem identyfikacji ryzyka jest zapewnienie kompletnej i spójnej identyfikacji wszystkich, potencjalnie istotnych ryzyk, na które narażone jest Towarzystwo, zarówno cyklicznie, jak i w trybie ad-hoc. Właściciele ryzyk (pierwsza linia obrony) odpowiadają za proces identyfikacji ryzyk i weryfikowania wcześniej zidentyfikowanych ryzyk. Są oni także odpowiedzialni za zapewnienie, że ryzyka są właściwie udokumentowane.

Dyrektor ds. Ryzyka, wspólnie z Właścicielami ryzyk, opracowuje katalog ryzyk stanowiący przegląd potencjalnych ryzyk dla każdej kategorii, które są istotne dla organizacji. Katalog ryzyk podlega corocznej, a w razie konieczności – w trybie ad-hoc, aktualizacji przez Dyrektora ds. Ryzyka we współpracy z Właścicielami ryzyk.

Celem pomiaru ryzyka jest dokonanie pełnej i systematycznej oceny wszystkich zidentyfikowanych ryzyk. Pomiar ryzyka dokonuje się po uwzględnieniu wszystkich podjętych działań minimalizujących ryzyko (mechanizmów kontrolnych ryzyka), zatem ocenie podlega ryzyko netto. W zależności od kategorii ryzyka pomiar odbywa się na podstawie eksperckiej wiedzy osób zaangażowanych w proces zarządzania ryzykiem (ocena jakościowa) lub z wykorzystaniem formuły standardowej (ocena ilościowa). Ocena jakościowa ryzyka netto prowadzona jest przy użyciu dwóch parametrów: prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka oraz skutku (dla obu parametrów Towarzystwo stosuje skale pięciostopniowe) natomiast ocena ilościowa ryzyk prowadzona jest przy użyciu formuły standardowej. Na bazie wyników oceny prawdopodobieństwa i skutku wyznacza się istotność ryzyka i przyjmuje właściwą reakcję na ryzyko.

W Towarzystwie przyjęto następujące sposoby postępowania z ryzykiem: unikanie, ograniczanie, transfer, akceptacja ryzyka. Właściciele ryzyka są odpowiedzialni za zapewnienie, że stosowane przez nich środki ograniczające ryzyko są zgodne ze strategią ryzyka oraz innymi regulacjami wewnętrznymi.

Celem monitorowania ryzyka jest ustalenie w szczególności czy podejmowane działania minimalizujące ryzyko skutkują oczekiwanymi rezultatami oraz czy nie doszło do zmian w poziomie ryzyka. Za proces monitorowania ryzyk odpowiedzialni są Właściciele ryzyk.

Raportowanie ryzyk w Towarzystwie dzieli się na raportowanie cykliczne oraz raportowanie ad hoc. Raportowanie ad hoc służy uzupełnieniu cyklicznego procesu przepływu informacji, aby w szczególnych przypadkach umożliwić szybki obieg informacji. Częstotliwość oraz zakres raportów zostały określone w dokumentach opisujących zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyk. Za raportowanie ryzyk odpowiedzialni są Właściciele ryzyka, odbiorcami jest Dyrektor ds. Ryzyka, Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem oraz Zarząd.

W ramach apetytu na ryzyko Towarzystwo wdrożyło szereg limitów jak i Kluczowych Wskaźników Ryzyka dla poszczególnych rodzajów ryzyka. Szczegółowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka zostały opisane w części C. niniejszego sprawozdania.

Towarzystwo dokonuje własnej oceny ryzyka i wypłacalności (dalej: „ORSA”) nie rzadziej, niż raz w roku. W przypadku, gdy wyniki ORSA odbiegają od progów akceptowalnych przez Towarzystwo, Zarząd Towarzystwa może zlecić inną częstotliwość. Każdorazowo, Zarząd aktywnie uczestniczy w procesie przeprowadzania ORSA, kieruje jej przebiegiem i weryfikuje jej wyniki a następnie dokonuje przeglądu oceny i zatwierdza jej wyniki.

Głównym celem ORSA jest zapewnienie, że w Towarzystwie dokonywany jest proces oceny wszystkich ryzyk, na jakie Towarzystwo jest narażone oraz określenie ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności. Aby to osiągnąć, niezbędne jest istnienie w Towarzystwie właściwych procesów monitorowania i szacowania ryzyk oraz wyznaczania ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności, a także zapewnienie, że wyniki tych procesów stanowią istotną składową procesów decyzyjnych w Towarzystwie. Przeprowadzenie procesu ORSA, w szczególności przeprowadzenie oceny ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności, wymaga wkładu od większości jednostek organizacyjnych, zarówno biznesowych i operacyjnych (pierwsza linia obrony) jak i jednostek / stanowisk nadzorczych (druga linia obrony) jak i audytora wewnętrznego (trzecia linia obrony przed ryzykiem). Celem ORSA jest też analiza związku między profilem ryzyka, limitami tolerancji ryzyka i ogólnymi potrzebami w zakresie wypłacalności.

Towarzystwo przeprowadza proces ORSA wykorzystując aktualną dokumentację obowiązującą w Towarzystwie, w szczególności:

- 1) strategię zarządzania ryzykiem, politykami i procedurami opisującymi zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka,
- 2) politykę ORSA,
- 3) politykę zarządzania kapitałem,
- 4) zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych,
- 5) procedurę badania jakości danych.

Towarzystwo uwzględnia w ocenie ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności wszystkie istotne ryzyka na jakie jest narażone i na które może być narażone w perspektywie średnio- / ewentualnie długoterminowej

jak również ryzyka nie ujęte w formule standardowej, niezależnie od tego czy są to ryzyka mierzalne czy też trudnomierzalne takie jak ryzyko strategiczne, czy też ryzyko reputacyjne.

Dokonując oceny ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności Towarzystwo podejmuje decyzje odnośnie do metod służących do zarządzania i ograniczania ryzyka: czy są to zwiększone wymogi kapitałowe Towarzystwa, czy też inne techniki ograniczania ryzyk.

ORSA dostarcza m.in. informacji na temat obecnego profilu ryzyka Towarzystwa, przewidywanego rozwoju profilu ryzyka a także wynikających z tego tytułu potrzeb kapitałowych zatem jest uwzględniana przez Towarzystwo w procesie podejmowania strategicznych decyzji. Towarzystwo uwzględnia zatem wyniki ORSA oraz wnioski uzyskane w trakcie procesu tej oceny co najmniej w ramach zarządzania kapitałem, planowania działalności, opracowywania i tworzenia produktów ubezpieczeniowych.

Towarzystwo dokumentuje proces podejmowania kluczowych decyzji oraz czy w jakim zakresie została uwzględniona ORSA. Dokumentacja ta uwzględnia wpływ kluczowych decyzji na przyszłe wymogi kapitałowe oraz sposób w jaki Towarzystwo zamierza pozyskać ewentualnie potrzebny zwiększony kapitał. Zatem w ORSA, Towarzystwo uwzględnia planowaną strategię działalności Towarzystwa i kluczowe decyzje oraz na odwrót przy tworzeniu strategii działalności Towarzystwa i przy podejmowaniu kluczowych decyzji są uwzględniane wyniki / rekomendacje wynikające z Raportu ORSA.

Elementem strategii biznesowej Towarzystwa jest strategia zarządzania ogólnymi potrzebami w zakresie wypłacalności i ustawowymi wymogami kapitałowymi, strategia ta jest zintegrowana z zarządzaniem wszystkimi istotnymi ryzykami, na które Towarzystwo jest (lub może być) narażone. Stąd też wyniki ORSA są uwzględniane w zarządzaniu Towarzystwem, w szczególności w podejmowaniu decyzji strategicznych.

Podsumowując, Towarzystwo wdrożyło system zarządzania ryzykiem, który w szczególności:

- 1) obejmuje strategię, procesy oraz procedury niezbędne do identyfikowania, pomiaru, monitorowania, zarządzania i raportowania istotnych ryzyk, na jakie narażone jest Towarzystwo,
- 2) określa role i odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem na każdym poziomie organizacji,
- 3) jest dostosowany do struktury organizacyjnej oraz z procesów decyzyjnych zachodzących w Towarzystwie,
- 4) uwzględnia strategiczne cele Towarzystwa, w tym strategię zarządzania ryzykiem,
- 5) obejmuje stosowanie skutecznych mechanizmów kontrolujących i ograniczających zidentyfikowany, zmierzony lub oszacowany poziom ryzyka.

Biorąc pod uwagę powyższe Towarzystwo ocenia, iż wdrożony system zarządzania ryzykiem jest zorganizowany adekwatnie do skali i charakteru prowadzonej działalności.

B4. System kontroli wewnętrznej

System Kontroli Wewnętrznej Towarzystwa ma na celu zapewnienie skuteczności i efektywności działania Towarzystwa, prawidłowości procedur administracyjnych i księgowych, a także wiarygodnej sprawozdawczości finansowej oraz rzetelnego raportowania wewnętrznego i zewnętrznego oraz zgodności działania z przepisami prawa oraz regulacjami wewnętrznymi. Opiera się on na następujących obszarach i procesach:

- 1) środowisko kontroli,
- 2) identyfikacja i ocena ryzyka,

- 3) mechanizmy kontrolne,
- 4) informacja i komunikacja,
- 5) monitorowanie.

System kontroli wewnętrznej bada i zwiększa efektywność działania procesów oraz systemu zarządzania organizacją. Organizacja i zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w poszczególnych jednostkach organizacyjnych mają na celu ciągłą analizę przebiegu i rezultatów pracy poszczególnych pracowników i zespołów. Jest to codzienne, regularne weryfikowanie wszystkich czynności w celu zapewnienia ich zgodności z procedurami i mechanizmami kontrolnymi, które umożliwiają zarządzanie istotnymi ryzykami operacyjnymi.

System Kontroli Wewnętrznej został opisany w dokumencie System Kontroli Wewnętrznej i został zatwierdzony przez Zarząd.

Struktura systemu kontroli wewnętrznej zbudowana jest w oparciu o trzy linie obrony, reprezentowane przez trzy funkcje: Właściciel / Lider Procesu operacyjnego / biznesowego (operacyjnie zarządza ryzykiem w podległym obszarze / procesie), Dyrektor ds. Ryzyka (koordynuje i monitoruje ocenę ryzyka i mechanizmów kontrolnych) i Audytor Wewnętrzny (niezależny od działalności operacyjnej, bada poprawność oraz efektywność mechanizmów kontrolnych ryzyka). Główna odpowiedzialność za ryzyko i jego kontrolę spoczywa na Zarządzie.

Punkt wyjścia dla systemu kontroli wewnętrznej stanowią kluczowe procesy realizowane przez organizację oraz istotne ryzyka operacyjne. Pełnomocnik Zarządu ds. SZJ i CSR aktualizuje Listę procesów zachodzących w organizacji oraz Listę Właścicieli / Liderów Procesów.

Procesy zawierające istotne ryzyka są analizowane przez Właściciela / Lidera Procesu, który przypisuje mechanizmy kontrolne do każdego kluczowego ryzyka (identyfikacja mechanizmu kontrolnego wraz z informacjami: opis mechanizmu, kto go realizuje, z jaką częstotliwością, jaki jest dowód na jego przeprowadzenie, gdzie jest on opisany i gdzie archiwizujemy dokumentację), przeprowadza samocenę ryzyka i mechanizmów kontrolnych, oraz definiuje i wdraża środki zaradcze (o ile są konieczne). Właściciel / Lider Procesu odpowiedzialny jest za cykliczne monitorowanie i informowanie Dyrektora ds. Ryzyka o poziomie ryzyka i realizacji zaleceń zdefiniowanych podczas procesu samooceny ryzyka i mechanizmów kontrolnych.

Proces opisany powyżej przebiega w cyklu rocznym i jest aktualizowany w miarę potrzeb. W przypadku wystąpienia znaczących zmian w działalności i strategii organizacji lub wszelkich istotnych zdarzeń, samoocenę ryzyka i mechanizmów kontrolnych przeprowadza się w trybie ad-hoc.

Dyrektor ds. Ryzyka dokonuje przeglądu systemu kontroli wewnętrznej oraz przygotowuje raporty systemu kontroli wewnętrznej dla odpowiednich podmiotów. Ponadto, Dyrektor ds. Ryzyka, mając na celu zapewnienie właściwego działania systemu kontroli wewnętrznej, współpracuje z Audytorem Wewnętrznym, Compliance Officerem i Pełnomocnikiem Zarządu ds. SZJ. Wymiana informacji ma na celu, w szczególności:

- 1) monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej (polityk, procedur, zasad, itp.), w tym badania czy ustalony w Towarzystwie system kontroli wewnętrznej jest wdrażany i przestrzegany,
- 2) monitorowanie i badanie, czy polityki, procedury, zasady, itp., stanowiące system kontroli wewnętrznej, są adekwatne i skuteczne dla prawidłowego działania Towarzystwa i oceny ryzyk,
- 3) podejmowaniu wspólnych działań korygujących i zapobiegawczych, jako mechanizmu wspierającego Właścicieli / Liderów procesów.

Realizacja współpracy, o której mowa powyżej, odbywa się w formie spotkań cyklicznych, doraźnych oraz mailowego przekazywania informacji.

Towarzystwo zidentyfikowało kluczowe procesy biznesowe i wspierające. W ramach tych procesów każda jednostka organizacyjna i biznesowa opracowuje i wdraża dokumentację dotyczącą danego procesu, tj. strategię, regulaminy, polityki, instrukcje, procedury, wytyczne, etc. Wdrażany w Towarzystwie System Kontroli Wewnętrznej kładzie duży nacisk na konieczność opracowania i wdrożenia dokumentacji opisującej przebieg kluczowych procesów, funkcjonujące w nich mechanizmy kontrolne ograniczające poziom ryzyk operacyjnych, konieczność zbierania dowodów potwierdzających przeprowadzenie czynności kontrolnych i ich archiwizację zapewniając dostępność do nich w krótkim czasie.

Compliance Officer

Funkcja compliance realizowana jest w Towarzystwie przez samodzielne stanowisko Compliance Officera umiejscowione w strukturze organizacyjnej Towarzystwa w Pionie Członka Zarządu odpowiedzialnego za Pion Korporacyjny. Compliance Officer nadzoruje funkcję compliance, jest wspierany przez pracowników Działu Prawnego i Zapewnienia Zgodności.

Funkcja zapewnienia zgodności z przepisami działa na podstawie Polityki zapewnienia zgodności (Compliance), która określa zadania Compliance Officera, w tym stałe doradztwo, monitorowanie oraz raportowanie z zakresie zapewnienia zgodności (zmiany otoczenia prawnego, zgłaszanie nieprawidłowości i identyfikacja konfliktów interesów, sprawy sądowe). Powyższa polityka określa również umiejscowienie Compliance Officera, który w ramach samodzielnego stanowiska podlega wyłącznie Zarządowi i ma zapewniony dostęp do posiedzeń organu zarządzającego i nadzorującego z prawem głosu, formułowania uwag i składania dokumentów. Polityka zawiera również planowane działania funkcji zgodności z przepisami, uwzględniające wszystkie odpowiednie obszary działalności Towarzystwa oraz ich ekspozycję na ryzyko związane z przestrzeganiem przepisów. Do takich działań należą: szkolenia pracowników, przesyłanie Alertów Prawnych, bieżące doradzanie w zakresie zgodności z przepisami, opiniowanie regulacji wewnętrznych, warunków produktów ubezpieczeniowych, wsparcie przy rozpatrywaniu reklamacji, weryfikacja korespondencji z organami nadzoru.

W ramach funkcji zapewnienia zgodności obowiązuje również Polityka zarządzania konfliktami interesów oraz Kodeks etyki pracowników.

Podsumowując, Compliance Officer odpowiada w szczególności za:

- 1) opracowywanie i wdrażanie dokumentacji z zakresu Compliance,
- 2) monitoring prawa i regulacji wewnętrznych, w tym cykliczny monitoring regulacji wewnętrznych i zgłaszanie potrzeb i wskazówek co do modyfikacji ich treści,
- 3) opiniowanie regulacji wewnętrznych, umów pod kątem ryzyka zgodności z prawem,
- 4) zarządzanie konfliktami interesów,
- 5) aktualizacja wiedzy pracowników na temat zmian w regulacjach wpływających na prowadzenie działalności Towarzystwa,
- 6) współpraca z jednostkami organizacyjnymi Towarzystwa w celu zapewnienia zgodności realizowanych procesów z obowiązującymi regulacjami i zasadami etyki,
- 7) przeciwdziałanie naruszaniu obowiązujących przepisów prawa poprzez opracowywanie wewnętrznych przepisów i regulacji,
- 8) monitorowanie, rejestrowanie i informowanie Zarządu, Dyrektora ds. Ryzyka, audytora wewnętrznego o wszelkich ryzykach braku zgodności procesów zachodzących w Towarzystwie.

B5. Funkcja audytu wewnętrznego

Audyt wewnętrzny realizowany jest w Towarzystwie przez samodzielne stanowisko Audytora Wewnętrznego (1 pracownik zatrudniony na ½ etatu) umiejscowione w strukturze organizacyjnej Towarzystwa w Pionie Prezesa Zarządu odpowiedzialnego za Pion Sprzedaży i Marketingu. Audytor Wewnętrzny nadzorujący funkcję audytu wewnętrznego podlega administracyjnie/formalnie Prezesowi Zarządu, a funkcjonalnie - Zarządowi Towarzystwa.

Audytor Wewnętrzny odpowiada w szczególności za:

- 1) dostarczanie niezależnej i obiektywnej oceny adekwatności i efektywności systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej oraz ładu organizacyjnego,
- 2) opracowywanie - poprzez podejście oparte na ryzyku - i przedkładanie do zatwierdzenia przez Zarząd i Komitet Audytu rocznego planu audytu wewnętrznego,
- 3) przeprowadzanie audytów wewnętrznych zgodnie z zatwierdzonym przez Zarząd i Komitet Audytu rocznym planem audytów wewnętrznych,
- 4) przeprowadzanie audytów doraźnych oraz zadań o charakterze doradczym - które nie były ujęte w rocznym planie audytów wewnętrznych – z własnej inicjatywy, na wniosek Zarządu lub któregośkolwiek z jego członków,
- 5) sporządzanie raportów z przeprowadzanych audytów wewnętrznych,
- 6) wydawanie zaleceń na podstawie przeprowadzonych audytów wewnętrznych wraz z określeniem czasu na wdrożenie zalecanych zmian oraz osób odpowiedzialnych,
- 7) sporządzanie kwartalnych i rocznych sprawozdań dla Zarządu, Rady Nadzorczej oraz Komitetu Audytu w zakresie wykonania celów audytu wewnętrznego, rocznego planu audytu oraz statusu wdrożenia zaleceń wydawanych przez audytora wewnętrznego w wyniku przeprowadzanych zadań audytowych,
- 8) sporządzanie rocznego sprawozdania dla Zarządu, Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu na temat oceny systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej oraz ładu organizacyjnego Towarzystwa.

O wynikach audytów wewnętrznych oraz o wydanych na tej podstawie rekomendacjach informowany jest Zarząd Towarzystwa, który podejmuje ostateczną decyzję w zakresie działań, które mają być podjęte w odniesieniu do zaleceń audytu wewnętrznego. Zarząd Towarzystwa decyduje, które rekomendacje po audycie wewnętrznym będą realizowane i zatwierdza je Uchwałą Zarządu, zapewniając, iż osoby wskazane, jako odpowiedzialne za ich realizację, zostaną do tego zobowiązane.

Rada Nadzorcza Towarzystwa oraz Komitet Audytu Towarzystwa są informowana o wydanych i zatwierdzonych przez Zarząd rekomendacjach w sprawozdaniach kwartalnych funkcji audytu wewnętrznego. Rada Nadzorcza oraz Komitet Audytu w sprawozdaniach kwartalnych otrzymują również informacje o statusie wdrożenia rekomendacji po wcześniejszych audytach.

Niezależność audytu wewnętrznego zapewniona jest poprzez zapisy obowiązującego Regulaminu Audytu Wewnętrznego, w tym m.in. Punkt VI, podpunkt 4: "Działalność audytu wewnętrznego powinna być wolna od ingerencji w zakres audytu, sposób przeprowadzania czynności audytorskich oraz komunikowanie rezultatów". Sposób organizacji oraz umiejscowienie w strukturze organizacyjnej zapewniają niezależność funkcji audytu wewnętrznego. Audytor Wewnętrzny ma zapewnioną możliwość bezpośredniego komunikowania się z Zarządem, Radą Nadzorczą i Komitetem Audytu. Ponadto, Audytor Wewnętrzny nie łączy wykonywania zadań funkcji audytu wewnętrznego z innymi funkcjami należącymi do systemu zarządzania.

B6. Funkcja aktuarialna

Funkcja aktuarialna realizowana jest w Towarzystwie przez Dział Aktuarialny umiejscowiony w strukturze organizacyjnej w Pionie Finansów i Ubezpieczeń. Osobą nadzorującą tę funkcję jest Dyrektor Działu Aktuarialnego, który odpowiada w szczególności za:

- 1) nadzór nad ustalaniem wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości,
- 2) koordynacja ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności,
- 3) nadzorowanie ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności w przypadku stosowania przybliżeń, w tym podejścia indywidualnego,
- 4) zapewnienie adekwatności metod i stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- 5) porównywanie najlepszych oszacowań w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń,
- 6) nadzór nad wyliczaniem kapitałowego wymogu wypłacalności,
- 7) informowanie Zarządu i Rady Nadzorczej Towarzystwa o wiarygodności i adekwatności ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności,
- 8) wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia,
- 9) wyrażanie opinii na temat adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji,
- 10) udział we wdrażaniu efektywnego systemu zarządzania ryzykiem.

Uprawnienia funkcji aktuarialnej:

- 1) dostęp do wszelkich danych gromadzonych przez Towarzystwo niezbędnych do realizacji zadań funkcji aktuarialnej,
- 2) dostęp do wszelkich regulacji wewnętrznych Towarzystwa niezbędnych do realizacji zadań funkcji aktuarialnej.

B7. Outsourcing

Towarzystwo opracowało i wdrożyło Politykę współpracy z podmiotami zewnętrznymi w ramach której określono zakres odpowiedzialności oraz zasady postępowania i kryteria uwzględniane przy wyborze, zawarciu umowy, nadzorowaniu współpracy z podmiotem zewnętrznym realizującym działania w ramach outsourcingu. Stosowane w Towarzystwie zasady dopuszczają możliwość powierzenia w drodze outsourcingu:

- 1) następujących funkcji należących do systemu zarządzania, które jednocześnie uznaje za podstawowe i ważne: funkcji zarządzania ryzykiem, funkcji compliance, funkcji aktuarialnej.

Towarzystwo nie przewiduje możliwości zlecenia w drodze outsourcingu funkcji audytu wewnętrznego.

- 2) następujących czynności ubezpieczeniowych:
 - a) zawieranie umów ubezpieczenia, a także wykonywanie tych umów,
 - b) składanie oświadczeń woli w sprawach roszczeń o odszkodowania lub inne świadczenia należne z tytułu umów ubezpieczenia – tę czynność ubezpieczeniową Towarzystwo uznaje za podstawową i ważną,
 - c) ustalanie składek i prowizji należnych z tytułu umów ubezpieczenia,
 - d) ocena ryzyka w ubezpieczeniach osobowych i ubezpieczeniach majątkowych,
 - e) wypłacanie odszkodowań i innych świadczeń należnych z tytułu umów ubezpieczenia,
 - f) prowadzenie kontroli przestrzegania przez ubezpieczających lub ubezpieczonych, zastrzeżonych w umowie lub w ogólnych warunkach ubezpieczeń, obowiązków i zasad bezpieczeństwa odnoszących się do przedmiotów objętych ochroną ubezpieczeniową,

- g) prowadzenie postępowań regresowych oraz postępowań windykacyjnych związanych z wykonywaniem umów ubezpieczenia,
- h) ustalanie przyczyn i okoliczności zdarzeń losowych,
- i) ustalanie wysokości szkód oraz rozmiaru odszkodowań oraz innych świadczeń należnych uprawnionym z umów ubezpieczenia,
- j) ustalanie wartości przedmiotu ubezpieczenia,
- k) zapobieganie powstawaniu albo zmniejszenie skutków zdarzeń losowych oraz finansowanie tych działań z funduszu prewencyjnego.

Wśród zasad, którymi kieruje się Towarzystwo podczas procesu zlecenia wykonania usług dostawcy jak i monitorowania wywiązywania się insourcera z powierzonych zadań, są w szczególności:

- 1) konieczność przeprowadzenia analizy korzyści i zagrożeń związanych z outsourcingiem,
- 2) konieczność przeprowadzenia analizy złożonych ofert przez insourcera pod kątem spełnienia ustalonych przez Towarzystwo wymogów zawartych w zapytaniu ofertowym oraz oceny samego insourcera, jako podmiotu świadczącego usługi w zakresie realizacji procesu,
- 3) zastosowanie kluczowych, z góry ustalonych przez Towarzystwo, zapisów w umowie pomiędzy Towarzystwem a insourcerem,
- 4) opracowanie strategii postępowania na wypadek konieczności natychmiastowego wstrzymania przez insourcera realizacji procesu (tzw. „exit plan”),
- 5) konieczność zawiadamiania organu nadzoru o zamiarze zawarcia umowy w przypadku outsourcingu funkcji należących do systemu zarządzania oraz podstawowych lub ważnych czynności,
- 6) konieczność prowadzenia nadzoru nad prawidłowym wykonywaniem zawartej umowy zgodnie ze stosowanymi w Towarzystwie kryteriami,
- 7) przeprowadzanie regularnej oceny insourcera.

W 2017r. Towarzystwo nie zlecało w ramach outsourcingu podmiotom zewnętrznym funkcji ani czynności uznanych za podstawowe lub ważne.

B8. Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje zostały przedstawione powyżej.

C. Profil ryzyka

Profil ryzyka opisuje rodzaje ryzyka, na które narażone jest Towarzystwo oraz stopień narażenia na te ryzyka. Zawiera on, w szczególności rodzaje ryzyka, a także sposób zarządzania poszczególnymi ryzykami.

Do istotnych ryzyk, na które narażone jest Towarzystwo, należą ryzyka: aktuarialne, rynkowe, kredytowe, płynności, strategiczne, konkurencji, operacyjne, reputacji i zarażenia. Spośród powyższych Towarzystwo uwzględnia w obliczeniach kapitałowego wymogu wypłacalności następujące ryzyka: ryzyko aktuarialne, ryzyko rynkowe, ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, ryzyko operacyjne.

Szczegółowe zasady zarządzania ryzykami znajdują się w sekcjach C1 – C6.

Opis istotnych koncentracji ryzyka

Towarzystwo zidentyfikowało następujące istotne koncentracje ryzyka:

- 1) W ramach ryzyka aktuarialnego - w portfelu ubezpieczeń bancassurance występuje istotna koncentracja branżowa - Towarzystwo jest związane biznesowo z podmiotami z Systemu SKOK.

Materializacja ryzyka reputacji w ramach Systemu SKOK może pociągnąć za sobą materializację ryzyka rezygnacji z umów w Towarzystwie. Ponadto, w ubezpieczeniach grupowych, występują koncentracje geograficzne pojedynczych ryzyk (ryzyko koncentracji wypadków),

- 2) ryzyko kredytowe wynikające z działalności lokacyjnej (koncentracja wobec pojedynczych emitentów, geograficzna oraz branżowa)
- 3) ryzyko kredytowe w obszarze reasekuracji (ryzyko niewykonania zobowiązania przez reasekuratora).

Towarzystwo zarządza wymienionymi ryzykami poprzez dywersyfikację, cesję i system limitów. Ryzyka zostały uwzględnione w kapitałowym wymogu wypłacalności¹.

Testy warunków skrajnych / odwrócone testy warunków skrajnych

Niezależnie od regularnych, kwartalnych naliczeń SCR, Towarzystwo przeprowadza testy warunków skrajnych. W 2017 roku przeprowadzone zostały testy według stanu na dzień 31.12.2016r. zgodnie z Metodą przeprowadzania testów warunków skrajnych 2016 opublikowaną przez UKNF oraz testy warunków skrajnych w ramach Własnej Oceny Ryzyka i Wypłacalności Towarzystwo (ORSA) wg stanu na 30.09.2017r.

W ramach ORSA przeprowadzone zostały następujące testy, którym poddane zostały dane finansowe i kapitałowe Towarzystwa:

- 1) test warunków skrajnych – połączenie z innym towarzystwem i materializacja ryzyka aktuarialnego, szczegółowy opis przeprowadzonego testu znajduje się w rozdziale C.1.
- 2) odwrócony test warunków skrajnych dla zaangażowania lokat w akcje pojedynczego kontrahenta, szczegółowy opis testu znajduje się w rozdziale C.2.

W przypadku żadnego z wyżej wymienionych testów Towarzystwo nie stwierdziło spadku środków własnych poniżej wymogów kapitałowych.

C1. Ryzyko aktuarialne

Celem zarządzania ryzykiem aktuarialnym jest właściwa selekcja ryzyk jakie Towarzystwo zamierza przyjąć do ubezpieczenia oraz ustalenie składki ubezpieczeniowej na poziomie zapewniającym pokrycie wszystkich zobowiązań Towarzystwa wynikających z tytułu zawieranych umów ubezpieczenia oraz kosztów wykonywania prowadzonej działalności ubezpieczeniowej.

Odpowiedzialność za zarządzanie ryzykiem aktuarialnym ponosi Dyrektor Działu Ubezpieczeń, który:

- 1) wskazuje na czynniki ryzyka, które należy wziąć pod uwagę podczas tworzenia lub modyfikacji produktów ubezpieczeniowych,
- 2) w porozumieniu z Aktuariuszem określa limity sum ubezpieczenia, dopuszczalne zniżki akwizycyjne do taryfy składki oraz potrzebę scedowania całości lub części ryzyka innemu zakładowi ubezpieczeń (reasekuratorowi),
- 3) nadzoruje adekwatność i prawidłowość wykonania procedur underwritingowych,
- 4) w porozumieniu z Aktuariuszem wnioskuje do Zarządu o zmianę taryfy lub o podjęcie innych działań w przypadku niekorzystnych wskaźników finansowych danego produktu ubezpieczeniowego.

Podczas identyfikacji ryzyka aktuarialnego Dział Ubezpieczeń przeprowadza analizę istniejącego portfela ubezpieczeń. We współpracy z odpowiednimi jednostkami organizacyjnymi, np. Działem Aktuarialnym,

¹ Z wyjątkiem ryzyka koncentracji geograficznej i branżowej lokat, które zgodnie z założeniami leżącymi u podstaw formuły standardowej nie są brane pod uwagę.

ocenia się czy nastąpiły jakiekolwiek zmiany czynników wewnętrznych lub zewnętrznych, które potencjalnie mogą wpływać na bieżący portfel ubezpieczeń, w tym zmiany w regulacjach prawnych, zwiększona częstotliwość występowania szkody, inna średnia długość życia itp. Ocenie podlega również potencjalny wpływ tych zmian na ogólne ryzyko aktuarialne. Podobnie przeprowadza się analizę nowego biznesu oraz jego potencjalne oddziaływanie na ryzyko aktuarialne.

Przyjęte techniki ograniczania ryzyka aktuarialnego:

- 1) monitorowanie i analiza wskaźników (szkodowość, poziom kosztów administracyjnych, akwizycji) oraz pozostałych pozycji rachunku technicznego (w ujęciu produktowym jak i grup ubezpieczeń),
- 2) stosowanie limitów na produkt, które zostały określone w pełnomocnictwach na danym szczeblu pracownika, underwriting i rzetelna ocena ryzyka ubezpieczeniowego w trakcie przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia, szkolenia pracowników biorących udział w ocenie ryzyka,
- 3) weryfikacja czy umowa reasekuracyjna jest zgodna ze strategią ryzyka oraz innymi wewnętrznymi regulacjami.

Pomiar ryzyk aktuarialnych odbywa się za pomocą formuły standardowej. Wartości poszczególnych składowych SCR dotyczących ryzyka aktuarialnego w stanie na 31.12.2017r. znajdują się w poniższych tabelach (wartości porównywane są ze stanem na 31.12.2016r.).

Ryzyko ubezpieczeniowe - ubezpieczenia zdrowotne	2016	2017	Komentarz
Ryzyko składki i rezerw	1 640	1 798	wzrost wynika z rozwoju portfela ubezpieczeń - wzrosła składka zarobiona
Ryzyko związane z rezygnacjami z umów	294	288	ryzyko na stabilnym poziomie
Ryzyko katastroficzne	2 384	2 201	wycena ryzyka spadła w ze względu na zmniejszającą się największą koncentrację ryzyk
Dywersyfikacja	-818	-834	

Ryzyko ubezpieczeniowe 3 233 3 188

Ryzyko ubezpieczeniowe - ubezpieczenia na życie	2016	2017	Komentarz
Ryzyko śmiertelności	5 203	4 908	ryzyko spadło wraz ze zmniejszającym się rozmiarem portfela
Ryzyko długowieczności	2	2	wartość na stabilnym poziomie
Ryzyko niepełnosprawności - zachorowalności	0	0	brak ryzyka
Ryzyko związane z rezygnacjami z umów	3 621	5 800	wzrost wynika z poprawiającej się rentowności portfela (w szczególności ze zmian w ujmowaniu kosztów administracyjnych)
Ryzyko związane z wysokością ponoszonych kosztów	2 773	2 392	wartość na stabilnym poziomie
Ryzyko rewizji wysokości rent	0	0	brak ryzyka

Ryzyko katastroficzne	2 997	2 689	ryzyko spadło wraz ze zmniejszającym się rozmiarem portfela
Dywersyfikacja	-5 031	-5 396	
Ryzyko ubezpieczeniowe	9 565	10 394	

Właściciel ryzyka odpowiedzialny jest za zapewnienie, że wybrane przez niego środki ograniczające ryzyko są zgodne ze strategią ryzyka oraz innymi wewnętrznymi regulacjami.

Raportowanie ryzyk, statusu wdrażania akcji mitygujących odbywa się regularnie, zarówno do Dyrektora ds. Ryzyka, Komitetu ds. Zarządzania Ryzykiem jak i do Zarządu.

Towarzystwo nie korzysta ze spółek celowych.

Test warunków skrajnych – połączenie z innym towarzystwem i materializacja ryzyka aktuarialnego

Test stresu polega na zmaterializowaniu się scenariusza przejęcia innego towarzystwa życiowego przez SALTUS TU Życie SA, przy jednoczesnej materializacji ryzyka kosztów i długotrwałym wzroście współczynników śmiertelności. Test został oparty o następujące założenia:

- 1) Towarzystwo nabywa inne towarzystwo ubezpieczeń na życie:
 - a) Wartość aktywów nabywanego towarzystwa wyliczona zgodnie z podejściem Solvency II wynosi 32 335 tys. zł.
 - b) Wartość zobowiązań wyliczona zgodnie z podejściem Solvency II wynosi 15 988 tys. zł.
 - c) Cena towarzystwa to 2 mln. zł.
 - d) SALTUS TU Życie SA wydaje dodatkowe 2 mln. zł. na integrację obu towarzystw
 - e) Wszelkie koszty są ponoszone pomniejszając obligacje skarbowe znajdujące się w portfelu SALTUS TU Życie SA proporcjonalnie do ich struktury
 - f) Struktura aktywów i zobowiązań nabywanego Towarzystwa jest z góry zadana. Lokaty są skoncentrowane na obligacjach skarbowych, natomiast zobowiązania dotyczą głównie linii biznesu 32 – charakter ubezpieczeń analogiczny do produktów SALTUS TU Życie SA.
 - g) Integracja Towarzystw powoduje podwojenie prognozowanego przyszłego biznesu.
- 2) Na skutek problemów z integracją towarzystw oraz materializacji ryzyk ubezpieczeniowych - kosztów oraz śmiertelności - wartość szkód, kosztów likwidacji i kosztów administracyjnych ponoszonych w kolejnych dwóch latach wzrasta o 20%.

Poniższa tabela zawiera zestawienie podstawowych danych finansowych po przeprowadzeniu opisanego powyżej testu:

dane w tys. PLN	znane	prognozowane		
data na którą wymóg został naliczony	2017-09-30	2017-09-30 po szoku	2018-09-30	2019-09-30
Aktywa	130 431	158 766	142 195	128 105
Zobowiązania	77 717	108 641	95 941	101 308
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	52 714	50 124	46 254	26 797
SCR	14 400	18 564	17 285	17 548

MCR	16 009	16 009	15 724	15 724
Współczynnik EOF(SCR)/SCR	366%	270%	268%	153%
Współczynnik EOF(MCR)/MCR	329%	313%	294%	170%

W przypadku realizacji opisanego scenariusza, wskaźnik pokrycia SCR środkami własnymi spadnie natychmiast o 96 pp., natomiast, w kolejnych latach środki własne Towarzystwa będą malały w następstwie ponoszenia kosztów obsługi nierentownego biznesu. Mimo, że Towarzystwo pozostanie wypłacalne, niezbędne będzie podjęcie kroków mających na celu ograniczenie kosztów administracyjnych i kosztów likwidacji oraz zbudowanie rentownego portfela ubezpieczeń.

C2. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest jednym z obszarów ryzyka inwestycyjnego. Zarządzanie ryzykiem rynkowym opisuje Polityka zarządzania ryzykiem inwestycyjnym i Regulamin działalności lokacyjnej.

Celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest ograniczenie potencjalnych strat Towarzystwa spowodowanych wahaniami cen i wahaniami zmienności cen, zobowiązań i instrumentów finansowych.

Towarzystwo stosuje zasadę „ostrożnego inwestora” lokując środki głównie w obligacje Skarbu Państwa. Obligacje Skarbu Państwa stanowią 58,3% wartości lokat (innych niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym). Zgodnie z treścią Regulaminu działalności lokacyjnej, Towarzystwo lokuje środki finansowe w taki sposób, aby osiągnąć jak największy stopień bezpieczeństwa, jakości i rentowności, przy jednoczesnym zachowaniu płynności. Dotyczy to w szczególności aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego i kapitałowego wymogu wypłacalności.

Właścicielem ryzyka inwestycyjnego jest Dyrektor Generalny, który jest odpowiedzialny za właściwe zarządzanie tym ryzykiem, nadzór nad wykonywaniem delegowanych zadań oraz za definiowanie działań mających na celu utrzymywanie ryzyka inwestycyjnego na akceptowalnym poziomie.

Decyzje o składzie portfela inwestycyjnego podejmuje Dyrektor Generalny, zgodnie z limitami zawartymi w Regulaminie działalności lokacyjnej.

Czynności wykonawcze w zakresie działalności lokacyjnej Towarzystwa realizuje Dyrektor Generalny w zakresie i na zasadach określonych w Regulaminie działalności lokacyjnej. Czynności monitorujące oraz analizujące dokonane inwestycje (ryzyko / rentowność) realizuje Specjalista ds. Inwestycji i wyniki raportuje do Zarządu, Komitetu ds. Zarządzania Ryzykiem i Dyrektora ds. Ryzyka. Wykonywanie działalności lokacyjnej zostało również powierzone profesjonalnemu podmiotowi zewnętrznemu – Altus TFI S.A. – na zasadach określonych umownie, uwzględniających postanowienia zawarte w dokumentacji Towarzystwa.

Towarzystwo identyfikuje ryzyko koncentracji branżowej dla spółek powiązanych z systemem SKOK. W przypadku zamiaru zwiększenia inwestycji (akcje, udziały, dłużne papiery wartościowe, pożyczki) w aktywa spółek należących do systemu SKOK o wartości przekraczającej 1 mln PLN. Specjalista ds. Inwestycji i / lub pracownik Działu Aktuarnego przeprowadza analizę wpływu inwestycji na spełnienie limitów inwestycyjnych i / lub testy stresu służące określeniu wpływu tych ekspozycji na spełnienie wymogów

wypłacalności. Wyniki analizy przedstawiane są Zarządowi. Na ich podstawie Zarząd podejmuje decyzję o podjęciu bądź rezygnacji z analizowanej inwestycji.

Specjalista ds. Inwestycji odpowiada za monitoring ryzyka inwestycyjnego oraz za raportowanie do Dyrektora ds. Ryzyka, Komitetu ds. Zarządzania Ryzykiem oraz do Zarządu. Monitoring polega na sprawdzeniu zgodności zaangażowania Towarzystwa w poszczególne rodzaje lokat z limitami wewnętrznymi i zewnętrznymi określonymi w Tabeli limitów inwestycyjnych i zatwierdzonymi przez Zarząd. Ponadto, Specjalista ds. Inwestycji, pracownicy Zespołu Finansowo-Księgowego i Działu Aktuarnego dostarczają Zarządowi wszelkich informacji niezbędnych do podejmowania decyzji w obszarze zarządzania ryzykiem inwestycyjnym. Zarząd, przed dokonaniem inwestycji, może zwrócić się do Specjalisty ds. Inwestycji i / lub pracownika Działu Aktuarnego o przeprowadzenie dodatkowych analiz i / lub testów stresu obrazujących wpływ planowanej inwestycji na zmianę ryzyka oraz zgodność z limitami.

Towarzystwo zdefiniowało limity dla ryzyka rynkowego. Limity zawarte zostały w Tabeli limitów inwestycyjnych zatwierdzonej przez Zarząd Towarzystwa. Limity wynikają z wewnętrznych regulacji Towarzystwa. Dotyczą głównie zaangażowania Towarzystwa w poszczególne rodzaje lokat.

Pracownik Działu Aktuarnego przesyła do Dyrektora ds. Ryzyka, Komitetu ds. Zarządzania Ryzykiem oraz Zarządu Towarzystwa raporty dotyczące wyników testów stresu, zawierających wskaźniki wypłacalności po zajściu szoków. Przynajmniej raz na kwartał Specjalista ds. Inwestycji przekazuje Zarządowi Towarzystwa również informacje o udziale poszczególnych rodzajów inwestycji w portfelu inwestycyjnym. W przypadku przekroczenia ustalonych wartości progowych, raport uzupełniany jest o szczegółowy opis sytuacji.

W ramach ryzyka rynkowego przeprowadzona analiza stanu aktywów na dzień 31.12.2017r. zidentyfikowała przekroczenie limitu maksymalnej wartości inwestycji w obligacje korporacyjne oraz instrumenty typu ABS, CDO i instrumenty o podobnej charakterystyce. Zarząd Towarzystwa podjął kroki w celu zmniejszenia zaangażowania w dłużne papiery korporacyjne.

Wartości kapitałowych wymogów wypłacalności dla ryzyk inwestycyjnych w stanie na 31.12.2017r. zawiera poniższa tabela (wartości porównywane są ze stanem na 31.12.2016r.).

Ryzyko rynkowe	2016	2017	Komentarz
Ryzyko stopy procentowej	2 286	1 769	ryzyko odzwierciedla aktualną strukturę terminową aktywów i zobowiązań, spadek wynika ze zmniejszającej się duracji lokat Towarzystwa
Ryzyko cen akcji	3 650	1 627	ryzyko spadło, ponieważ w 2017 roku Towarzystwo sprzedało posiadane akcje TZ SKOK SKA
Ryzyko cen nieruchomości	0	0	brak ryzyka
Ryzyko spreadu kredytowego	3 843	2 643	ryzyko spadło w wyniku wykupu części skryptów dłużnych znajdujących się w portfelu Towarzystwa
Ryzyko koncentracji aktywów	1 899	4 559	ryzyko wzrosło ze względu na znajdujące się w portfelu Towarzystwa na koniec 2017 roku niezabezpieczone dłużne papiery wartościowe
Ryzyko walutowe	0	0	brak ryzyka

Dywersyfikacja	-4 065	-4 274
----------------	--------	--------

Ryzyko rynkowe	7 614	6 325
----------------	-------	-------

Odwrócony test warunków skrajnych dla zaangażowania lokat w akcje nienotowane jednego emitenta (ryzyko rynkowe / kredytowe)

Zwiększenie zaangażowania w akcje jednego emitenta powoduje wzrost ryzyk rynkowych: cen akcji oraz koncentracji, przy relatywnie niewielkim spadku innych ryzyk rynkowych. W ramach testu określone, o ile osiągalne, zostaną wartości kwot zaangażowania w akcje przy których wskaźnik wypłacalności Towarzystwa (pokrycie SCR środkami własnymi) spadnie poniżej 150% oraz poniżej 100%.

W celu nabycia akcji przyjęte zostanie upłynnianie lokat (z pominięciem akcji i udziałów nienotowanych znajdujących się w portfelu) w następującej kolejności:

- 1) Obligacje Skarbu Państwa,
- 2) Jednostki funduszy inwestycyjnych.

Testy stresu są naliczane w oparciu o dane zaprognozowane według stanów na 2017-09-30, 2018-09-30 i 2019-09-30.

Wartości podstawowych danych finansowych Towarzystwa po zastosowaniu szoków mających na celu zejście SCR poniżej poziomu 100% przedstawia poniższa tabela:

dane w tys. PLN	znane	prognozowane		
data na którą wymóg został naliczony	2017-09-30	2017-09-30 po szoku	2018-09-30 po szoku	2019-09-30 po szoku
Aktywa	130 431	130 431	128 487	142 883
Zobowiązania	77 717	77 717	71 929	75 622
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	52 714	52 714	56 557	67 261
SCR	14 400	52 716	56 584	67 253
MCR	16 009	16 009	15 724	16 813
Współczynnik EOF(SCR)/SCR	366%	100,0%	100,0%	100%
Współczynnik EOF(MCR)/MCR	329%	329%	360%	400%
Wartość aktywów na zakup akcji nienotowanych jednego emitenta prowadząca do spadku wskaźnika wypłacalności do 150%		32 mln. zł, co stanowi około 47% obligacji Skarbu Państwa znajdujących się w portfelu Towarzystwa	26 mln. zł, co stanowi około 38% obligacji Skarbu Państwa znajdujących się w portfelu Towarzystwa	45 mln. zł, co stanowi około 67% obligacji Skarbu Państwa znajdujących się w portfelu Towarzystwa
Wartość aktywów na zakup akcji nienotowanych jednego emitenta prowadząca do spadku wskaźnika wypłacalności do 100%		52 mln. zł, co stanowi około 78% obligacji Skarbu Państwa znajdujących się w portfelu	42 mln. zł, co stanowi około 62% obligacji Skarbu Państwa znajdujących się w portfelu	71 mln. zł, co stanowi około 100% (68 mln. zł) obligacji Skarbu Państwa znajdujących się w portfelu

	Towarzystwa	Towarzystwa	Towarzystwa i 22% (3 mln. zł) aktywów w funduszach inwestycyjnych
--	-------------	-------------	--

Tabela została uzupełniona o informację, przy jakiej wartości aktywów przekonwertowanych na akcje nienotowane pojedynczego kontrahenta wskaźnik pokrycia SCR środkami własnymi spadnie poniżej poziomu 150%.

Wyniki odwróconego testu warunków skrajnych pokazują, iż towarzystwo posiada sporą nadwyżkę kapitałową na pokrycie SCR. Zmiana prowadzonej przez Towarzystwo polityki inwestycyjnej polegająca na upłynnieniu obligacji na kwotę do 32 mln. zł i zakupie akcji nienotowanych nie zagrozi jego wypłacalności.

C3. Ryzyko kredytowe

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest minimalizacja ryzyka utraty części aktywów.

Właścicielem ryzyka kredytowego jest Zarząd, który jest odpowiedzialny za właściwe zarządzanie ryzykiem kredytowym, nadzór nad wykonywaniem delegowanych zadań oraz za definiowanie działań mających na celu utrzymywanie ryzyka kredytowego na akceptowalnym poziomie.

W ramach zarządzania ryzykiem kredytowym Towarzystwo stosuje zasadę „ostrożnego inwestora” lokując środki głównie w obligacje Skarbu Państwa. Obligacje Skarbu Państwa na dzień 31.12.2017r. stanowiły 152,6% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (z wyłączeniem rezerw dot. ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym). Zgodnie z treścią Regulaminu działalności lokacyjnej, Towarzystwo lokuje środki finansowe w taki sposób, aby osiągnąć jak największy stopień bezpieczeństwa, jakości i rentowności, przy jednoczesnym zachowaniu płynności. Dotyczy to w szczególności aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego i kapitałowego wymogu wypłacalności.

Zarząd deleguje część zadań związanych z monitorowaniem ryzyka kredytowego:

- 1) monitoring poziomu ryzyka kredytowego i zgodności z przyjętymi limitami – Specjalista ds. Inwestycji,
- 2) przeprowadzanie testów stresu w obszarze ryzyka kredytowego – pracownik Działu Aktuarnego.

Maksymalne łączne sumy na ryzyku dla pojedynczego reasekuratora o danym ratingu określa Polityka reasekuracji.

Limity wyznaczające maksymalną wartość inwestycji wobec danego emitenta lub grupy emitentów powiązanych a także wobec danego rodzaju inwestycji (w tym inwestycji narażonych na ryzyko spreadu kredytowego) określa Tabela limitów inwestycyjnych.

Wysokość limitów jest wyznaczana i weryfikowana nie rzadziej niż raz w roku przez Zarząd Towarzystwa.

Specjalista ds. Inwestycji monitoruje wartość ekspozycji narażonej na ryzyko kredytowe przynajmniej raz na kwartał. O przekroczeniu limitu ekspozycji wobec poszczególnych kontrahentów, Specjalista ds. Inwestycji informuje Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem, Dyrektora ds. Ryzyka oraz Zarząd, który może podjąć decyzję o wdrożeniu działań ograniczających ryzyko.

Przynajmniej raz w roku Specjalista ds. Inwestycji lub pracownik Działu Aktuarnego przeprowadza testy stresu w zakresie ryzyka kredytowego zgodnie z aktualną Metodą przeprowadzania testów stresu.

Dodatkowo, raz na kwartał Specjalista ds. Inwestycji przeprowadza testy stresu zakładające niewypłacalność pozostałych kontrahentów, w tym ubezpieczających i pośredników ubezpieczeniowych.

Przynajmniej raz na kwartał, pracownik Działu Aktuarnego wylicza wartość wymogu kapitałowego dla ryzyk kredytowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Ponadto, w przypadku planów inwestycyjnych obejmujących inwestycje w papiery wartościowe obciążone ryzykiem spreadu kredytowego i/lub ryzykiem koncentracji branżowej aktywów (papiery emitowane przez spółki powiązane z systemem SKOK), pracownik Działu Aktuarnego i / lub Specjalista ds. Inwestycji przeprowadza analizę wpływu inwestycji na spełnienie limitów inwestycyjnych i / lub testy stresu służące określeniu wpływu tych ekspozycji na spełnienie wymogów wypłacalności. Wyniki analizy przedstawiane są Dyrektorowi ds. Ryzyka oraz Zarządowi. Na ich podstawie Zarząd podejmuje decyzję o podjęciu bądź rezygnacji z analizowanej inwestycji.

W ramach ryzyka kredytowego:

- 1) portfel reasekuracji oraz rating reasekuratora są stabilne.
- 2) brak należności przeterminowanych przekraczających 100 tys. PLN. na jednego kontrahenta.
analiza stanu aktywów na dzień 31.12.2017r. wykazała przekroczenie limitu maksymalnej wartości inwestycji w obligacje korporacyjne oraz instrumenty typu ABS, CDO i instrumenty o podobnej charakterystyce. Zarząd Towarzystwa podjął kroki w celu zmniejszenia zaangażowania w dłużne papiery korporacyjne.

	2016	2017	Komentarz
Ryzyko niewykonania zobowiązań przez kontrahenta	360	4 959	ryzyko znacząco wzrosło wskutek sprzedaży akcji TU SKOK SKA, które na koniec roku 2017 zostały wykazane jako zobowiązanie

Wartości kapitałowych wymogów wypłacalności dla ryzyka spreadu kredytowego i ryzyka koncentracji aktywów zostały zaprezentowane w rozdziale dot. ryzyka rynkowego.

C4. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest jednym z obszarów ryzyka inwestycyjnego. Zarządzanie ryzykiem płynności opisuje Polityka zarządzania ryzykiem inwestycyjnym i Regulamin działalności lokacyjnej.

Celem zarządzania płynnością jest utrzymywanie portfela lokat w taki sposób, aby zawsze Towarzystwo mogło wypełniać terminowo swoje zobowiązania nie będąc zmuszonym do sprzedaży aktywów ze stratą nie do zaakceptowania. W przypadku zagrożenia brakiem płynności Zarząd może podjąć decyzję o przedterminowej sprzedaży aktywów, co może spowodować stratę Towarzystwa.

Towarzystwo stosuje zasadę „ostrożnego inwestora” lokując środki głównie w obligacje Skarbu Państwa. Zgodnie z treścią Regulaminu działalności lokacyjnej, Towarzystwo lokuje środki finansowe w taki sposób, aby osiągnąć jak największy stopień bezpieczeństwa, jakości i rentowności, przy jednoczesnym zachowaniu płynności.

W związku z dużą płynnością obligacji skarbowych i wysokim wskaźnikiem pokrycia tymi papierami rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, Towarzystwo nie identyfikuje istotnych ryzyk w obszarze płynności.

Towarzystwo nie zidentyfikowało istotnych koncentracji w obszarze ryzyka płynności.

Właścicielem ryzyka inwestycyjnego jest Dyrektor Generalny, który jest odpowiedzialny za właściwe zarządzanie tym ryzykiem, nadzór nad wykonywaniem delegowanych zadań oraz za definiowanie działań mających na celu utrzymywanie ryzyka inwestycyjnego na akceptowalnym poziomie.

Decyzje o składzie portfela inwestycyjnego podejmuje Dyrektor Generalny, zgodnie z limitami zawartymi w Regulaminie działalności lokacyjnej.

Czynności wykonawcze w zakresie działalności lokacyjnej Towarzystwa realizuje Dyrektor Generalny w zakresie i na zasadach określonych w Regulaminie działalności lokacyjnej. Czynności monitorujące oraz analizujące dokonane inwestycje (ryzyko / rentowność) realizuje Specjalista ds. inwestycji i wyniki raportuje do Zarządu. Wykonywanie działalności lokacyjnej zostało również powierzone profesjonalnemu podmiotowi zewnętrznemu – Altus TFI S.A. – na zasadach określonych umownie, uwzględniających postanowienia zawarte w dokumentacji Towarzystwa.

Towarzystwo zdefiniowało limity dla ryzyka płynności. Limity zawarte zostały w Tabeli limitów inwestycyjnych zatwierdzonej przez Zarząd Towarzystwa. Limity wynikają z wewnętrznych regulacji Towarzystwa. Dotyczą głównie zaangażowania Towarzystwa w poszczególne rodzaje lokat.

Towarzystwo nie szacuje osobno wymogów kapitałowych dla ryzyka płynności.

Towarzystwo nie zakłada, że ryzyko płynności wzrośnie w wyniku przepływów związanych ze składkami otrzymanymi w przyszłości. Łączna kwota oczekiwanego zysku z przyszłych składek w poszczególnych liniach biznesowych wynosi (dane w tys. PLN):

Oczekiwane zyski z przyszłych składek	2016	2017
2. Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	164	397
30. Ubezpieczenia na życie z udziałem w zyskach	64	0
31. Ubezpieczenia związane z wartością indeksu i ubezpieczenia związane z UFK	13	0
32. Pozostałe ubezpieczenia na życie	1 669	1 741
RAZEM	1 910	2 138

C5. Ryzyko operacyjne

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest optymalizacja efektywności operacyjnej poprzez minimalizację strat operacyjnych, racjonalizację kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Towarzystwa na zdarzenia od niego niezależne.

Zgodnie z funkcjonującym w Towarzystwie Systemem Kontroli Wewnętrznej oraz Systemem Zarządzania Ryzykiem, Właścicielami ryzyka operacyjnego są poszczególni Właściciele/Liderzy procesów, którzy odpowiedzialni są w szczególności za:

- 1) prowadzenie kontroli poprawności realizowanych operacji i ich zgodności z wewnętrznymi regulacjami,
- 2) operacyjną efektywność mechanizmów kontrolnych,
- 3) identyfikację, analizę (w tym samoocenę) oraz kontrolę wszystkich kluczowych ryzyk operacyjnych występujących w procesie w ramach podległego obszaru odpowiedzialności,
- 4) opracowywanie i aktualizację procedur, wytycznych i instrukcji opisujących przebieg realizowanych procesów, mechanizmy kontrolne ryzyka operacyjnego oraz proponowanie zmian w tym zakresie,

- 5) cykliczne monitorowanie i informowanie Dyrektora ds. Ryzyka o poziomie ryzyka i realizacji zaleceń zdefiniowanych podczas analizy ryzyk operacyjnych,
- 6) raportowanie Dyrektorowi ds. Ryzyka zdarzeń wpływających na wzrost poziomu ryzyka operacyjnego,
- 7) definiowanie działań mających utrzymywać ryzyko operacyjne na akceptowalnym poziomie, w szczególności w przypadku, gdy mechanizmy kontrolne nie zostały dotychczas zdefiniowane, są niewystarczające bądź nieopisane.

Monitorowanie ryzyk operacyjnych obejmuje w szczególności:

- 1) badanie poprawności przebiegu kluczowych procesów zachodzących w Towarzystwie – realizowane głównie przez Właścicieli / Liderów procesów z udziałem Dyrektora ds. Ryzyka oraz Pełnomocnika ds. Systemu Zarządzania Jakością oraz CSR, Audytora Wewnętrznego,
- 2) analiza luk w procesach i regulacjach wewnętrznych przeprowadzana podczas wypełniania ankiety BION, wydawanie rekomendacji dla Właścicieli / Liderów procesów – realizowane przez Dyrektora ds. Ryzyka,
- 3) weryfikację projektów regulacji wewnętrznych pod kątem zgodności z wymogami Systemu Kontroli Wewnętrznej – realizowane przez Dyrektora ds. Ryzyka,
- 4) weryfikację projektów regulacji wewnętrznych pod kątem zgodności z innymi wewnętrznymi regulacjami oraz przepisami prawa – realizowane przez Compliance Officer'a,
- 5) monitorowanie zmian w przepisach prawa, powiadamianie o zmianach właściwych pracowników – realizowane przez Compliance Officer'a,
- 6) weryfikację czy istnieją mechanizmy kontrolne ryzyk oraz ich skuteczność i efektywność – realizowane przez Właścicieli / Liderów procesów, Dyrektora ds. Ryzyka oraz Audytora Wewnętrznego,
- 7) weryfikację realizacji wydanych Właścicielom / Liderom procesów zaleceń w ramach prowadzonej analizy ryzyk operacyjnych i mechanizmów kontrolnych tych ryzyk – realizowane przez Dyrektora ds. Ryzyka,
- 8) prowadzenie rejestru ryzyk i zdarzeń na podstawie zgłoszeń pracowników – realizowane przez Dyrektora ds. Ryzyka,
- 9) weryfikację KRI – realizowane przez Dyrektora ds. Ryzyka,
- 10) bieżącą wymianę informacji pomiędzy Dyrektorem ds. Ryzyka, Pełnomocnikiem ds. SZJ i CSR, Compliance Officer'em i Audytorem Wewnętrznym w zakresie spostrzeżeń dotyczących poprawności przebiegu procesów zachodzących w Towarzystwie i ryzyk operacyjnych z nimi związanych.

Obok Właścicieli/Liderów procesów wszyscy pracownicy Towarzystwa zobowiązani są do bieżącego zarządzania ryzykiem operacyjnym poprzez identyfikację ryzyk występujących na danym stanowisku pracy, wykonywanie zadań zgodnie z procedurami i instrukcjami oraz podnoszenie swoich kwalifikacji.

W ramach zarządzania ryzykiem operacyjnym Towarzystwo wprowadziło szereg KRI dotyczących:

- 1) obszaru IT:
 - dostępność kluczowych systemów
 - średni czas obsługi incydentów IT
 - liczba nieudanych backupów dziennych
 - odporność systemów na ataki.

W analizowanym okresie Towarzystwo nie odnotowało negatywnych odchyień powyższych wskaźników.

- 2) obszaru zasobów ludzkich

- rotacja kadry kierowniczej
- rotacja pozostałych pracowników

Z powyżej wymienionych wskaźników wskaźnik dotyczący rotacji pozostałych pracowników odchylił się od akceptowalnych wartości jednakże nie wpłynęło to na ciągłość działania procesów realizowanych przez te osoby.

3) obszaru nadużyć (fraudów)

- nadużycia wewnętrzne (celowe działanie pracownika polegające na defraudacji, sprzeniewierzeniu majątku, obejściu regulacji, przepisów prawa lub przepisów wewnętrznych Towarzystwa)
- nadużycia zewnętrzne (celowe działanie osoby trzeciej polegające na defraudacji, sprzeniewierzeniu majątku lub obejściu regulacji prawnych)

W analizowanym okresie Towarzystwo nie odnotowało nadużyć zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych.

4) obszaru compliance

- zmiany w otoczeniu prawnym.

Powyższy wskaźnik odchylił się od akceptowalnych wartości gdyż doszło do zmian otoczenia prawnego, ze względu na:

- a) wdrożenie RODO i niepewność, co do ostatecznego kształtu przepisów krajowych, w tym wyłączeń dla sektora finansowego,
- b) projekt ustawy o jawności życia publicznego (ma wejść w życie 01.03.2018, choć nie rozpoczął się proces legislacyjny) pod kątem działalności sygnalistów, polityk antykorupcyjnych w relacji z pracownikami, jak i kontrahentami oraz kar za niewdrożenie polityk i mechanizmów wymaganych przez ustawę.

Towarzystwo prowadzi rejestr reklamacji oraz skarg klientów. W cyklach półrocznych liderzy procesów analizują liczbę i przyczyny reklamacji oraz podejmują stosowne działania wynikające z analiz. Sposób przyjmowania i postępowania z reklamacjami oraz ich gromadzenia i przetwarzania opisuje „Procedura rozpatrywania reklamacji”.

W zakresie ryzyka operacyjnego Dyrektor ds. Ryzyka przedstawia Zarządowi Towarzystwa informację z procesu identyfikacji i oceny ryzyka operacyjnego – przynajmniej raz w roku lub na żądanie Zarządu. Informacja ta jest elementem sporządzanego raz na kwartał Raportu ryzyka.

Zarząd Towarzystwa raz w roku przekazuje Radzie Nadzorczej sprawozdanie z funkcjonowania Systemu Kontroli Wewnętrznej, który jest jednocześnie oceną systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Towarzystwo nie zidentyfikowało istotnych koncentracji w obszarze ryzyka operacyjnego.

Wycena ryzyka operacyjnego zgodna z formułą standardową znajduje się w poniższej tabeli.

	2016	2017	Komentarz
Ryzyko operacyjne	2 466	2 173	ryzyko zmalało proporcjonalnie do wielkości składki zarobionej

C6. Pozostałe istotne ryzyka

W ramach Filara 2 Towarzystwo identyfikuje również następujące kategorie ryzyka: ryzyko konkurencji, ryzyko zarażenia, ryzyko utraty reputacji oraz ryzyko strategiczne.

Ryzyko konkurencji

Za zarządzanie ryzykiem konkurencji, nadzór nad wykonywaniem delegowanych zadań oraz za definiowanie działań mających na celu utrzymywanie ryzyka na akceptowalnym poziomie odpowiada Dyrektor Działu Klienta Indywidualnego i Bancassurance. Ponieważ trudno jest oszacować wpływ finansowy ryzyka konkurencji na działalność Towarzystwa, Towarzystwo wyraża skutek wpływu ryzyka na nie w sposób jakościowy.

Identyfikacja ryzyka następuje poprzez analizę zdefiniowanych KRI's dla ryzyka konkurencji.

Towarzystwo identyfikując ryzyko i identyfikując czynniki wpływające na ryzyko, definiuje działania wynikające z konkretnych ryzyk / zdarzeń mając na celu redukcję już istniejącego ryzyka i / lub redukcję czynników wpływających na ryzyko. Podejmowane działania są regularnie monitorowane i status ich jest raportowany do Dyrektora ds. Ryzyka, Komitetu ds. Zarządzania Ryzykiem oraz Zarządu.

Oszacowanie ryzyka dokonywane jest raz na kwartał.

Główne techniki ograniczania ryzyka konkurencji to w szczególności:

- 1) prowadzenie szeregu działań monitorujących ryzyko konkurencji – działania monitorujące pozwalają Towarzystwu na wykrywanie czynników powodujących wzrost ryzyka konkurencji i określanie na bieżąco działań pozwalających na utrzymywanie tego ryzyka na akceptowalnym poziomie. Działania monitorujące polegają na stałym monitorowaniu czynników wpływających na poziom ryzyka konkurencji. Jak wcześniej wspomniano, Towarzystwo posiada listę KRI's wraz z określonymi akceptowalnymi poziomami wartości tych KRI's. W przypadku przekroczenia przez KRI akceptowalnych poziomów, Towarzystwo bezzwłocznie definiuje działania naprawcze prowadzące do sprowadzenia KRI's do akceptowalnego poziomu.
- 2) budowanie lojalności klientów i sił sprzedaży poprzez m.in.:
 - a) proces sprzedaży, w trakcie którego analizowane są potrzeby klientów,
 - b) sprawną obsługę klientów i sił sprzedaży,
 - c) szybki proces rozpatrywania roszczeń,
 - d) szkolenia, konkursy dla sił sprzedaży,
 - e) system prowizyjny promujący długoterminowe relacje,
 - f) wzmacnianie relacji z klientem,
 - g) cykliczne spotkania z agentami w celu promowania produktów ubezpieczeniowych oferowanych przez Towarzystwo.
- 3) tworzenie innowacyjnych rozwiązań:
 - a) tworzenie innowacyjnych, dopasowanych do potrzeb klientów produktów,
 - b) regularne przeglądy istniejących produktów i dopasowywanie produktów do zmieniającego się otoczenia.
- 4) podejmowanie z wyprzedzeniem działań dostosowujących Towarzystwo do zmieniających się warunków konkurowania wynikających ze zmian prawnych.

Ryzyko konkurencji jest monitorowane w sposób ciągły. Monitorowanie koncentruje się w szczególności na:

- 1) analizie rzeczywistych wartości KRI – realizowane przez właścicieli poszczególnych wskaźników,
- 2) analizie wyników sprzedaży – realizowane przez Dyrektorów jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za sprzedaż,
- 3) przeprowadzaniu badania Tajemniczy Klient i na bazie jego wyników podejmowanie niezbędnych działań – realizowane przez pracowników jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za sprzedaż,

- 4) analizie mechanizmów kontroli ryzyka (czy działają, czy nie działają) - realizowane przez Właściciela ryzyka we współpracy z Dyrektorem ds. Ryzyka,
- 5) analizie incydentów / strat operacyjnych (o ile takie będą mieć miejsce) - realizowane przez Właściciela ryzyka we współpracy z Dyrektorem ds. Ryzyka.

Ryzyko zarażenia

Za zarządzanie ryzykiem zarażenia, nadzór nad wykonywaniem delegowanych zadań oraz za definiowanie działań mających na celu utrzymywanie ryzyka na akceptowalnym poziomie odpowiada Kierownik Zespołu Marketingu. Ponieważ trudno jest oszacować wpływ finansowy ryzyka zarażenia na działalność Towarzystwa, Towarzystwo wyraża skutek wpływu ryzyka na nie w sposób jakościowy.

Towarzystwo dla ryzyka zarażenia definiuje apetyt na ryzyko w następujący sposób (oparty na sposobie jakościowym, nie ilościowym): „Towarzystwo nie akceptuje ryzyka wpływającego w istotny sposób negatywnie na jego działalność a wynikającego ze złej sytuacji finansowej jednego podmiotu w Grupie kapitałowej i skutków niekorzystnych zdarzeń z jednego podmiotu w Grupie kapitałowej”.

Identyfikacja ryzyka następuje poprzez analizę zdefiniowanych KRI. Przykładowymi KRI są:

- 1) monitoring prasy / internetu
- 2) negatywne artykuły na temat podmiotów w Grupie kapitałowej
- 3) sytuacja podmiotów w Grupie kapitałowej

Spośród powyższych KRI jedynie wskaźnik dotyczący negatywnych artykułów na temat podmiotów systemu SKOK przekroczył ustalone limity – w stanie na koniec grudnia 2017r. pojawił się jeden artykuł o negatywnym wydźwięku.

Towarzystwo identyfikując ryzyko i identyfikując czynniki wpływające na ryzyko, definiuje działania wynikające z konkretnych ryzyk / zdarzeń mając na celu redukcję już istniejącego ryzyka i / lub redukcję czynników wpływających na ryzyko. Podejmowane działania są regularnie monitorowane i status ich jest raportowany do Dyrektora ds. Ryzyka.

Oszacowanie ryzyka dokonywane jest raz na kwartał (chyba, że zajdą jakieś nieprzewidziane okoliczności, które znacząco wpłyną na ocenę tego ryzyka).

Główne techniki mitygacji ryzyka zarażenia stosowane w Towarzystwie to:

- 1) prowadzenie szeregu działań monitorujących ryzyko zarażenia – działania monitorujące pozwalają Towarzystwu na wykrywanie czynników powodujących wzrost ryzyka zarażenia i określanie na bieżąco działań pozwalających na utrzymywanie tego ryzyka na akceptowalnym poziomie. Działania monitorujące polegają na stałym monitorowaniu czynników zewnętrznych wpływających na poziom ryzyka zarażenia. Towarzystwo posiada listę KRI's wraz z określonymi akceptowalnymi poziomami wartości tych KRI's. W przypadku przekroczenia przez KRI akceptowalnych poziomów, Towarzystwo bezzwłocznie definiuje działania naprawcze prowadzące do sprowadzenia KRI's do akceptowalnego poziomu,
- 2) wprowadzenie i regularnie przeglądy regulacji mających na celu szybką reakcję na pojawiające się ryzyko zarażenia, w szczególności zasady współpracy z mediami,
- 3) konsekwentne budowanie wizerunku Towarzystwa jako solidnej i stabilnej instytucji finansowej poprzez m.in.:
 - a) oferowanie produktów dopasowanych do klientów,
 - b) proces sprzedaży, w trakcie którego analizowane są potrzeby klientów,
 - c) sprawną obsługę klientów,

- d) szybki proces rozpatrywania roszczeń,
- e) trzymanie znacznej nadwyżki środków własnych nad regulacyjne wymogi kapitałowe,
- f) działania marketingowe.

Ryzyko zarażenia jest monitorowane w sposób ciągły. Monitorowanie koncentruje się na rzeczywistych wartościach KRI, analizie mechanizmów kontrolnych, incydentach / stratach operacyjnych.

Ryzyko reputacyjne

Zarządzanie ryzykiem utraty reputacji w Towarzystwie obejmuje w szczególności działania zapobiegawcze służące ograniczaniu występowania lub minimalizowaniu skali i zakresu występowania zdarzeń wizerunkowych oraz dobór efektywnych narzędzi dla działań osłonowych służących eliminowaniu, łagodzeniu lub minimalizowaniu niekorzystnego wpływu negatywnych skutków zdarzeń wizerunkowych na reputację Towarzystwa. Ponieważ trudno jest oszacować wpływ finansowy ryzyka utraty reputacji na działalność Towarzystwa, Towarzystwo wyraża skutek wpływu ryzyka na nie w sposób jakościowy.

Towarzystwo dla ryzyka utraty reputacji definiuje apetyt na ryzyko w następujący sposób (w sposób jakościowy, a nie ilościowy): „Towarzystwo nie akceptuje ryzyka wpływającego w istotny sposób negatywnie na jego reputację, na jego markę w szczególności na jego relacje z klientami, pracownikami, kontrahentami oraz instytucjami nadzorującymi”.

W celu identyfikacji i kwantyfikacji ryzyka utraty reputacji Dyrektor ds. Ryzyka przeprowadza wywiad bądź warsztat z Kierownikiem Zespołu Marketingu. Jego głównym celem jest zidentyfikowanie istotnych ryzyk, a następnie próba ich kwantyfikacji.

Główne techniki mitygacji ryzyka:

- 1) prowadzenie szeregu działań monitorujących ryzyko utraty reputacji – działania monitorujące pozwalają Towarzystwu na wykrywanie czynników powodujących wzrost ryzyka utraty reputacji i określanie na bieżąco działań pozwalających na utrzymywanie tego ryzyka na akceptowalnym poziomie. Działania monitorujące polegają na stałym monitorowaniu czynników zewnętrznych i wewnętrznych wpływających na poziom ryzyka utraty reputacji.
- 2) wprowadzenie regulacji wewnętrznych mających na celu ograniczenie zdarzeń, które mogą narazić Towarzystwo na ryzyko utraty reputacji, w szczególności:
 - a) procedura rozpatrywania skarg i reklamacji klientów,
 - b) polityka bezpieczeństwa informacji,
 - c) zasady dotyczące unikania konfliktu interesów,
- 3) systematyczne przeprowadzanie monitoringu mediów a w przypadku pojawiających się negatywnych artykułów (tj. wszelkich form medialnych wypowiedzi) na temat Towarzystwa, opracowywane są przekazy medialne wyjaśniające i uspokajające klientów
- 4) konsekwentne budowanie wizerunku Towarzystwa jako solidnej i stabilnej instytucji finansowej poprzez m.in.:
 - a) oferowanie produktów dopasowanych do klientów,
 - b) proces sprzedaży w trakcie którego analizowane są potrzeby klientów,
 - c) sprawną obsługę klientów,
 - d) szybki proces rozpatrywania roszczeń,
 - e) trzymanie znacznej nadwyżki środków własnych nad regulacyjne wymogi kapitałowe,
 - f) działania marketingowe.
- 5) przeprowadzanie ankiety dotyczącej satysfakcji klientów.

- 6) zarządzanie KRI's wraz z określonymi akceptowalnymi poziomami wartości tych KRI's. W przypadku przekroczenia przez KRI akceptowalnych poziomów, Towarzystwo bezzwłocznie definiuje działania naprawcze prowadzące do sprowadzenia KRI's do akceptowalnego poziomu.

Monitorowanie ryzyka utraty reputacji jest procesem ciągłym i odbywa się na bieżąco, poprzez analizę postrzegania Towarzystwa przez następujące strony trzecie: klientów, pracowników, organy nadzoru, kontrahentów. Ponadto, jak wspomniano wyżej, Towarzystwo wprowadziło szereg KRI, które są na bieżąco monitorowane. Przykładowymi KRI są:

- 1) negatywne artykuły w mediach dotyczące Towarzystwa,
- 2) ankiety satysfakcji klientów oraz OWCA,
- 3) skargi klientów na Towarzystwo w podziale na skargi płynące z organów nadzoru i pozostałe,
- 4) kary nałożone na Towarzystwo przez KNF, UOKiK,
- 5) klauzule abuzywne,
- 6) sprawy sądowe.

Ryzyko strategiczne

Za zarządzanie ryzykiem strategicznym, nadzór nad wykonywaniem delegowanych zadań oraz za definiowanie działań mających na celu utrzymywanie ryzyka na akceptowalnym poziomie odpowiada Prezes Zarządu. Ponieważ trudno jest oszacować wpływ finansowy ryzyka strategicznego na działalność Towarzystwa, Towarzystwo wyraża skutek wpływu ryzyka na nie w sposób jakościowy.

Towarzystwo dla ryzyka strategicznego definiuje apetyt na ryzyko w następujący sposób (w sposób jakościowy, a nie ilościowy): „Towarzystwo nie akceptuje ryzyka wpływającego w istotny sposób negatywnie na realizację jego strategii lub wpływającego w istotny sposób na błędne określenie strategii, w szczególności Towarzystwo nie akceptuje braku właściwej reakcji na zmiany w otoczeniu zewnętrznym, tj. czynników wpływających w istotny sposób na spadek sprzedaży, na wzrost rezygnacji z umów, na wzrost kosztów (w porównaniu do założeń planu finansowego) oraz czynników wpływających negatywnie na realizację projektów strategicznych.”

Towarzystwo identyfikując ryzyko i identyfikując czynniki wpływające na ryzyko (np. niewłaściwe realizowanie strategii biznesowej, niewłaściwa analiza otoczenia, nierealność osiągnięcia założonych celów strategicznych), definiuje działania wynikające z konkretnych ryzyk / zdarzeń, mając na celu redukcję już istniejącego ryzyka i / lub redukcję czynników wpływających na ryzyko. Podejmowane działania np. dodatkowy przegląd strategii, strategicznych projektów, są regularnie monitorowane.

Towarzystwo stosuje techniki zarządzania ryzykiem strategicznym na etapie tworzenia i monitorowania realizacji strategii:

- 1) prowadzenie analiz na etapie tworzenia strategii mających na celu zminimalizowanie ryzyka strategicznego i przygotowanie strategii w znacznej mierze odpornej na zmiany w otoczeniu zewnętrznym oraz zminimalizowania ryzyka przygotowania niewłaściwego planu strategicznego w tym zminimalizowania ryzyka podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych
- 2) monitorowanie:
 - a) wyniku finansowego,
 - b) poziomu sprzedaży,
 - c) kosztów administracyjnych,
 - d) poziomu kosztów prowizji,
 - e) poziomu szkodowości,
 - f) procesu wprowadzenia nowych produktów,

g) otoczenia prawnego i regulacyjnego.

Istotne ryzyka strategiczne są monitorowane w sposób ciągły. Monitorowanie koncentruje się w szczególności na:

- 1) badaniu poziomu realizacji celów strategicznych,
- 2) badaniu poziomu realizacji projektów strategicznych,
- 3) rzeczywistych wartościach KRI.

Przykładowymi KRI są:

- 1) stopień realizacji planu finansowego,
- 2) stopień realizacji strategii biznesowej,
- 3) stopień realizacji projektów strategicznych,
- 4) zmiany otoczenia prawnego,
- 5) wprowadzanie nowych produktów ubezpieczeniowych (wykorzystywanie pojawiających się szans produktowych).

Spośród powyższych KRI wskaźnik dotyczący zmian otoczenia prawnego odchylił się w stosunku do akceptowalnych wartości - powód opisany w rozdziale poświęconym ryzyku operacyjnemu.

C7. Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje zostały przedstawione powyżej.

D. Wycena do celów wypłacalności

Podstawą sporządzenia bilansu regulacyjnego na dzień 31.12.2017r. jest:

- 1) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II)
- 2) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 roku uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej
- 3) Międzynarodowe Standardy Rachunkowości
- 4) Ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej z dnia 11 września 2015 roku
- 5) Wytyczne EIOPA
- 6) Rekomendacje i wytyczne KNF.

		Wartość bilansowa wg Wypłacalność II / Solvency II value Dane w tys. PLN C0010	Wartość wg statutowych sprawozdań finansowych / Statutory accounts value Dane w tys. PLN C0020
Aktywa / Assets			
Wartość firmy	R0010		0
Aktywowane koszty akwizycji	R0020		31 924
Wartości niematerialne i prawne	R0030	0	2 873

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0040	6 962	291
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	R0050	0	0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	R0060	929	725
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0070	107 705	107 705
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	R0080	0	0
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	R0090	0	0
Akcje i udziały	R0100	364	364
Akcje i udziały – notowane	R0110	364	364
Akcje i udziały – nienotowane	R0120		
Dłużne papiery wartościowe	R0130	89 782	89 782
Obligacje państwowe	R0140	62 826	62 826
Obligacje korporacyjne	R0150	25 470	25 470
Strukturyzowane papiery wartościowe	R0160	0	0
Zabezpieczone papiery wartościowe	R0170	1 486	1 486
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	R0180	12 687	12 687
Instrumenty pochodne	R0190	0	0
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	R0200	4 872	4 872
Pozostałe lokaty	R0210	0	0
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0220	7 208	7 208
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0230	0	0
Pożyczki pod zastaw polisy	R0240	0	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	R0250	0	0
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0260	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	R0270	132	8
Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	0	0
Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0290	0	0

Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0300	0	0
Ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	132	8
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie	R0320	0	0
Ubezpieczenia na życie z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0330	132	8
Ubezpieczenia na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0340	0	0
Depozyty u cedentów	R0350	0	0
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	R0360	1 789	1 789
Należności z tytułu reasekuracji biernej	R0370	22	22
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	R0380	6 502	6 502
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	R0390	0	0
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone	R0400	0	0
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	R0410	83	376
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	R0420	206	186
Aktywa ogółem	R0500	131 538	159 609
Zobowiązania / Liabilities			
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	935	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0520	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0530	0	
Najlepsze oszacowanie	R0540	0	
Margines ryzyka	R0550	0	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na	R0560	935	0

życie)			
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0570	0	
Najlepsze oszacowanie	R0580	757	
Margines ryzyka	R0590	178	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0600	47 854	87 314
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	R0610	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0620	0	
Najlepsze oszacowanie	R0630	0	
Margines ryzyka	R0640	0	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	47 854	87 314
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0660	0	
Najlepsze oszacowanie	R0670	46 463	
Margines ryzyka	R0680	1 391	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0690	7 860	7 208
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0700		
Najlepsze oszacowanie	R0710	7 845	
Margines ryzyka	R0720	15	
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	R0730		0
Zobowiązania warunkowe	R0740	0	0
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	R0750	2 515	2 515
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	R0760	89	89
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	R0770	0	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0780	7 547	228
Instrumenty pochodne	R0790	0	0
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0800	0	0
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0810	0	0

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	R0820	2 031	2 031
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	R0830	0	0
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	R0840	1 413	1 696
Zobowiązania podporządkowane	R0850	0	0
Zobowiązania podporządkowane nieuwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0860	0	0
Zobowiązania podporządkowane uwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0870	0	0
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	R0880	367	367
Zobowiązania ogółem	R0900	70 612	101 447
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R1000	60 926	58 162

D1. Aktywa

Aktywowane koszty akwizycji

Aktywowane koszty akwizycji dla celów Wypłacalności II nie są wykazywane w bilansie (są w wartości zero). Ich wartość wg PSR to 31 924 tys. PLN.

Różnica pomiędzy wartością bilansową wg Wypłacalność II a PSR stanowi różnicę przejściową będącą podstawą kalkulacji podatku odroczonego (w tym przypadku aktywa z tytułu podatku odroczonego).

Wartości niematerialne i prawne

WNiP wykazano w wartości zerowej z uwagi na brak możliwości ustalenia ich ceny rynkowej (brak odniesienia do aktywnego rynku). Aktywa te mają charakter dostosowany do działalności Towarzystwa. W sprawozdaniu wg PSR wykazano kwotę 2 873 tys. PLN.

Różnica pomiędzy wartością bilansową wg Wypłacalność II a PSR stanowi różnicę przejściową będącą podstawą kalkulacji podatku odroczonego (aktywa).

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

W bilansie regulacyjnym wykazano podatki odroczone z tytułu różnic przejściowych pomiędzy wartościami bilansowymi wg Wypłacalność II a ich wartościami podatkowymi.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego wykazane wg PSR w wysokości 291 tys. PLN zostały skorygowane (powiększone) o kwotę 6 671 tys. PLN wynikającą ze wskazanych w tabeli ujemnych różnic przejściowych:

Aktywa - różnice przejściowe	Wypłacalność II	PSR	Zmiana
Wartości niematerialne i prawne	0	2 873	-2 873
Aktywowane koszty akwizycji	0	31 924	-31 924
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie wykorzystywane na użytek własny	929	725	204
grupa I	0	11	-11
grupa IV	706	528	178
grupa VI	12	20	-8
grupa VII	152	113	38
grupa VIII	59	53	7
Lokaty ogółem i środki pieniężne	114 995	115 288	-293
Należności ubezpieczeniowe ogółem oraz pozostałe należności	8 314	8 314	0
Kwoty należne z umów reasekuracji	132	8	123
Inne rozliczenia międzyokresowe	206	186	20
RAZEM	124 576	159 318	-34 742
Razem [tys. PLN]			

Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny

Rzeczowe aktywa trwałe wykazane zostały w wartości rynkowej w wysokości 929 tys. PLN. (w oparciu o wytyczne MSR 16). Inwestycje w obcym obiekcie (I grupa rodzajowa środków trwałych) zostały wykazane w wartości zero. Towarzystwo przyjęło, że odpisy amortyzacyjne rzeczowych aktywów trwałych dokonywane są w oparciu o ekonomiczną żywotność aktywów. Odpisy amortyzacyjne oraz przeszacowania rynkowe dokonywane są z częstotliwością przewidzianą dla danego rodzaju aktywa (specyfikacja aktywa). Towarzystwo dokonuje odpisów amortyzacyjnych z częstotliwością kwartalną tylko dla grupy rodzajowej IV i VII z uwagi na ich znaczną wartość materialną. Przyjęto, że Towarzystwo dokonuje przeglądu wartości rynkowej swoich rzeczowych aktywów trwałych i ich ewentualnego przeszacowania (na skutek zaistniałych przesłanek) raz w roku.

Do wyceny wartości godziwej rzeczowych aktywów trwałych Towarzystwo korzystało z informacji rynkowej pochodzącej z dostępnych portali internetowych (w tym allegro, info- ekspert, ceneo.pl, olx.pl, Wapro Best firmy Asecco, EST firmy Arisco, Szybka Inwentaryzacja firmy PWSK).

Pozycja w stosunku do wykazanej w sprawozdaniu wg polskich standardów rachunkowości (PSR) powiększona została łącznie o kwotę 204 tys. PLN.

Różnica pomiędzy wartością bilansową wg Wypłacalność II a PSR stanowi różnicę przejściową będącą podstawą kalkulacji podatku odroczonego (aktywa lub rezerwa na podatek odroczony w zależności od znaku zmiany).

Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe

Towarzystwo na dzień 31.12.2017 r. nie posiadało udziałów w jednostkach powiązanych.

Akcje i udziały**Akcje i udziały - notowane**

Akcje notowane wykazano w kwocie 364 tys. PLN wg notowań rynkowych. Nie wystąpiły różnice pomiędzy bilansem regulacyjnym a wg PSR. Rynek Aktywny dla akcji notowanych to Giełda Papierów Wartościowych jako rynek o najwyższym wolumenie obrotu akcjami. Cena ustalona została w systemie notowań ciągłych bez odrębnego wyznaczania kursu zamknięcia w oparciu o ostatni kurs transakcyjny.

Akcje i udziały - nienotowane

Towarzystwo na dzień 31.12.2017r. nie posiadało w swoim portfelu akcji nienotowanych. W grudniu 2017 roku Towarzystwo na podstawie umowy sprzedaży akcji w celu ich umorzenia zbyło posiadane akcje w Towarzystwie Zarządzającym SKOK SKA -. Wartość sprzedaży akcji wyniosła 6 080 tys. PLN i stanowi ona należność na 31.12.2017r. W wyniku przeprowadzonej transakcji Towarzystwo poniosło stratę w sprawozdaniu statutowym w wysokości (-)468 tys. PLN. W bilansie ekonomicznym w związku z przeszacowaniem tych akcji na 31.12.2016 r. do poziomu 3 244 tys. zł, wpływ tej transakcji na bilans Solvency był dodatni i wyniósł 2 836 tys. PLN.

Dłużne papiery wartościowe**Obligacje państwowe**

Obligacje państwowe wykazano wg notowań rynku Bondspot, stanowiącego główny rynek obrotu obligacjami skarbowymi (kursy fixingowe wyznaczone były zgodnie z regulaminem Bondspot) w kwocie rynkowej 62 826 tys. PLN. Nie wystąpiły różnice pomiędzy bilansem regulacyjnym a wg PSR.

Obligacje korporacyjne (w tym certyfikat depozytowy)

W 2017 roku Towarzystwo nabyło cztery rodzaje obligacji korporacyjnych oraz jeden certyfikat depozytowy.

Dwie serie obligacji zostało wyemitowanych przez spółki należące do bankowych grup kapitałowych tj. BZ WBK Faktor sp. z o.o. (Grupa BZ WBK S.A.) oraz Europejskiego Funduszu Leasingowego S.A. (Grupa Credit Agricole S.A.). Jedna seria obligacji została wyemitowana przez bank tj. PKO Bank Hipoteczny S.A. Natomiast czwarta seria obligacji została wyemitowana przez przedsiębiorstwo Asekuracja Sp. z o.o. Saltus TU Życie nabyło również certyfikaty depozytowe wyemitowane przez Volkswagen Bank Polska S.A.

Trzy spośród czterech posiadanych obligacji oprocentowanych było zmienną stopą procentową, której podstawą był Wibor1M, bądź Wibor3M. Obligacje PKO Banku Hipotecznego S.A. były obligacjami zerokuponowymi, a do emisji obligacji Asekuracji Sp. Z o.o. przyjęto stałe oprocentowanie.

W przypadku posiadanych dłużnych aktywów finansowych istniała możliwość oszacowania ich przepływów pieniężnych.

Do oszacowania wartości godziwej posiadanych aktywów Saltus TU Życie S.A. skorzystało z alternatywnej metody wyceny wg Solvency II dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej z użyciem średniego oprocentowania podobnych aktywów w oparciu o polski rynek Catalyst na dzień wyceny 31.12.2017r.

Poniżej przedstawiono kryteria doboru podobnych instrumentów:

PLBZFKT00019

W związku z tym, iż przedmiotowe obligacje są korporacyjnymi obligacjami poręczonymi przez bank, posiadający 100% zaangażowanie kapitałowe w BZ WBK Faktor sp. z o.o. stąd zdecydowano się na wykorzystanie stopy procentowej charakterystycznej dla listów zastawnych. Stopę tę przyjęto na poziomie 2,07%.

PLEFL070619A

W związku z tym, iż przedmiotowe obligacje są niezabezpieczonymi, korporacyjnymi obligacjami wyemitowanymi przez spółkę należącą do bankowej grupy kapitałowej, stąd też zdecydowano się na wykorzystanie stopy procentowej będącej średnią arytmetyczną stopy procentowej charakterystycznej dla niezabezpieczonych obligacji korporacyjnych oraz stopy procentowej listów zastawnych. Stopę tę przyjęto na poziomie 3,62%.

PLPKBH18031

W związku z tym, iż przedmiotowe obligacje są korporacyjnymi obligacjami bankowymi, stąd zdecydowano się na wykorzystanie stopy procentowej charakterystycznej dla listów zastawnych. Stopę tę przyjęto na poziomie 2,07%.

PLVWBK261020

Certyfikaty depozytowe są oprocentowanym dłużnym papierem wartościowym, emitowanym przez banki komercyjne. Ponieważ certyfikaty depozytowe nie są przedmiotem notowań na giełdzie w Polsce, stąd celem oszacowania ich wartości zdecydowano się na wykorzystanie stopy procentowej charakterystycznej dla listów zastawnych. Stopę tę przyjęto na poziomie 2,07%.

Obligacje Asekuracji Sp. Z o.o.

Obligacje korporacyjne są obligacjami niezabezpieczonymi, stąd zdecydowano się na wykorzystanie stopy równej przeciętnemu oprocentowaniu skorygowanego zbioru niezabezpieczonych obligacji korporacyjnych. Stopę tę przyjęto na poziomie 5,17%.

Zgodnie z ogólnodostępnymi danymi, przeciętne oprocentowanie obligacji korporacyjnych zabezpieczonych wyniosło 6,32%. Po skorygowaniu tych danych o skrajne oprocentowania, przeciętne oprocentowanie omawianych papierów wartościowych wyniosło 6,24%.

Przeciętne oprocentowanie niezabezpieczonych obligacji korporacyjnych według stanu na dzień wyceny wyniosło 5,11%. Uwzględniając natomiast korekty najbardziej skrajnych oprocentowań, przeciętne oprocentowanie niezabezpieczonych obligacji korporacyjnych wyniosło 5,17%. Przeciętne oprocentowanie obligacji bankowych/listów zastawnych według stanu na dzień wyceny wyniosło 2,01%. Uwzględniając natomiast skorygowane oprocentowanie omawianych papierów wartościowych, oprocentowanie to wyniosło 2,07%.

Po przeprowadzonej analizie wartość godziwa obligacji wyemitowanych przez BZ WBK Faktor Sp. z o.o. wyniosła 5 004 tys. PLN, wartość obligacji wyemitowanych przez Europejski Fundusz Leasingowy S.A. wyniosła 7 937 tys. PLN. Wartość obligacji wyemitowanych przez PKO Bank Hipoteczny S.A. wyniosła 4 979 tys. PLN. Wartość certyfikatów depozytowych wyemitowanych przez Volkswagen Bank Polska S.A. wyniosła 5 131 tys. PLN. Wartość obligacji Asekuracji Sp. z o.o. wyniosła 2 419 tys. PLN.

Saltus TU Życie wyceniło łącznie obligacje korporacyjne na kwotę 25 470 tys. PLN. Wartość przyjętej wyceny obligacji była taka sama jak wg PSR.

Oszacowana wartość godziwa obligacji uwzględnia ryzyko niewypłacalności emitentów/gwarantów, które ujęte jest w stopie dyskontowej wykorzystanej do wyceny aktywów. Stopa ta jest średnią stopą wybranych obligacji notowanych na aktywnym rynku, czyli sumą stopy wolnej od ryzyka, marży kredytowej i marży za brak płynności. Zastosowana stopa nie uwzględnia indywidualnego ryzyka kredytowego w odniesieniu do poszczególnych emitentów. Ponadto posiadane przez Towarzystwo obligacje korporacyjne są wyemitowane i gwarantowane przez instytucje o bardzo wysokim ratingu.

Zgodnie z przyjętą polityką dopuszczalne jest inwestowanie tylko w papiery przedsiębiorstw oraz jednostek samorządu terytorialnego o ratingu co najmniej A- według Fitch Ratings, A3 według Moody's Investors Service, A1 według Standard and Poor's Ratings Services lub bbb według AM Best, lub gwarantowane przez podmiot o takim ratingu.

Dlatego można założyć, że ryzyko niewypłacalności emitentów/gwarantów papierów dłużnych posiadanych przez Towarzystwo jest nie wyższe, niż średnie ryzyko wśród obligacji notowanych na giełdzie Catalyst. Wyjątkiem są obligacje spółki Asekuracja Sp z o.o., ale jest to spółka powiązana z Towarzystwem posiadającym wiedzę jej temat. Towarzystwo potrafi w tym przypadku ocenić ryzyko kredytowe, które zaakceptowało.

Wycenę obligacji korporacyjnych przeprowadził niezależny podmiot zewnętrzny O.M.Finance w Gdańsku.

Zabezpieczone papiery wartościowe

W tej pozycji ujęto skrypty podporządkowane w kwocie 1 486 tys. PLN. Towarzystwo nie dysponowało cenami notowanymi skryptów dłużnych, ani cenami notowań aktywów o podobnym charakterze. Do wyznaczenia wartości godziwej skryptów podporządkowanych skorzystało z alternatywnej metody wyceny, tj. metody dochodowej zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

Nie wystąpiły różnice pomiędzy bilansem regulacyjnym a wg PSR.

Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania

Aktywa wykazano w wartości rynkowej wg notowań jednostek na dzień bilansowy, tj. w kwocie 12 687 tys. PLN. Nie wystąpiły różnice pomiędzy bilansem regulacyjnym a wg PSR.

Depozyty bankowe inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych

Wykazano depozyty typu overnights w kwocie 4 872 tys. PLN. Nie wystąpiły różnice pomiędzy bilansem regulacyjnym a wg PSR. Odsetki od depozytów overnight naliczono metodą liniową.

Aktywa dla ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym

W skład aktywów związanych z UFK wchodziły jednostki funduszy inwestycyjnych i depozyty. Aktywa te wykazane zostały w kwocie 7 208 tys. PLN. Nie wystąpiły różnice pomiędzy bilansem regulacyjnym a wg PSR.

Kwoty należne z umów reasekuracji

Towarzystwo reasekuruje nadwyżki sum ubezpieczenia ponad 100 tys. PLN oraz fakultatywnie polisy, które uznaje za szczególnie ryzykowne. Na 31 grudnia 2017 r. Towarzystwo oszacowało udział reasekuratora w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych na kwotę 132 tys. PLN.

Kwoty należne z umów reasekuracji obliczone zostały spójnie z granicami umów ubezpieczeniowych, do których odnoszą się te kwoty.

Różnica pomiędzy wartością bilansową wg Wypłacalność II a PSR stanowi różnicę przejściową będącą podstawą kalkulacji podatku odroczonego (aktywa).

Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych

Na potrzeby wyceny wg sprawozdawczości Wypłacalność II należności z tytułu ubezpieczeń ujęto kwoty składek wymaganych w wysokości 1 789 tys. PLN, a nie opłaconych na dzień bilansowy, dla których termin płatności dla ubezpieczonych już minął. W przypadku ubezpieczeń grupowych, w których składka jest opłacana przez ubezpieczającego - składka przypisywana jest w miesiącu, w którym następuje termin płatności dla ubezpieczonego (dla ubezpieczeń ze składką jednorazową jest to jednocześnie miesiąc początku ochrony ubezpieczeniowej). Należności są wartościami odzyskiwalnymi.

Należności z tytułu ubezpieczeń nie wykazały różnic w stosunku do prezentowanych w sprawozdaniu wg zasad PSR. W sprawozdaniu finansowym wg PSR dokonano odpisów aktualizujących dla należności zagrożonych lub, co do których oszacowano, że istnieje ryzyko braku zapłaty.

Należności z tytułu reasekuracji biernej

Na dzień 31.12.2017 wykazano w bilansie ekonomicznym przeterminowane należności z tytułu reasekuracji biernej w kwocie 22 tys. PLN, ich wielkość jest zgodna z wyceną wg PSR.

Pozostałe należności (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji)

Pozostałe należności w kwocie 6 502 tys. PLN to należności o charakterze krótkoterminowym. Należności te zostały wykazane w wartościach bilansowych wg PSR jako najlepsze oszacowanie ich wartości godziwych. Ze względu na krótkie terminy wymagalności nie dokonano dyskontowania tych należności. Należności te były nieprzeterminowane, nie utworzono od nich odpisów aktualizujących.

Na znaczną wysokość należności na dzień 31.12.2017r. wpłynęła transakcja sprzedaży akcji nienotowanych na giełdzie w Towarzystwie Zarządzającym SKOK SKA zrealizowana w grudniu 2017 roku. Termin płatności należności nastąpi w czwartym kwartale 2018r.

Towarzystwo na dzień 31.12.2017 roku nie posiadało żadnych transakcji leasingowych skutkujących rozpoznaniem aktywów w bilansie ekonomicznym z tego tytułu. W związku z czym w sprawozdaniu nie zawarto opisów takich transakcji.

Środki pieniężne

Środki pieniężne wykazane zostały w wysokości 83 tys. PLN., w stosunku do wykazanej w sprawozdaniu wg zasad PSR pomniejszone zostały o środki ZFŚS w wysokości 293 tys. PLN. Różnica pomiędzy wartością bilansową wg Wypłacalność II a PSR stanowi różnicę przejściową będącą podstawą kalkulacji podatku odroczonego (aktywa).

Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)

W pozycji tej wykazane zostały Rozliczenia międzyokresowe czynne, niezwiązane z działalnością ubezpieczeniową i reasekuracyjną, w wartości 206 tys. PLN Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach) zawierają dodatkowo zaliczkę na poczet środka trwałego w kwocie 20 tys. PLN prezentowaną w sprawozdaniu finansowym wg PSR w E.I. Rzeczowe aktywa trwałe.

Wyjaśnienie wszelkich istotnych różnic między stosowanymi zasadami, metodami oraz przyjmowanymi głównymi założeniami do wyceny aktywów na potrzeby określenia wypłacalności, a mającymi zastosowanie na potrzeby ich wyceny w sprawozdaniach finansowych

Istotne różnice w wycenie aktywów na potrzeby bilansu regulacyjnego, a wyceną zgodnie z sprawozdaniem finansowym wg PSR zawarto w poniższej tabeli:

Aktywa	Wypłacalność II	PSR	Zmiana
Wartości niematerialne i prawne	0	2 873	-2 873
Aktywowane koszty akwizycji	0	31 924	-31 924
Lokaty i środki pieniężne	114 995	115 288	-293
Aktywa z tytułu odroczonego podatku	6 962	291	6 671
RAZEM	121 957	150 376	-28 419

Razem [tys. PLN]

Wartości niematerialne i prawne

WNiP wykazano w wartości zerowej z uwagi na brak możliwości ustalenia ich ceny rynkowej. Aktywa te mają dostosowany do działalności Towarzystwa charakter i brak jest historycznych transakcji takich samych lub podobnych aktywów w przeszłości.

Aktywowane koszty akwizycji

DAC dla potrzeb bilansu wg Wypłacalność II nie jest wykazywany jako aktywo (wartość zero).

Lokaty i środki pieniężne

Na różnicę w wycenie w kwocie 293 tys. PLN wpłynęło nierozpoznanie na potrzeby sprawozdawczości SII Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku (EIOPA, wytyczna 7 pkt. 1.20.a.(iv))

Aktywa z tytułu podatku odroczonego wykazane wg PSR w kwocie 291 tys. PLN zostały skorygowane (powiększone) o wpływ korekt z tytułu wyceny bilansowej aktywów wg Wypłacalność II, prowadzących do powstania ujemnych różnic przejściowych na kwotę 6 671 tys. PLN.

Aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego powstają w wyniku różnic przejściowych między ich wartością podatkową, a bilansową. Aktywa z tytułu odroczonego podatku są ujmowane w takim zakresie w jakim istnieje prawdopodobieństwo ich rozliczenia w kolejnych okresach sprawozdawczych z zachowaniem zasady ostrożności.

Przy rozpoznaniu aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku na potrzeby sprawozdawczości SII skorzystano z uproszczenia polegającego na założeniu liniowego rozłożenia w czasie (odwracanie się odroczonego podatku).

Największy wpływ na wartość aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku mają różnice przejściowe wynikające z odmiennej metodyki kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów Solwency i w związku z tym wyeliminowaniu aktywowanych kosztów akwizycji z aktywów bilansu. Utworzone z tego tytułu aktywo i rezerwa na podatek odroczony podlegają rozliczeniu w tych samych okresach sprawozdawczych.

Zmiany w zasadach ujmowania i wyceny lub w szacunkach w okresie sprawozdawczym (EIOPA, wytyczna 7 pkt 1.20.b.)

Towarzystwo nie odnotowało zmian w zasadach ujmowania aktywów, ich wyceny lub w szacunkach w roku 2017.

Założenia i oceny z uwzględnieniem tych na temat przyszłych i innych istotnych źródeł niepewności oszacowania (EIOPA, wytyczna 7 pkt 1.20.c.)

Zmienność otoczenia gospodarczego oraz niedostępność do pewnych informacji rynkowych stwarza niepewność w zakresie dokonywanych wycen pozycji bilansowych. Oznacza to, że wartości aktywów i pozostałych zobowiązań mogą różnić się od wartości ustalonych na dzień bilansowy przez Towarzystwo.

Poniżej wskazano na źródła niepewności oszacowania powstałe w trakcie wyceny aktywów i pasywów wg standardów SII w trakcie roku 2017:

- 1) niejednolite wartości danych do wycen uzyskiwanych ze źródeł zewnętrznych,
- 2) dane zewnętrzne wykorzystywane do szacowania mogły być w niedostatecznym stopniu skorelowane z wycenianymi pozycjami bilansowymi,
- 3) przyszła wartość godziwa wycenianych pozycji bilansowych uzależniona jest od wielu czynników, które mogły być nie uwzględnione w ich wycenie (np. zdarzenia makroekonomiczne itd.),
- 4) niepełna dostępność aktualnych danych zewnętrznych (rynkowych) wykorzystywanych do oszacowania wartości pozycji bilansowych (np. dane rynkowe spółek giełdowych są publikowane z opóźnieniem – limitowane źródło danych),
- 5) unikalność szacowanych pozycji bilansowych - w związku czym ograniczona ilość danych rynkowych dotyczących wycenianych pozycji ze względu na ich specyfikację,

Należy założyć, że źródła niepewności oszacowania w kolejnych okresach sprawozdawczych mogą być analogiczne zwłaszcza, jeśli chodzi o dostępność do pewnych informacji rynkowych.

D2. Rezerwy techniczno – ubezpieczeniowe

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w poszczególnych liniach biznesu wynosi (dane w tys. PLN):

Linia biznesu	Najlepsze oszacowanie		Margines ryzyka		Rezerwy liczone jako całość		Rezerwy razem	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
2. Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	456	757	328	178	0	0	784	935
30. Ubezpieczenia na życie z udziałem w zyskach	1 147	1 908	4	3	0	0	1 151	1 910

31. Ubezpieczenia związane z wartością indeksu i ubezpieczenia związane z UFK	38	7 845	13	15	7 410	0	7 461	7 860
32. Pozostałe ubezpieczenia na życie	53 881	44 555	1 134	1 389	0	0	55 015	45 944
RAZEM	55 522	55 066	1 479	1 584	7 410	0	64 411	56 649

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych jest równa sumie najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka, wartość najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka obliczana jest oddzielnie.

Najlepsze oszacowanie rezerwy składki odpowiada ważonej prawdopodobieństwem średniej przyszłych przepływów pieniężnych przy uwzględnieniu wartości pieniądza w czasie, przy zastosowaniu odpowiedniej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka (podanej przez organ nadzoru). Towarzystwo przyjmuje, że przepływy następują na początku poszczególnych miesięcznych okresów.

Wartość najlepszego oszacowania ustalana jest brutto, bez odliczania kwot, które mogą być odzyskane z umów reasekuracji. Kwoty te oblicza się oddzielnie.

Wartość najlepszego oszacowania ustalana jest w oparciu o wiarygodne i pełne informacje o zawartych umowach ubezpieczenia z uwzględnieniem dotychczasowego doświadczenia Towarzystwa.

Przy ustalaniu wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych Towarzystwo dokonuje segmentacji zobowiązań na jednorodne grupy ryzyka. Towarzystwo definiuje jednorodne grupy ryzyka w taki sposób, aby były one możliwie niezmiennie w czasie. Towarzystwo w segmentacji uwzględnia zasady przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia, zasady dotyczące likwidacji szkód, profil ryzyka ubezpieczeniowego, parametry produktu, w tym gwarancje oraz przyszłe działania Zarządu. Towarzystwo dokonuje kalkulacji wartości najlepszego oszacowania niezależnie dla jednorodnych grup ryzyka.

Jeżeli umowa ubezpieczenia pokrywa ryzyka właściwe dla różnych linii biznesu, zobowiązania są dzielone w miarę możliwości na różne linie biznesu. Rozdzielenie nie jest konieczne, jeżeli tylko jedno ryzyko jest istotne. W tym przypadku zobowiązania są poddawane segmentacji według najważniejszego czynnika wpływającego na poziom ryzyka.

Prognoza przepływów pieniężnych wykorzystanych do obliczenia najlepszego oszacowania obejmuje wszystkie następujące przepływy pieniężne w zakresie, w jakim przepływy te odnoszą się do obecnych umów ubezpieczenia:

- 1) wypłaty świadczeń na rzecz ubezpieczających lub beneficjentów,
- 2) koszty likwidacji,
- 3) płatności składek oraz zwroty składek za niewykorzystany okres ubezpieczenia,
- 4) płatności pomiędzy Towarzystwem, a pośrednikami związane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi – koszty akwizycji,
- 5) koszty administracyjne.

Prognozy przepływów pieniężnych przy obliczaniu najlepszego oszacowania dla zobowiązań z tytułu ubezpieczeń na życie dokonuje się osobno dla każdej polisy.

Najlepsze oszacowanie dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie oblicza się oddzielnie dla rezerwy składki i rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia. Rezerwa składki dotyczy przyszłych zdarzeń szkodowych objętych zobowiązaniem ubezpieczeniowym w granicy umowy. Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia dotyczy zdarzeń szkodowych, które już wystąpiły, niezależnie od tego, czy roszczenia zostały zgłoszone, czy nie. Przy obliczaniu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia Towarzystwo opiera się na metodologii obliczeń rezerw dla potrzeb rachunkowości opisanej w Regulaminie rezerw, przy uwzględnieniu różnicy, że rezerwy dla potrzeb wypłacalności oblicza się na zasadzie najlepszego oszacowania, a nie ostrożnościowej.

Towarzystwo uwzględnia w kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wszystkie zobowiązania odnoszące się do zawartych umów ubezpieczenia wchodzące w zakres granicy umowy.

Margines ryzyka ma wysokość zapewniającą, by wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych odpowiadała kwocie, jakiej zakłady ubezpieczeń zażądałyby za przejęcie zobowiązań ubezpieczeniowych i wywiązanie się z nich. Margines ryzyka oblicza się przez określenie kosztu pozyskania kwoty dopuszczonych środków własnych odpowiadającej kapitałowemu wymogowi wypłacalności koniecznej do pokrycia zobowiązań ubezpieczeniowych w całym okresie ich trwania.

Towarzystwo oblicza margines ryzyka w następujący sposób:

$$CoCM = \frac{CoC}{1+r_1} \times Dur_{mod}(0) \times SCR_{RU}(0)$$

gdzie

$CoCM$ – margines ryzyka dla całego portfela zobowiązań ubezpieczeniowych Towarzystwa;

$SCR_{RU}(0)$ – oznacza kapitałowy wymóg wypłacalności obliczany dla $t = 0$ dla całego portfela zobowiązań ubezpieczeniowych Towarzystwa (pod uwagę brane są moduły ryzyka ubezpieczeniowego, ryzyka operacyjnego oraz ryzyka niewykonania zobowiązań przez kontrahenta dotyczącego umów reasekuracji, umów ze spółkami celowymi (podmiotami specjalnego przeznaczenia), pośredników i ubezpieczających oraz wszelkich innych istotnych ekspozycji blisko powiązanych ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi i reasekuracyjnymi,);

$Dur_{mod}(0)$ – zmodyfikowany czas trwania całego portfela zobowiązań ubezpieczeniowych Towarzystwa po uwzględnieniu reasekuracji $t = 0$;

CoC – stopa kosztu kapitału – 6%;

r_1 – bazowa stopa procentowa wolna od ryzyka dla rocznego terminu wymagalności.

Towarzystwo stosuje następującą formułę przypisania (alokacji) marginesu ryzyka na poszczególne linie biznesowe:

$$CoCM_{lob} = \frac{P_{lob}(0)}{\sum_{lob} P_{lob}(0)} \times CoCM$$

$CoCM_{lob}$ – margines ryzyka zaalokowany do linii biznesu lob ;

$P_{lob}(0)$ – oznacza składkę zarobioną na udziale własnym z linii biznesu lob ;

CoCM – margines ryzyka dla całego portfela zobowiązań ubezpieczeniowych Towarzystwa.

Towarzystwo przygotowuje założenia niezależnie dla jednorodnych grup ryzyka według segmentacji zobowiązań wykorzystanej do obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Towarzystwo wykorzystuje własne dane historyczne do oszacowania parametrów.

Koszty zobowiązań ubezpieczeniowych

Do oszacowania wartości zobowiązań związanych z wypłatą odszkodowań i świadczeń Towarzystwo stosuje jeden z 3 modeli – oparty o współczynnik szkodowości w relacji do składki zarobionej, oparty o współczynnik szkodowości w relacji do ekspozycji lub oparty o tablice trwania życia.

Współczynnik szkodowości (do składki zarobionej) wykorzystywany jest do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych związanych z wypłatami odszkodowań i świadczeń dla homogenicznych grup ryzyka zawierających ryzyka o charakterze krótkoterminowym. Wartość współczynnika oszacowana jest na podstawie danych historycznych zakładu ubezpieczeń, jako udział wartości wypłaconych odszkodowań i świadczeń powiększonych o wartość rezerwy na szkody zgłoszone wg daty zajścia szkody z określonego okresu, do składki zarobionej z danego okresu, niezależnie dla każdej homogenicznego produktu ubezpieczeniowego.

Współczynnik szkodowości (do ekspozycji) wykorzystywany jest do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych związanych z wypłatami odszkodowań i świadczeń dla homogenicznych grup ryzyka zawierających ryzyka o charakterze średnio i długoterminowym. Wartość współczynnika oszacowana jest na podstawie danych historycznych zakładu ubezpieczeń, jako udział wartości wypłaconych odszkodowań i świadczeń powiększonych o wartość rezerwy na szkody zgłoszone wg daty zajścia szkody z określonego okresu, do ekspozycji z danego okresu, niezależnie dla każdego produktu ubezpieczeniowego.

Tablice trwania życia wykorzystywane są do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych związanych z wypłatami odszkodowań i świadczeń dla produktów ubezpieczeniowych zawierających długoterminowe ryzyko śmiertelności odnoszące się do ubezpieczonego. Towarzystwo wykorzystuje tablice trwania życia opublikowane przez GUS.

Towarzystwo uznaje, że do modelowania niepewności czynników ryzyka biometrycznego proporcjonalne jest podejście deterministyczne. Uznaje się, że metoda, która pomija spodziewane przyszłe zmiany w czynnikach ryzyka biometrycznego jest proporcjonalna ze względu na okres zawieranych umów (do 10 lat) – założenie o malejącym trendzie w ryzyku śmiertelności zostało zastąpione uproszczeniem o stałości ryzyka w czasie, jako podejściem bezpieczniejszym.

Towarzystwo zakłada niezależność czynników ryzyka biometrycznego od innych zmiennych.

Koszty likwidacji

Współczynnik kosztów likwidacji wykorzystywany jest do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych związanych z kosztami likwidacji szkód. Wartość współczynnika oszacowana jest na podstawie danych historycznych zakładu ubezpieczeń, jako udział jednostkowego kosztu likwidacji szkody do średniej wartości szkody niezależnie dla każdego produktu ubezpieczeniowego.

Koszty administracyjne

Na podstawie analizy bieżących i historycznych wydatków, Towarzystwo przyjmuje założenie o silnym powiązaniu wielkości kosztów z wielkością portfela ubezpieczeń mierzoną składką zarobioną pomniejszoną o prowizję.

Współczynnik kosztów administracyjnych wykorzystywany jest do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych związanych z kosztami administracyjnymi.

Towarzystwo wyznacza parametr kosztów administracyjnych na podstawie planowanych przez Zarząd wartości oraz prognozy uzyskanej na podstawie obserwacji historycznych danych księgowych z ostatnich 6 lat. Szacowanie wartości przepływów związanych z kosztami administracyjnymi oparte jest na założeniu, że w przypadku osiągnięcia przez współczynnik wartości 40% Zarząd podejmie działania mające na celu obniżenie wartości kosztów obsługi portfela ubezpieczeniowego, celem zachowania wartości współczynnika na poziomie nieprzekraczającym 40%.

Koszty akwizycji

Towarzystwo opiera założenia o kosztach akwizycji na warunkach określonych w umowach pomiędzy zakładem, a pośrednikiem.

Zwroty składek

Towarzystwo zakłada, że w momencie zamknięcia umowy generuje się należność w wysokości niewykorzystanej części składki oraz cała należność zostanie wypłacona zgodnie z założeniem o rozkładzie wypłat zwrotów w czasie.

Założenia dotyczące rezygnacji z umowy

Towarzystwo uwzględnia założenia dotyczące zachowania ubezpieczających w zakresie wykorzystania opcji rezygnacji z umów i wykupów. W tym celu przeprowadzana jest analiza historycznego zachowania ubezpieczających.

Towarzystwo opiera założenia dotyczące rezygnacji z umowy na danych historycznych zakładu. Współczynniki rezygnacji wyznaczane są niezależnie dla umów w podziale na roczne przedziały okresów ubezpieczenia jako liczba rezygnacji w danym okresie do liczby umów aktywnych na początku okresu. Do wyznaczenia prawdopodobieństwa rezygnacji z umowy przed zakończeniem okresu ochrony wykorzystywana jest informacja o momencie trwania umowy.

Inne założenia

Towarzystwo nie przyjmuje żadnych założeń dotyczących przyszłych działań Zarządu ze względu na brak ich istotności w odniesieniu do wartości Rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, z wyłączeniem założenia ujętego w modelu kosztów administracyjnych.

Towarzystwo nie przyjmuje żadnych założeń na temat przyszłych parametrów dotyczących rynków finansowych.

Istotne zmiany założeń

W porównaniu do obliczeń rezerw dla celów wypłacalności na koniec roku 2016, Towarzystwo zmieniło podejście do rezerw dla ubezpieczeń linii biznesu 31. Obecnie są one wyceniane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka, a nie jako całość. Poza tą zmianą metodologia obliczeń rezerw dla celów

wypłacalności w porównaniu z rokiem 2016 nie zmieniła się, dokonano uaktualnienia parametrów dotyczących śmiertelności, szkodowości, kosztów likwidacji, wskaźników rezygnacji z umów, scenariusza wypłaty świadczeń, scenariusza zwrotu składek, stopy dyskontowej.

Opis poziomu niepewności związanej z wartością rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Poziom niepewności rezerw związanej z wartością rezerw techniczno-ubezpieczeniowych został zilustrowany wpływem zmiany podstawowych parametrów użytych do kalkulacji rezerw na ich poziom. Dane w tys. PLN.

Rodzaj zmiany parametrów	Rezerwa najlepszego oszacowania	Zmiana w stosunku do wartości wyjściowej
Bez zmian	55 066	0%
Zwiększenie kosztów likwidacji o 10%	55 166	0,20%
Zwiększenie kosztów administracyjnych o 10%	57 094	3,70%
Zwiększenie kosztów akwizycji o 10%	55 873	1,50%
Zwiększenie szkodowości o 10%	58 572	6,40%
Zmniejszenie stopy dyskontowej o 95%	56 492	2,60%

Kwoty należne z umów reasekuracji

Towarzystwo prognozuje wysokość kwot należnych z tytułu umów reasekuracji w wysokości 132 tys. zł, na co składa się rezerwa składki na udziale reasekuratora w wysokości 123 tys. zł i rezerwa szkodowa na udziale reasekuratora w wysokości 8 tys. zł (kwoty nie sumują się odpowiednio ze względu na zaokrąglenie). Powyższe kwoty wynikają wyłącznie z umów ubezpieczenia należących do linii biznesu 32.

Różnice w zasadach wyceny między PSR a Wypłacalność II

LOB 2

Zasady dotyczące wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdania finansowego są różne, co wynika z regulacji ustawowych. Do celów wypłacalności rezerwy oblicza się przez wykonanie projekcji najlepszego oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych, a następnie dodanie marginesu ryzyka na poziomie całego portfela ubezpieczeniowego. Rezerwy na potrzeby sprawozdania finansowego obliczane są na zasadzie ostrożnej wyceny bez wykonania szczegółowej projekcji przepływów. Przy wycenie rezerwy szkodowej dla potrzeb wypłacalności Towarzystwo stosuje zasadę najlepszego oszacowania, natomiast przy wycenie rezerwy szkodowej Towarzystwo stosuje zasadę ostrożnej wyceny. Poza tymi różnicami, podstawy, metody i założenia stosowane przez Towarzystwo przy obliczaniu rezerw dla celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdania finansowego nie różnią się.

LOB 30

Zasady dotyczące wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdania finansowego są różne, co wynika z regulacji ustawowych. Do celów wypłacalności rezerwy oblicza się przez wykonanie projekcji najlepszego oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych, a następnie dodanie marginesu ryzyka na poziomie całego portfela ubezpieczeniowego. Rezerwy na potrzeby sprawozdania finansowego obliczane są na zasadzie ostrożnej wyceny bez wykonania szczegółowej

projekcji przepływów. Poza tymi różnicami, podstawy, metody i założenia stosowane przez Towarzystwo przy obliczaniu rezerw dla celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdania finansowego nie różnią się.

LOB 31

Zasady dotyczące wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdania finansowego są różne, co wynika z regulacji ustawowych. Do celów wypłacalności rezerwy oblicza się przez wykonanie projekcji najlepszego oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych, a następnie dodanie marginesu ryzyka na poziomie całego portfela ubezpieczeniowego. Poza tymi różnicami, podstawy, metody i założenia stosowane przez Towarzystwo przy obliczaniu rezerw dla celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdania finansowego nie różnią się.

LOB 32

Zasady dotyczące wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdania finansowego są różne, co wynika z regulacji ustawowych. Do celów wypłacalności rezerwy oblicza się przez wykonanie projekcji najlepszego oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych, a następnie dodanie marginesu ryzyka na poziomie całego portfela ubezpieczeniowego. Rezerwy na potrzeby sprawozdania finansowego obliczane są na zasadzie ostrożnej wyceny bez wykonania szczegółowej projekcji przepływów. Przy wycenie rezerwy szkodowej dla potrzeb wypłacalności Towarzystwo stosuje zasadę najlepszego oszacowania, natomiast przy wycenie rezerwy szkodowej Towarzystwo stosuje zasadę ostrożnej wyceny. Poza tymi różnicami, podstawy, metody i założenia stosowane przez Towarzystwo przy obliczaniu rezerw dla celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdania finansowego nie różnią się.

Oświadczenia dotyczące korekt i zmian przejściowych

Towarzystwo nie stosuje:

- 1) korekty dopasowującej, o której mowa w art. 77b
 - 2) korekty z tytułu zmienności, o której mowa w art. 77d
 - 3) przejściowej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka, o której mowa w art. 308c
 - 4) przejściowego odliczenia, o którym mowa w art. 308d
- dyrektywy 2009/138/WE (Wypłacalność II).

D3. Inne zobowiązania**Zobowiązania warunkowe**

Saltus TU Życie SA na dzień 31.12.2017 nie rozpoznało w bilansie ekonomicznym zobowiązań warunkowych.

Pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe)

Na kwotę 2 515 tys. PLN złożyły się:

- 1) rezerwa na nagrody jubileuszowe w wysokości 427 tys. PLN wyliczanej wg zasad jak dla rezerw na odprawy emerytalne (opisane w punkcie zobowiązania wynikające ze świadczeń emerytalnych dla pracowników).
- 2) rezerwa na zwroty składek w wysokości 1 528 tys. PLN z tytułu wcześniejszego zamknięcia umów ubezpieczenia (klienci nie skierowali do dnia bilansowego wniosków o zwrot do ubezpieczającego). Pozycję ujęto jako rezerwy ze względu na fakt, że nie znany jest termin wymagalności.
- 3) rezerwa na świadczenia urlopowe w wysokości 560 tys. PLN.

Rezerwy te są zgodne z wykazanymi w PSR.

Zobowiązania wynikające ze świadczeń emerytalnych dla pracowników

W pozycji Zobowiązania wynikające ze świadczeń emerytalnych dla pracowników wykazano rezerwę na odprawy emerytalne w wysokości 89 tys. PLN.

Rezerwę z tytułu świadczeń emerytalnych i nagród jubileuszowych ustala się jako sumę rezerw dotyczących poszczególnych pracowników obliczoną za pomocą wzoru:

$WN = \text{suma PWN} * WD * D * N$, gdzie:

WN - wartość bieżąca świadczenia (rezerwy) na dzień bilansowy, czyli przewidywana na ten dzień zdyskontowana kwota przyszłych wypłat, które są nieodzwonne do wywiązania się pracodawcy z zobowiązań, jakie wynikają z zatrudnienia pracowników w roku obrotowym i poprzednim

PWN – przewidywana na dzień bilansowy wartość nominalna przyszłego świadczenia na rzecz pracownika w pełnej wysokości, przy uwzględnieniu awansów, wysługi lat, sytuacji na rynku pracy

WD – prawdopodobieństwo demograficzne (np. wobec umieralności, rotacji zatrudnionych) wypłaty świadczenia, mniejsze od 1 różne dla mężczyzn i kobiet oraz grup wiekowych

D - czynnik dyskontujący obniżający wartość nominalną przyszłego świadczenia do wartości, jaką ma ono w dniu bilansowym; w naszych warunkach celowe jest przyjąć czynnik dyskontujący w wysokości rentowności długoterminowych obligacji skarbowych, o terminie wykupu zbliżonym do terminu wypłaty świadczenia

N - część świadczenia „narosła” do dnia bilansowego, a więc bez jeszcze niewypracowanego prawa do świadczenia.

Rezerwę na urlopy wykazuje się w kwocie należnego wynagrodzenia wraz z innymi obciążeniami pracodawcy (zus, ppe) przysługujących pracownikom spółki za czas urlopu nie wykorzystanego na dzień bilansowy.

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Po ustaleniu wartości aktywów i pasywów wg zasad Solwency II zidentyfikowano wszystkie dodatnie różnice przejściowe pomiędzy wycenami wg zasad Wypłacalność II a PSR. Tym samym w bilansie regulacyjnym wykazano podatki odroczone z tytułu różnic przejściowych pomiędzy wartościami bilansowymi wg Wypłacalność II, a ich wartościami podatkowymi.

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego wg Wypłacalność II to wartość wg PSR w wysokości 228 tys. PLN skorygowana (powiększona) o kwotę 7 319 tys. PLN wynikających z różnic przejściowych w wycenie wg następującego wyliczenia:

Pasywa - różnice przejściowe	Wypłacalność II	PSR	Zmiana
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	56 649	94 521	-37 872
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec	2 031	2 031	0
Pozostałe rezerwy i zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych	2 604	2 604	0
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	1 413	1 696	-283
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	367	367	0
RAZEM	63 065	101 219	-38 154

Razem [tys.PLN]

W wyliczeniu rezerwy na podatek dochodowy uwzględniono również dodatnie różnice przejściowe wynikające z różnic przejściowych wykazanych w aktywach w kwocie 366 tys. PLN.

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń w kwocie 2.031 tys. PLN są zgodne z wykazanymi w sprawozdaniu wg PSR. Zobowiązania z tytułu prowizji dotyczą składek ubezpieczeniowych, których termin płatności dla ubezpieczonego minął.

Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń)

Pozostałe zobowiązania to zobowiązania krótkoterminowe do 1 roku, z tego względu nie zastosowano dyskontowania zobowiązań celem ich wyceny.

Pozostałe zobowiązania wykazane w kwocie 1.413 tys. PLN w stosunku do wykazanych w sprawozdaniu sporządzonym zgodnie z PSR zostały pomniejszone o wartość ZFŚS w kwocie 283 tys. PLN. Różnica pomiędzy wartością bilansową wg Wypłacalność II a PSR stanowi różnicę przejściową będącą podstawą kalkulacji podatku odroczonego (rezerwa).

Zobowiązania z tytułu umów leasingowych

Towarzystwo na dzień 31.12.2017 roku nie posiadało żadnych transakcji leasingowych skutkujących rozpoznaniem pozostałych zobowiązań w bilansie ekonomicznym z tego tytułu. W związku z czym w sprawozdaniu nie zawarto opisów takich transakcji.

Pozostałe zobowiązania (nie wykazane w innych pozycjach)

W pozycji tej wykazane zostały Rozliczenia międzyokresowe bierne, niezwiązane z działalnością ubezpieczeniową i reasekuracyjną w wartości 367 tys. PLN zgodnej z PSR.

Wyjaśnienie wszelkich istotnych różnic między stosowanymi zasadami i metodami oraz przyjmowanymi głównymi założeniami do wyceny zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na potrzeby określenia wypłacalności, a stosowanymi na potrzeby ich wyceny w sprawozdaniach finansowych

Istotne różnice w wycenie pasywów na potrzeby bilansu regulacyjnego a wyceną wg sprawozdania finansowego wg PSR zawarto w poniższej Tabeli:

Pasywa	Wypłacalność II	PSR	Zmiana
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	56 649	94 521	-37 872
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku	7 547	228	7 319
RAZEM	64 196	94 749	-30 553
Razem [tys. PLN]			

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Rezerwy techniczne na potrzeby wyceny wg Wypłacalność II to suma najlepszego oszacowania (Best Estimate) oraz marginesu ryzyka (Risk Margin). Wielkość rezerw SII wyniosła ogółem 56 649 tys. PLN, w porównaniu do wartości rezerw wg PSR 94 521 tys. PLN.

Rezerwa na podatek odroczony (EIOPA, wytyczna 10 pkt. 1.24.a.(ii))

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego wg Wypłacalność II to wartość wg PSR skorygowana o dodatnie różnice przejściowe powstałe w pasywach i aktywach na skutek odmiennych metodyk ich wyceny między SII a PSR. Metodologia wyceny została przedstawiona w założeniach w części sprawozdania dotyczącej aktywów z tytułu odroczonego podatków (EIOPA, wytyczna 7 pkt. 1.20.a.(iv)).

Zmiany w zasadach ujmowania i wyceny lub w szacunkach w okresie sprawozdawczym (EIOPA, wytyczna 10 pkt 1.24.b.)

Towarzystwo nie odnotowało zmian w zasadach ujmowania pozostałych zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, ich wyceny lub w szacunkach w roku 2017.

Założenia i oceny z uwzględnieniem tych na temat przyszłych i innych istotnych źródeł niepewności oszacowania (EIOPA, wytyczna 10 pkt 1.24.c.)

Stosowne założenia i oceny z uwzględnieniem tych na temat przyszłych i innych istotnych źródeł niepewności oszacowania zostały wskazane w założeniach sporządzonych dla części sprawozdania dotyczącej aktywów (EIOPA, wytyczna 7 pkt. 1.20. c).

D4. Alternatywne metody wyceny

Towarzystwo przy wycenie aktywów i zobowiązań zgodnie z art. 9 ust. 1, 2 i 3 rozporządzenia UE 2015/35 kieruje się następującą hierarchią wyceny:

- 1) wycena według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań,
- 2) wycena przy zastosowaniu cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań, dokonując korekt odzwierciedlających istniejące różnice,
- 3) alternatywne metody wyceny wykorzystując techniki wyceny spójne z następującymi podejściami:
 - a) podejście rynkowe, które wykorzystuje ceny i inne właściwe informacje wynikające z transakcji rynkowych, obejmujących te same lub podobne aktywa, zobowiązania lub grupę aktywów lub zobowiązań,
 - b) podejście dochodowe, które przekształca przyszłe kwoty, takie jak przepływy pieniężne, dochody czy koszty, w jedną obecną wartość,
 - c) podejście kosztowe lub podejście obecnego kosztu odtworzenia odzwierciedlają kwotę, która byłaby obecnie wymagana, aby zastąpić funkcję danego aktywa.

Towarzystwo wyceniło, stosując alternatywne metody wyceny, obligacje korporacyjne na kwotę 25 470 tys. PLN, skrypty dłużne na kwotę 1 486 tys. PLN oraz depozyty i środki pieniężne w bankach na łączną kwotę 5 342 tys. PLN.

D5. Wszelkie inne informacje

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostkę w dającej się przewidzieć przyszłości oraz nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności.

Szczegółowe informacje liczbowe dotyczące punktu D znajdują się w Załączniku nr 1 w następujących formularzach:

- 1) S.02.01.02 - pozycje bilansowe,
- 2) S.05.01.02 - składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych,
- 3) S.12.01.02 – rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie,
- 4) S.17.01.02 – rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie,
- 5) S.19.01.21 - odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych.

E. Zarządzanie kapitałem

E1. Środki własne

Na 31.12.2017 rok różnica między nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami powstałą w bilansie sporządzonym wg zasad Wyłącalność II, a kapitałem własnym wykazywanym w sprawozdaniu finansowym wg zasad PSR wyniosła (+) 2 764 tys. PLN.

Nadwyżka kapitałowa wg SII i PSR	2016	2017	Zmiana
Nadwyżka aktywów nad pasywami wg SII	52 741	60 926	8 185
Kapitał własny wg PSR	55 454	58 162	2 708
Zmiana wielkości nadwyżki kapitałowej	-2 713	2 764	5 477
Razem [tys. PLN]			

W stosunku do roku ubiegłego na wzrost nadwyżki aktywów nad pasywami wg SII o 8 185 tys. PLN wpływ dodatni miał między innymi spadek rezerw techniczno –ubezpieczeniowych o 7 762 tys. PLN, wzrost ogółem pozycji lokat i należności z tytułu sprzedaży udziałów o 1 487 tys. PLN. Wpływ ujemny na zmianę miały przede wszystkim aktywa i rezerwy na podatek odroczony o 585 tys. zł.

Środki własne – cechy jakościowe

W poniższej tabeli przedstawiono podstawowe środki własne ze wskazaniem zakwalifikowania do odpowiedniej kategorii na dzień 31.12.2017 odpowiednio z informacją

porównawczą

Podstawowe środki własne	2016			2017		
	Razem	Kategoria 1 - nieograniczone	Kategoria 3	Razem	Kategoria 1 - nieograniczone	Kategoria 3
Kapitał zakładowy	21 030	21 030	0	21 030	21 030	0
Rezerwa uzgodnieniowa	31 711	31 711	0	39 896	39 896	0
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku	0	0	0	0	0	0
RAZEM	52 741	52 741	0	60 926	60 926	0

Razem [tys.PLN]

Rezerwa uzgodnieniowa w wysokości 39 896 tys. PLN odpowiada nadwyżce aktywów nad zobowiązaniami ogółem w wysokości 60 926 tys. PLN po pomniejszeniu o kwotę kapitału zakładowego w wysokości 21 030 tys. PLN.

Uzupełniające środki własne wykazano w wartości 0.

Wszystkie środki własne to środki o najlepszych parametrach jakościowych pod względem dostępności do pokrycia strat, i które zostały zakwalifikowane do kategorii 1, akcje są nieuprzywilejowane.

Sprawozdanie SFCR nie zawiera szczegółowych informacji na temat podstawowego mechanizmu pokrywania strat, w tym zdarzenia inicjującego i jego skutków z powodu nie występowania stosownych do tego pozycji podstawowych środków własnych. Skutkuje to nieuruchomieniem takiego mechanizmu w Saltus TU Życie S.A.

E2. Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy

Towarzystwo wylicza wymogi wypłacalności z wykorzystaniem formuły standardowej. Na dzień 31.12.2017 kapitałowy wymóg wypłacalności wyniósł 18 666 tys. PLN, natomiast minimalny wymóg kapitałowy 15 724 tys. PLN. Wartości zostały wyliczone na podstawie składowych opisanych w części C.

Towarzystwo stosuje dopuszczalne uproszczenia przy wyliczaniu wymogów kapitałowych w odniesieniu do następujących modułów i podmodułów formuły standardowej:

- 1) Ubezpieczeń na życie
 - a) Ryzyko śmiertelności, zgodnie z art. 91. Rozporządzenie Delegowanego Komisji 2015/35
 - b) Ryzyko rezygnacji z umów, zgodnie z art. 95. Rozporządzenie Delegowanego Komisji 2015/35
 - c) Ryzyko katastroficzne, zgodnie z art. 96. Rozporządzenie Delegowanego Komisji 2015/35
 - d) Ryzyko wydatków w ubezpieczeniach na życie, zgodnie z art. 94. Rozporządzenie Delegowanego Komisji 2015/35
- 2) Ryzyka rynkowe
 - a) Ryzyko stopy procentowej zostało policzone poprzez dyskontowanie poszczególnych przepływów stopą wolną od ryzyka po szoku oraz spreadem wyliczonym na poszczególnych aktywach. Na potrzeby obliczeń przyjęto, że rok ma 360 dni i dzieli się na cztery równe kwartały.
 - b) Na potrzeby stosowania szoków wobec funduszy inwestycyjnych przyjęta została modelowa struktura funduszy oparta na sprawozdaniach finansowych funduszy na 30.06.2017r.

Towarzystwo nie stwierdziło istotnych odchyśleń profilu ryzyka zakładu od formuły standardowej, wobec czego nie stosuje parametrów specyficznych. Nie miało również miejsca zobligowanie Towarzystwa do stosowania narzutów zgodnie z art. 110 dyrektywy 2009/138/WE.

Minimalny wymóg kapitałowy został wyliczony na podstawie danych aktualnych na 31.12.2017, w tym wartości najlepszych oszacowań, wymogów wypłacalności oraz całkowitej sumy na ryzyku. Wartość kursu Euro niezbędna do wyliczenia nieprzekraczalnego dolnego ograniczenia wymogu MCR została wykorzystana zgodnie ze stanem na ostatni dzień roboczy października 2017 roku.

Wysokość kapitałowego wymogu wypłacalności na koniec 2017 roku znacząco wzrosła, w porównaniu z zamknięciem 2016r. Przyczynami wzrostu są:

- 1) znaczące poprawienie się rentowności portfela ubezpieczeń, wynikająca przede wszystkim ze zmian w poziomie kosztów administracyjnych wykorzystywanych przy naliczaniu najlepszych oszacowań (większa rentowność ubezpieczeń przełożyła się między innymi na wzrost ryzyka rezygnacji),
- 2) pojawienie się należności wynikającej ze sprzedaży w 2017 roku akcji nienotowanych TZ SKOK ska, która przełożyła się na spadek ryzyka cen akcji i wzrost ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta.

E3. Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności

Towarzystwo nie korzysta z opcji określonej w art. 304 dyrektywy 2009/138/WE.

E4. Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym

Towarzystwo nie stosuje modelu wewnętrznego.

E5. Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności

Nie stwierdzono niezgodności, o których mowa w punkcie art. 297, punkt 5. Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/35.

E6. Wszelkie inne informacje

Towarzystwo uznaje wysokość swoich aktualnych oraz prognozowanych wskaźników wypłacalności jako bezpieczną. Przy zachowaniu dotychczasowej ostrożnej polityki lokacyjnej oraz struktury portfela ubezpieczeń nie przewiduje się istotnych zmian w zarządzaniu kapitałem.

Szczegółowe informacje liczbowe dotyczące części E znajdują się w Załączniku nr 1 w następujących formularzach:

- 1) S.23.01.01- środki własne,
- 2) S.25.01.21 - kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową,
- 3) S.28.01.01-05 – minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie.

Towarzystwo nie wypełniło formularza S.22.01.21 - wpływ środków w zakresie gwarancji długoterminowych i środków przejściowych z uwagi na brak gwarancji długoterminowych i środków przejściowych.

Nazwa zakładu: SALTUS Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA		
Bilans		31-12-2017
S.02.01.02		
		Wartość bilansowa wg Wyplacalność II / Solvency II value C0010
Aktywa / Assets		
Wartość firmy	R0010	
Aktywowane koszty akwizycji	R0020	
Wartości niematerialne i prawne	R0030	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0040	6 962
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	R0050	0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	R0060	929
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0070	107 705
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	R0080	0
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	R0090	0
Akcje i udziały	R0100	364
Akcje i udziały – notowane	R0110	364
Akcje i udziały – nienotowane	R0120	0
Dłużne papiery wartościowe	R0130	89 782
Obligacje państwowe	R0140	62 826
Obligacje korporacyjne	R0150	25 470
Strukturyzowane papiery wartościowe	R0160	0
Zabezpieczone papiery wartościowe	R0170	1 486
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	R0180	12 687
Instrumenty pochodne	R0190	0
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	R0200	4 872
Pozostałe lokaty	R0210	0
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0220	7 208
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0230	0
Pożyczki pod zastaw polisy	R0240	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	R0250	0
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0260	0
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	R0270	132
Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	0
Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0290	0
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0300	0
Ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	132
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie	R0320	0
Ubezpieczenia na życie z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0330	132
Ubezpieczenia na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0340	0
Depozyty u cedentów	R0350	0
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	R0360	1 789
Należności z tytułu reasekuracji biernej	R0370	22
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	R0380	6 502
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	R0390	0
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone	R0400	0
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	R0410	83
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	R0420	206
Aktywa ogółem	R0500	131 538
Zobowiązania / Liabilities		
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	935
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0520	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0530	0
Najlepsze oszacowanie	R0540	0
Margines ryzyka	R0550	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	R0560	935
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0570	0
Najlepsze oszacowanie	R0580	757
Margines ryzyka	R0590	178
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0600	47 854
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	R0610	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0620	0
Najlepsze oszacowanie	R0630	0
Margines ryzyka	R0640	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	47 854
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0660	0
Najlepsze oszacowanie	R0670	46 463
Margines ryzyka	R0680	1 391
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0690	7 860
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0700	0
Najlepsze oszacowanie	R0710	7 845
Margines ryzyka	R0720	15
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	R0730	
Zobowiązania warunkowe	R0740	0
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	R0750	2 515
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	R0760	89
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	R0770	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0780	7 547
Instrumenty pochodne	R0790	0
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0800	0
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0810	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	R0820	2 031
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	R0830	0
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	R0840	1 413
Zobowiązania podporządkowane	R0850	0
Zobowiązania podporządkowane nieuwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0860	0
Zobowiązania podporządkowane uwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0870	0
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	R0880	367
Zobowiązania ogółem	R0900	70 612
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R1000	60 926

Nazwa zakładu Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych		SALTUS Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA 31-12-2017																	
S.05.01.02-1		Linie biznesowe w odniesieniu do: zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych związanych z ubezpieczeniami innymi niż ubezpieczenia na życie (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa oraz reasekuracja czynna) / Line of Business for: non-life insurance and reinsurance obligations (direct business and accepted proportional reinsurance)											Linie biznesowe w odniesieniu do: reasekuracja czynna nieproporcjonalna / Line of Business for: accepted non-proportional reinsurance				Ogółem / Total		
		Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych / Medical expense insurance	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów / Income protection insurance	Ubezpieczenia pracownicze / Workers' compensation insurance	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych / Motor vehicle liability insurance	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów / Other motor insurance	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe / Marine, aviation and transport insurance	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych / Fire and other damage to property insurance	Ubezpieczenia odpowiedzialności ogólnej / General liability insurance	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń / Credit and suretyship insurance	Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej / Legal expenses insurance	Ubezpieczenia świadczenia pomocy / Assistance	Ubezpieczenia różnych strat finansowych / Miscellaneous financial loss	Ubezpieczenia zdrowotne / Health	Pozostałe ubezpieczenia osobowe / Casualty	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe / Marine, aviation, transport		Ubezpieczenia majątkowe / Property	
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150		C0160	C0200
		Składki przypisane / Premiums written																	
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	0	6 201	0	0	0	0	0	0	0	0	0						6 201	
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0120	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						0	
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0130												0	0	0	0	0	0	
Udział zakładu reasekuracji	R0140	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Netto	R0200	0	6 201	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6 201	
Składki zarobione / Premiums earned																			
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	0	6 025	0	0	0	0	0	0	0	0	0						6 025	
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0220	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						0	
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0230												0	0	0	0	0	0	
Udział zakładu reasekuracji	R0240	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Netto	R0300	0	6 025	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6 025	
Odszkodowania i świadczenia / Claims incurred																			
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	0	2 128	0	0	0	0	0	0	0	0	0						2 128	
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0320	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						0	
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0330												0	0	0	0	0	0	
Udział zakładu reasekuracji	R0340	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Netto	R0400	0	2 128	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 128	
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych / Changes in other technical provisions																			
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						0	
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0420	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						0	
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0430												0	0	0	0	0	0	
Udział zakładu reasekuracji	R0440	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Netto	R0500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Koszty poniesione	R0550	0	3 459	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3 459	
Pozostałe koszty	R1200																	0	
Koszty ogółem	R1300																	3 459	

Nazwa zakładu		SALTUS Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA								
Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych		31-12-2017								
S.05.01.02-2										
		Linie biznesowe w odniesieniu do: zobowiązania z tytułu ubezpieczeń na życie / Line of Business for: life insurance obligations						Zobowiązania z tytułu reasekuracji		
		Ubezpieczenia zdrowotne / Health insurance	Ubezpieczenia z udziałem w zyskach / Insurance with profit participation	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym / Index-linked and unit-linked insurance	Pozostałe ubezpieczenia na życie / Other life insurance	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych / Annuities stemming from non-life insurance contracts and relating to health insurance obligations	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych / Annuities stemming from non-life insurance contracts and relating to insurance obligations other than health insurance obligations	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych / Health reinsurance	Reasekuracja ubezpieczeń na życie / Life reinsurance	Ogółem / Total
		C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0300
Składki przypisane / Premiums written										
Brutto	R1410	0	92	504	31 115	0	0	0	0	31 711
Udział zakładu reasekuracji	R1420	0	0	0	35	0	0	0	0	35
Netto	R1500	0	92	504	31 081	0	0	0	0	31 676
Składki zarobione / Premiums earned										
Brutto	R1510	0	92	504	47 949	0	0	0	0	48 545
Udział zakładu reasekuracji	R1520	0	0	0	35	0	0	0	0	35
Netto	R1600	0	92	504	47 914	0	0	0	0	48 510
Odszkodowania i świadczenia / Claims incurred										
Brutto	R1610	0	60	1 240	18 010	0	0	0	0	19 310
Udział zakładu reasekuracji	R1620	0	0	0	36	0	0	0	0	36
Netto	R1700	0	60	1 240	17 974	0	0	0	0	19 274
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych / Changes in other technical provisions										
Brutto	R1710	0	23	-209	1	0	0	0	0	-185
Udział zakładu reasekuracji	R1720	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1800	0	23	-209	1	0	0	0	0	-185
Koszty poniesione	R1900	0	41	398	32 377	0	0	0	0	32 817
Pozostałe koszty	R2500									0
Koszty ogółem	R2600									32 817

Nazwa zakładu		SALTUS Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA 31-12-2017															
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie																	
S.12.01.02																	
		Ubezpieczenia z udziałem w zyskach / Insurance with profit participation	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym / Index-linked and unit-linked insurance		Pozostałe ubezpieczenia na życie / Other life insurance			Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych / Annuities stemming from non-life insurance contracts and relating to insurance obligation other than health insurance obligations	Przejęta reasekuracja	Ogółem (Ubezpieczenia na życie inne niż zdrowotne, w tym ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym) / Total (Life other than health insurance, incl. Unit-Linked)	Ubezpieczenia zdrowotne (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa) / Health insurance (direct business)		Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych / Annuities stemming from non-life insurance contracts and relating to health insurance obligations	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych (reasekuracja czynna) / Health reinsurance (reinsurance accepted)	Ogółem (Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie) / Total (Health similar to life insurance)		
			Umowy bez opcji i gwarancji / Contracts without options and guarantees	Umowy z opcjami i gwarancjami / Contracts with options or guarantees	Umowy bez opcji i gwarancji / Contracts without options and guarantees	Umowy z opcjami i gwarancjami / Contracts with options or guarantees	Umowy bez opcji i gwarancji / Contracts without options and guarantees				Umowy z opcjami i gwarancjami / Contracts with options or guarantees						
			C0020	C0030	C0040	C0050	C0060				C0070	C0080				C0090	C0100
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0010	0	0			0			0	0	0	0			0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązań przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieceniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0020	0	0			0			0	0	0	0			0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka / Technical provisions calculated as a sum of BE and RM																	
Najlepsze oszacowanie / Best Estimate																	
Najlepsze oszacowanie brutto	R0030	1 908		7 845	0		44 555	0	0	0	54 308		0	0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązań przez kontrahenta – Ogółem	R0080	0		0	0		132	0	0	0	132		0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej	R0090	1 908		7 845	0		44 424	0	0	0	54 177		0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R0100	3	15			1 389			0	0	1 406	0			0	0	0
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieceniowych / Amount of the transitional on Technical Provisions																	
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0110	0	0			0			0	0	0	0			0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0120	0		0	0		0	0	0	0	0		0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R0130	0	0			0			0	0	0	0			0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ogółem	R0200	1 910	7 860			45 944			0	0	55 714	0			0	0	0

Nazwa zakładu		SALTUS Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA 31-12-2017																
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie																		
S.17.01.02																		
Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa oraz reasekuracja czynna / Direct business and accepted proportional reinsurance																		
Reasekuracja czynna nieproporcjonalna / Accepted non-proportional reinsurance																		
Ogółem zobowiązania z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie / Total Non-Life obligation																		
		Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych / Medical expense insurance	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów / Income protection insurance	Ubezpieczenia pracownicze / Workers' compensation insurance	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych / Motor vehicle liability insurance	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów / Other motor insurance	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe / Marine, aviation and transport insurance	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych / Fire and other damage to property insurance	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej / General liability insurance	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń / Credit and suretyship insurance	Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej / Legal expenses insurance	Ubezpieczenia świadczenia pomocy / Assistance	Ubezpieczenia różnych strat finansowych / Miscellaneous financial loss	Reasekuracja nieproporcjonalna a ubezpieczeń zdrowotnych / Non-proportional health reinsurance	Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych / Non-proportional casualty reinsurance	Reasekuracja ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych / Non-proportional marine, aviation and transport reinsurance	Reasekuracja ubezpieczeń majątkowych / Non-proportional property reinsurance	
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0170	C0180
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie		R0010	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem		R0050	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka / Technical provisions calculated as a sum of BE and RM																		
Najlepsze oszacowanie / Best estimate																		
Rezerwy składek / Premium provisions																		
Brutto – Ogółem		R0060	0	-73	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-73
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem		R0140	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie dla rezerwy składek netto		R0150	0	-73	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-73
Rezerwy na odszkodowania i świadczenia / Claims provisions																		
Brutto – Ogółem		R0160	0	831	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	831
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem		R0240	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie dla rezerwy na odszkodowania i świadczenia		R0250	0	831	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	831
Łączna kwota najlepszego oszacowania brutto		R0260	0	757	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	757
Łączna kwota najlepszego oszacowania netto		R0270	0	757	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	757
Margines ryzyka		R0280	0	178	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	178
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych / Amount of the transitional on Technical Provisions																		
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe łącznie		R0290	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie		R0300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Margines ryzyka		R0310	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem / Technical provisions - total																		
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem		R0320	0	935	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	935
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem		R0330	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem		R0340	0	935	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	935

Nazwa zakładu

SALTUS Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA

31-12-2017

Odszkodowania i świadczenia z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

Wyplacone odszkodowania i świadczenia brutto (nieskumulowane) - Rok przebiegu szkodowości (wartość bezwzględna)

S.19.01.21-1

Rok zajścia szkody/rok zawarcia umowy

Z0010

1 – Rok zajścia szkody

Waluta / Currency	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +
Z0030	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110

Rok / Year

Wcześniejsze lata

R0100

PLN

751

284

11

1

10

0

0

0

0

0

0

1 993

N-9

R0160

1 334

337

28

8

4

0

0

0

0

4

N-8

R0170

1 815

392

33

9

0

0

0

0

N-7

R0180

1 423

533

37

9

0

0

0

N-6

R0190

1 547

531

50

5

0

0

N-5

R0200

2 068

649

42

2

0

N-4

R0210

2 469

704

44

2

N-3

R0220

2 434

677

59

N-2

R0230

1 807

452

N-1

R0240

1 323

N

R0250

Ogółem

R0260

1839

23881

W bieżącym roku / In Current year	Suma lat (skumulowana) / Sum of years (cumulative)	
C0170	C0180	
R0100	0	1993
R0160	0	1058
R0170	4	1714
R0180	0	2250
R0190	0	2001
R0200	0	2133
R0210	0	2760
R0220	2	3219
R0230	59	3170
R0240	452	2259
R0250	1323	1323
R0260	1839	23881

Nazwa zakładu

SALTUS Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA

31-12-2017

Odszkodowania i świadczenia z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

Niezdyskontowane najlepsze oszacowanie dla rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto - Rok przebiegu szkodowości (wartość bezwzględna)

S.19.01.21-2

Rok zajścia szkody/rok zawarcia umowy	Z0020	1 – Rok zajścia szkody
---------------------------------------	-------	------------------------

Waluta / Currency	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +
Z0030	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0290	C0300

Koniec roku (dane zdyskontowane) / Year end (discounted data)											
C0360											

Rok / Year													
Wcześniejsze lata	R0100	PLN										0	
N-9	R0160		0	0	0	0	0	0	0	0	0		
N-8	R0170		0	0	0	0	0	0	0	0	0		
N-7	R0180		0	0	0	0	0	0	0	0	0		
N-6	R0190		0	0	0	0	0	20	52	0	0	0	
N-5	R0200		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
N-4	R0210		0	0	0	8	4	0	0	0	0	0	
N-3	R0220		0	0	37	38	0	0	0	0	0	0	
N-2	R0230		0	55	99	0	0	0	0	0	0	0	
N-1	R0240		392	21	0	0	0	0	0	0	0	0	
N	R0250	617	0	0	0	0	0	0	0	0	0		

R0100	0
R0160	0
R0170	0
R0180	0
R0190	52
R0200	0
R0210	4
R0220	38
R0230	99
R0240	21
R0250	617
Ogółem	831

Nazwa zakładu Środki własne		SALTUS Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA 31-12-2017				
S.23.01.01-1		Ogółem / Total	Kategoria 1 - nieograniczona / Tier 1 - unrestricted	Kategoria 1 - ograniczona / Tier 1 - restricted	Kategoria 2 / Tier 2	Kategoria 3 / Tier 3
Podstawowe środki własne przed odliczeniem z tytułu udziałów w innych instytucjach sektora finansowego zgodnie z art. 68 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35 / Basic own funds before deduction for participations in other financial sector as foreseen in article 68 of Delegated Regulation 2015/35		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi)	R0010	21 030	21 030		0	
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym	R0030	0	0		0	
Kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0040	0	0		0	
Podporządkowane fundusze udziałowe/członkowskie w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0050	0		0	0	0
Fundusze nadwyżkowe	R0070	0	0			
Akcje uprzywilejowane	R0090	0		0	0	0
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z akcjami uprzywilejowanymi	R0110	0		0	0	0
Rezerwa uzgodnieniowa	R0130	39 896	39 896			
Zobowiązania podporządkowane	R0140	0		0	0	0
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0160	0				0
Pozostałe pozycje środków własnych zatwierdzone przez organ nadzoru jako podstawowe środki własne, niewymienione powyżej	R0180	0	0	0	0	0
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wyplacalność II / Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds						
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wyplacalność II	R0220	0				
Odliczenia / Deductions						
Wartość odliczeń z tytułu udziałów kapitałowych w instytucjach finansowych i kredytowych	R0230	0	0	0	0	0
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	R0290	60 926	60 926	0	0	0
Uzupełniające środki własne / Ancillary own funds						
Nieopłacony kapitał zakładowy, do którego opłacenia nie wezwano i który może być wezwany do opłacenia na żądanie	R0300	0			0	
Nieopłacony kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0310	0			0	
Nieopłacone akcje uprzywilejowane, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0320	0			0	0
Prawnie wiążące zobowiązanie do subskrypcji i opłacenia na żądanie zobowiązań podporządkowanych	R0330	0			0	0
Akredytywy i gwarancje zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0340	0			0	
Akredytywy i gwarancje inne niż zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0350	0			0	0
Dodatkowe wkłady od członków zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0360	0			0	
Dodatkowe wkłady od członków – inne niż zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0370	0			0	0
Pozostałe uzupełniające środki własne	R0390	0			0	0
Uzupełniające środki własne ogółem	R0400	0			0	0
Dostępne i dopuszczone środki własne / Available and eligible own funds						
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)	R0500	60 926	60 926	0	0	0
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR	R0510	60 926	60 926	0	0	
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR	R0540	60 926	60 926	0	0	0
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR	R0550	60 926	60 926	0	0	
SCR	R0580	18 666				
MCR	R0600	15 724				
Stosunek dopuszczonych środków własnych do SCR	R0620	326,40%				
Stosunek dopuszczonych środków własnych do MCR	R0640	387,46%				

Nazwa zakładu: SALTUS Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA

Środki własne

31-12-2017

S.23.01.01-2

C0060

Rezerwa uzgodnieniowa / Reconciliation reserve

Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R0700	60 926
Akcje własne (posiadane bezpośrednio i pośrednio)	R0710	0
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	R0720	0
Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych	R0730	21 030
Korekta ze względu na wydzielone pozycje środków własnych w ramach portfeli objętych korektą dopasowującą i funduszy wyodrębnionych	R0740	0
Rezerwa uzgodnieniowa	R0760	39 896
Oczekiwane zyski / Expected profits		
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	R0770	1 741
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0780	397
Oczekiwane zyski z przyszłych składek - Ogółem	R0790	2 138

Nazwa zakładu: SALTUS Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA

31-12-2017

S.25.01.21

		Kapitałowy wymóg wypłacalności brutto C0110	Parametry specyficzne dla zakładu C0090	Uproszczenia C0100
Ryzyko rynkowe	R0010	6 325		brak
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	R0020	4 959		
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	R0030	10 394	brak	ryzyko śmiertelności, ryzyko rezygnacji, ryzyko wydatków w ubezpieczeniach na życie, ryzyko katastroficzne
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych	R0040	3 188	brak	brak
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	R0050	0	brak	brak
Dywersyfikacja	R0060	-7 787		
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	R0070	0		
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	R0100	17 078		

C0100

Obliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności

Ryzyko operacyjne	R0130	2 173
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	R0140	0
Zdolności odroczonej podatków dochodowych do pokrywania strat	R0150	-585
Wymóg kapitałowy dla działalności prowadzonej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE	R0160	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności z wyłączeniem wymogu kapitałowego	R0200	18 666
Ustanowione wymogi kapitałowe	R0210	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0220	18 666

Inne informacje na temat SCR / Other information on SCR

Wymóg kapitałowy dla podmodułu ryzyka cen akcji opartego na czasie trwania	R0400	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla pozostałej części	R0410	0
Łączna wartość hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla funduszy wyodrębnionych	R0420	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla portfeli objętych korektą dopasowującą	R0430	0
Efekt dywersyfikacji ze względu na agregację nSCR dla RFF na podstawie art. 304	R0440	0

Nazwa zakładu: SALTUS Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA		
S.28.01.01.01		31-12-2017
		Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie / Linear formula component for non-life insurance and reinsurance obligations
		C0010
MCRNL Wynik	R0010	626

Nazwa zakładu: SALTUS Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA

31-12-2017

S.28.01.01.02

		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia)) / Net (of reinsurance/SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Składki przypisane w okresie ostatnich 12 miesięcy netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej) / Net (of reinsurance) written premiums in the last 12 months
		C0020	C0030
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych i reasekuracja proporcjonalna	R0020	0	0
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów i reasekuracja proporcjonalna	R0030	757	6 201
Ubezpieczenia pracownicze i reasekuracja proporcjonalna	R0040	0	0
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych i reasekuracja proporcjonalna	R0050	0	0
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów i reasekuracja proporcjonalna	R0060	0	0
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe i reasekuracja proporcjonalna	R0070	0	0
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych i reasekuracja proporcjonalna tych ubezpieczeń	R0080	0	0
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej i reasekuracja proporcjonalna	R0090	0	0
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń i reasekuracja proporcjonalna	R0100	0	0
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej i reasekuracja proporcjonalna	R0110	0	0
Ubezpieczenia świadczenia pomocy i reasekuracja proporcjonalna	R0120	0	0
Ubezpieczenia różnych strat finansowych i reasekuracja proporcjonalna	R0130	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	R0140	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	R0150	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	R0160	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	R0170	0	0

Nazwa zakładu: SALTUS Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA

31-12-2017

S.28.01.01.03

Komponent formuły liniowej dla zobowiązań
ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu
ubezpieczeń na życie /
Linear formula component for life insurance and
reinsurance obligations

C0040

MCRL Wynik

R0200

2 281

Nazwa zakładu: SALTUS Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA

31-12-2017

S.28.01.01.04

		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia)) / Net (of reinsurance/SPV) best estimate and TP calculated as a whole C0050	Całkowita suma na ryzyku netto (z odliczeniem umów reasekuracji i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia)) / Net (of reinsurance/SPV) total capital at risk C0060
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – świadczenia gwarantowane	R0210	1 908	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – przyszłe świadczenia uznaniowe	R0220	0	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0230	7 845	
Inne zobowiązania z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie i (reasekuracji) ubezpieczeń zdrowotnych	R0240	44 424	
Całkowita suma na ryzyku w odniesieniu do wszystkich zobowiązań z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie	R0250		1 747 011

Nazwa zakładu: SALTUS Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA

31-12-2017

S.28.01.01.05

		Ogólne obliczenie MCR / Overall MCR calculation
		C0070
Liniowy MCR	R0300	2 908
SCR	R0310	18 666
Górny próg MCR	R0320	8 400
Dolny próg MCR	R0330	4 666
Łączny MCR	R0340	4 666
Nieprzekraczalny dolny próg MCR	R0350	15 724
Minimalny wymóg kapitałowy	R0400	15 724